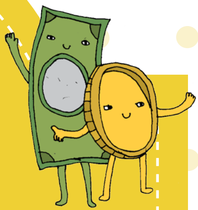
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

คู่มือ เงินทอง ต้องวางแผน

ตอน มนุษย์เงินเดือน ก็มั่งคั่งได้

LTF & RMF
LTF & RMF

ชื่อหนังสือ คู่มือ เงินทองต้องวางแผน ตอน มนุษย์เงินเดือน ก็มั่งคั่งได้

ISBN 978-616-7227-72-6

ผู้แต่ง ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กองบรรณาธิการ ปิยาภรณ์ ครองจันทร์ อลิศรา ฮัววานิช พงษ์พันธ์ พูลเพิ่ม และอัจราภร ศรีสุขใข

จัดทำโดย ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
เลขที่ 62 ถนนรัชดาภิเษก แขวงคลองเตย
เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ 0 2229 2222
โทรสาร 0 2229 2722
www.tsi-thailand.org

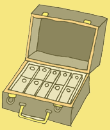
ออกแบบ/จัดรูปเล่มโดย บริษัท ร่วมมงคล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด
89/157 ม. 8 ต.ลาดสวาย อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี 12150
โทรศัพท์ 0 2191 0441

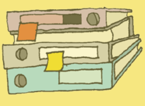
พิมพ์ครั้งที่ 1 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2557

จำนวน 120 หน้า (รวมปก)

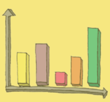
จำนวนพิมพ์ 10,000 เล่ม

พิมพ์ที่ บริษัท เมจิกเพรส จำกัด
เลขที่ 178 ซอยสิรินธร 7 ถนนสิรินธร แขวงบางบำหรุ
เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0 2886 5100
โทรสาร 0 2886 4499
www.magicpress.co.th

คำนิยม

กรรมการและผู้จัดการ
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ปัจจุบันโครงสร้างประชากรไทยกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกำลังเข้าสู่ **“สังคมผู้สูงอายุ”** ภาระที่เพิ่มขึ้นของผู้ที่อยู่ในวัยทำงานเพื่อเลี้ยงดูวัยเด็กและวัยชรามีมากขึ้น ดังนั้น ผู้ที่อยู่ในวัยทำงานจึงควรมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการวางแผนการเงินที่ดี โดยเฉพาะผู้ที่ทำงานประจำ หรือ **“มนุษย์เงินเดือน”** ที่ต้องแบกรับกับภาระค่าใช้จ่ายทั้งของตนเอง ครอบครัว รวมไปถึงยังต้องวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณที่หลายคนมักจะมองเห็นเป็นเรื่องไกลตัว แต่ในความจริงแล้วเป็นเรื่องสำคัญที่ไม่ควรจะมองข้าม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญนี้ จึงเป็นที่มาของการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ และทักษะในด้านการวางแผนทางการเงินให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายใต้สภาพสังคมในปัจจุบัน

คู่มือ **“เงินทองต้องวางแผน ตอน มนุษย์เงินเดือน ก็มั่งคั่งได้”** เล่มนี้ เป็นคู่มือที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ จัดทำขึ้นเพื่อประชาชนวัยทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมนุษย์เงินเดือนให้สามารถใช้เป็น **“คู่มือนำทาง”** ที่จะนำพาชีวิตของตนเองให้เป็นมนุษย์เงินเดือนที่มีคุณภาพมีความมั่นคงและมั่งคั่งในด้านการเงิน ดิฉันเชื่อมั่นว่าคู่มือเล่มนี้ จะให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตในการบริหารจัดการการเงินเพื่อให้เป็นมนุษย์เงินเดือนที่มีอิสรภาพทางการเงินได้ไม่ยาก

ตลาดหลักทรัพย์ฯ มุ่งหวังว่า โครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมการวางแผนทางการเงินให้แก่ประชาชนไทย จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยผลักดันให้ประเทศไทยมีประชาชนที่มีอิสรภาพทางการเงิน มีสุขภาพทางการเงินที่เข้มแข็ง อันจะส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไปในอนาคต

(นางเกศรา มัญชุศรี)
กรรมการและผู้จัดการ
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

คำนำ

“เป็นมนุษย์เงินเดือน...คือการเป็นมนุษย์เงินผ่อน”
“เป็นมนุษย์เงินเดือน...เก็บเงินยังไงก็ไม่มีวันรวย”
“เป็นมนุษย์เงินเดือน...คิดอยู่เสมอว่าเมื่อไหร่จะสิ้นเดือน”
“เป็นมนุษย์เงินเดือน...ใช้เงินเดือนชนเดือน...สุดท้ายก็ไม่เหลือเก็บ” ฯลฯ

ทุกข้อที่กล่าวมานี้มนุษย์เงินเดือนแทบทุกคนย่อมรู้ดีว่าหมายถึงอะไร แต่ทั้งๆ ที่รู้เราก็ยังยอมที่จะเป็นมนุษย์เงินเดือนในแบบที่กล่าวมา แม้ว่าจะต้องใช้เงินแบบเดือนชนเดือน ใกล้สิ้นเดือนก็เหมือนใกล้สิ้นใจ รอคอยว่าเมื่อไหร่จะได้เงินเดือนอีก แล้วก็ใช้ชีวิตแบบเดิมต่อไปเรื่อยๆ ทั้งๆ ที่มีวิธีที่จะทำให้ชีวิตมนุษย์เงินเดือนของเราอยู่ได้อย่างมีความสุขแบบไม่ต้องรอคอยสิ้นเดือนอีกต่อไป นั่นก็คือ **“การวางแผนทางการเงิน”**

คู่มือ **“เงินทองต้องวางแผน ตอน มนุษย์เงินเดือนก็มั่งคั่งได้”** เล่มนี้ จัดทำเพื่อให้มนุษย์เงินเดือนทั้งหลายสามารถวางแผนทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลายเป็นมนุษย์เงินเดือนที่มีความสุขและความมั่งคั่งไปพร้อมๆ กัน โดยเนื้อหาจะบอกเล่าเรื่องราวตั้งแต่ **“หมดหนี้มีออม”** วิธีการปลดหนี้เพื่อที่จะทำให้มีเงินออม **“ลงทุนเพิ่มค่า”** โดยการนำเงินออมที่มีไปลงทุนเพื่อสร้างผลตอบแทน รวมไปถึง **“วางแผนก่อนแก่”** เพื่อเตรียมตัวสำหรับการเกษียณอายุในอนาคต

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือ **“เงินทองต้องวางแผน ตอน มนุษย์เงินเดือน ก็มั่งคั่งได้”** เล่มนี้ จะมีส่วนช่วยทำให้มนุษย์เงินเดือนทั้งหลายสามารถวางแผนการเงินของตนเองได้ เริ่มต้นลงทุนอย่างมีความสุข และกลายเป็นผู้มี **“อิสรภาพทางการเงิน (Financial Freedom)” อย่างแท้จริงในอนาคต**

ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

บทนำ

วันนี้วันดี! ทายซิวันอะไร...

ถูกต้องนะคร้าบบบบ วันเงินเดือนออก แบบนี้ต้องฉลอง

นี่ล่ะชีวิตของ **"มนุษย์เงินเดือน"** สนุกสุขสันต์วันเงินเดือนออก แต่ยิ้มได้เดี๋ยวเดียว ก็นึกได้ว่าต้องจ่ายบิลค่าคอนโด ค่าผ่อนรถ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ค่าบัตรเครดิต และใบแจ้งหนี้อื่นๆ อีกจิปาถะ ดังนั้น ยิ่งใกล้จะสิ้นเดือนก็เหมือนจะสิ้นใจ

แต่ทำไมเรายังเต็มอกเต็มใจที่จะเป็นมนุษย์เงินเดือน ทั้งๆ ที่มีวิธีทำมาหากินแบบอื่นๆ อีกมากมาย

ไม่ว่าจะเป็นลงทุนทำธุรกิจเป็น **"เจ้าของกิจการ"** เหมือนที่ใครหลายๆ คนฝันไว้ หรืออาจเป็นนักลงทุนที่ทุ่มเทเวลาศึกษาข้อมูลรอบด้านและรอเวลาทำกำไรจากการลงทุน หรือ อาชีพอื่นๆ ที่เป็น "เจ้านายตัวเอง"

นั่นอาจเป็นเพราะ "มนุษย์เงินเดือน" อย่างเรา...

... **มีรายได้**ที่แน่นอนในแต่ละเดือน

... **มีโอกาส**ได้เงินพิเศษเพิ่มขึ้นอีก เช่น โอที โบนัส

... **มีสวัสดิการ** เจ็บป่วยยังมีรายได้ และถ้าโชคดีมีเงินออมให้ด้วย

... **มีเครดิตดี** โดยเฉพาะถ้าทำงานในบริษัทที่มีความมั่นคง

... **มีวันหยุด**ที่แน่นอน

... **ได้ทำงานที่รัก**

... **มีโอกาส**เรียนรู้ธุรกิจ หากวันข้างหน้าพร้อมที่จะเดินออกไปทำธุรกิจด้วยตัวเอง

... **ได้ฝึกระเบียบวินัย** และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

แล้วแบบนี้จะไม่ให้ตกหลุมรักชีวิตมนุษย์เงินเดือนได้อย่างไร

เพียงแต่บางเวลาเราก็ "ลั้นลา" ไม่ค่อยจะออก

เพราะบางทีรายจ่ายก็มากมายหลายสิ่ง

เพราะบางทีรายได้ก็ไม่ค่อยจะพอใช้

เพราะบางทีเราก็มีหนี้จนเกินจะจ่ายไหว

เพราะบางทีเราก็ไม่มีเงินเก็บไว้ให้อุ่นใจ

ถ้าบังเอิญเราเป็นหนึ่งในมนุษย์เงินเดือนที่บางทีก็ตกอยู่ในสถานการณ์แบบเดียวกันนี้ คงต้องเริ่มวางแผนการเงินกันใหม่ ปรับวิธีการใช้จ่ายกันสักหน่อย ตั้งใจออมเงินให้มากขึ้นอีกนิด คิดถึงชีวิตในอนาคตไว้มากขึ้นอีกหน่อย

แต่เชื่อไหมว่า พอพูดถึงการวางแผนการเงิน หลายคนแอบส่ายหน้าแล้วเถียงในใจ ว่า "ใช้เงินเดือนยังไม่ชนเดือน จะเอาเงินที่ไหนไปวางแผนการเงิน"

และอีกหลายคนถึงกับทำหน้าเซ็งๆ แล้วบอกว่า **"ขอโทษนะครับ ผมยังไม่แก่ ไม่เห็นจะต้องรีบวางแผนการเงินเลย"**

จริงๆ แล้ว เราทุกคน ไม่ว่าจะทำอาชีพอะไร เงินเดือนเดือนละเท่าไร อายุมากหรือน้อยแค่ไหน มีสถานภาพอย่างไร เราก็ต้องคิดและลงมือวางแผนการเงินกันทั้งนั้น

ถ้าเรายังเป็นหนุ่มเป็นสาว แถมยังโสด ก็สามารถใช้ชีวิตสบายๆ เพราะไม่มีภาระต้องดูแลใคร แต่ถ้าวันหนึ่งเราอยากมีรถยนต์สักคัน อยากไปเที่ยวตามใจฝัน หรืออยากแต่งงานสร้างครอบครัว ทุก "ความอยาก" ต้องใช้เงินทั้งนั้น แล้วเราจะทำอย่างไร

หรือถ้าเราแต่งงานแล้ว ชีวิตเปลี่ยนจากที่เคยชิลๆ สบายๆ ใช้เงินแบบเดือนชนเดือนตามสไตล์คนโสด ก็ต้องหันมาวางแผนเก็บออมเพื่ออนาคตให้มากขึ้น จากที่ไม่เคยคิดจะซื้อบ้านก็อาจจะอยากมีบ้านน้อยเป็นของตัวเองสักหลัง และที่สำคัญเราคงไม่อยากให้ชีวิตรักล่ม เพราะทะเลาะกันเรื่องเงินๆ ทองๆ

และยิ่งถ้ามีลูก อันนี้ยิ่งต้องคิด ยิ่งต้องวางแผนการเงินให้ดี เพราะอนาคตของลูกอยู่ในมือเรา และกว่าที่เด็กหนึ่งคนจะโตขึ้นมา มีค่าใช้จ่ายมากมายรออยู่อีกเพียบ

ถ้ารักไม่สุขสมหวังต้องหย่าร้าง หรือ โชคร้ายคู่ชีวิตจากกันไปก่อนวันอันควร เราต้องดูแลครอบครัวตามลำพังจะทำอย่างไร

หรือถ้าวันหนึ่งเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิดทำให้ชีวิตพลิกผัน เราจะทำอย่างไร ภาระทางการเงินที่มีอยู่จะจัดการแบบไหน มีเงินออมมากพอที่จะประคองตัวให้อยู่รอดโดยที่ไม่มีรายได้ได้นานแค่ไหน

และสุดท้ายถ้าวันหนึ่งเราแก่ ไม่มีเงินเดือนอีกแล้ว ไม่มีแรงจะทำงานอีกแล้ว เราจะทำอย่างไร จะหาเงินจากไหนมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน มาจ่ายค่าหมอ ค่ายา ค่าดูแลสุขภาพ

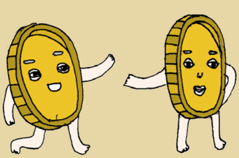
โอ๊ย! เครียด... ยิ่งคิดยิ่งเครียด เครียดยิ่งกว่าเปิดกระเป๋าสตางค์ตอนสิ้นเดือนเสียอีก

เพราะฉะนั้นถ้าไม่อยากเครียดต้องเริ่มวางแผนทางการเงินอย่างน้อยๆ ก็เพื่อให้ **“หมดหนี้มีออม”** จากนั้นจึงขยับไป **“ลงทุนเพิ่มค่า”** และที่ขาดไม่ได้ คือ **“วางแผนก่อนแก่”**

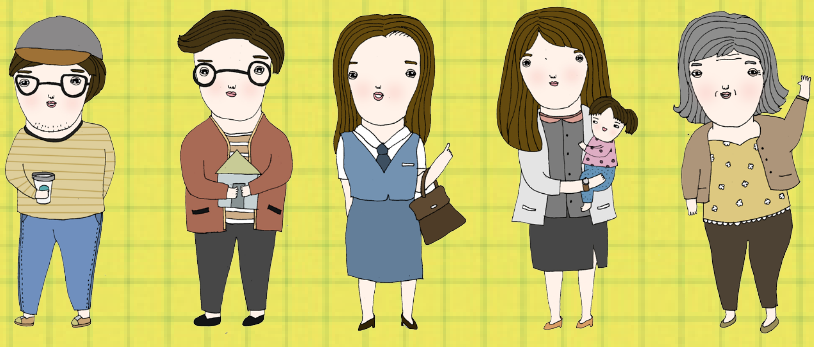
แม้ว่าช่วงแรกๆ อาจจะทำให้เครียดหนักกว่าเดิม แต่เชื่อเถอะว่า ถ้าเรามีการวางแผนการเงินที่ดี มันจะทำให้ชีวิตเราจะเป็นจาก “มนุษย์เงินเดือนชนเดือน” มาเป็น **“มนุษย์เงินเดือนที่มั่งคั่ง”**

และทุกๆ วันของเราจะกลายเป็นวันดีๆ ไม่ว่าจะต้นเดือน กลางเดือน หรือปลายเดือน

{ มนุษย์เงินเดือน ก็มั่งคั่งได้ }

สารบัญ

Personal

ข้อมูลส่วนตัว
และ
เป้าหมายชีวิต

- ชื่อ - นามสกุล
- อาชีพ
- ความฝัน

เป้าหมายชีวิต

1. ฉันจะเก็บเงินให้ได้ .... บาท ภายในระยะเวลา ...... ปี
   เพื่อ ....
2. ฉันจะเก็บเงินให้ได้ .... บาท ภายในระยะเวลา ...... ปี
   เพื่อ ....
3. ฉันจะเก็บเงินให้ได้ .... บาท ภายในระยะเวลา ...... ปี
   เพื่อ ....

สรุปปีนี้ฉันจะเก็บเงิน
เพื่อเป้าหมายของฉันทั้งหมด

จำนวน .... บาท
เฉลี่ยเดือนละ .... บาท
เฉลี่ยวันละ .... บาท

Lesson 01
หมดหนี้มีออม

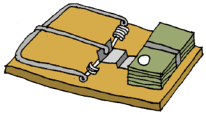
ไม่จริง... ใช่ไหม

ใช่... มันไม่จริง แม้ว่ามนุษย์เงินเดือนหลายคนรู้สึกว่า มันเป็นเรื่องจริงที่สุด เพราะทำงานมาตั้งนานยังไม่มีเงินเก็บ แถมยังมีแต่หนี้สินรุงรังเต็มไปหมด

แต่สิ่งหนึ่งที่พวกเรายังไม่รู้ นั่นคือ **“มนุษย์เงินเดือน ก็มั่งคั่งได้”** แถมยังเป็นความมั่งคั่งอย่างมั่นคงอีกด้วย ถ้าเราเป็นมนุษย์เงินเดือนที่มีการวางแผนการเงินที่ดี

เพราะฉะนั้นถ้าเรายังสนุกกับการทำงานประจำ และมุ่งมั่นจะเป็นมนุษย์เงินเดือนที่มั่งคั่ง ก็ต้องคิดไว้เสมอว่า **“เงินทองต้องวางแผน”** โดยเริ่มจากทำให้ **“หมดหนี้”** และ **“มีออม”** ให้ได้

ชีวิตติด ‘กับดัก’

ถึงจะบ่นกันทุกคืนวันอาทิตย์ ก่อนจะถึงวันจันทร์ที่แสนจะโหดร้าย แต่จริงๆ แล้ว มนุษย์เงินเดือนส่วนใหญ่เสพติดความสบายและความรู้สึกมั่นคง

สบาย เพราะเช้าตื่นมาก็แต่งตัว แต่งหน้าไปทำงาน เย็นเลิกงานสนุกสนานกับปาร์ตี้ เสาร์อาทิตย์หยุดพักผ่อน ถ้ายังไม่หายเหนื่อยก็หาเวลาพักร้อนยาวๆ ไปท่องเที่ยวเดี๋ยวค่อยกลับมาทำงานใหม่

รู้สึกมั่นคง เพราะไม่ว่าฝนจะตกหรือไม่ตก แดดจะออกหรือไม่ออก พอถึงวันเงินเดือนออกก็จะมีเงินจำนวนหนึ่งเข้ามานอนกองอยู่ในบัญชีเงินฝากเรียบร้อยแล้ว ทั้งความสบาย และความรู้สึกมั่นคง จึงกลายเป็นกับดักของมนุษย์เงินเดือน

แต่กับดักของมนุษย์เงินเดือนไม่ได้มีแค่สองอย่างนี้เท่านั้น เพราะกับดักที่พวกเราจะติดแน่นทนนานกันมากที่สุด คงจะเป็น **“กับดักทางการเงิน”**

ลองดูสิว่า เรากำลังติดกับดักอันไหนอยู่บ้าง

• กับดักที่ 1 •
Work Hard, Pay Harder

หนึ่งในคติประจำใจคนทำงานที่ใช้ชีวิตแบบ **“สมดุล”** มักจะบอกว่า ชีวิตนี้ **“Work Hard, Play Hard”** เพราะเวลาทำงานก็ทุ่มสุดตัว แต่เมื่อถึงเวลาพักผ่อนก็ต้องจัดหนักจัดเต็มไม่แพ้กัน

แต่กับบางคนอาจมีคติประจำตัวว่า **“Work Hard, Pay Harder”** โดยไม่รู้ตัว เพราะนอกจากจะทำงานหนักแล้วยังช้อปไม่ยั้ง จ่ายโดยไม่ได้ระวัง เพราะลืมคิดไปว่าเงินแต่ละบาทที่จ่ายออกไปแลกมาด้วยพลังแรงกายแรงสมองของเราทั้งนั้น

ทีนี้ก็ลองหยิบเครื่องคิดเลขขึ้นมา เพราะเราจะมาหากันว่า การทำงาน 1 ชั่วโมงของเรา ได้ค่าจ้างกลับคืนมาเท่าไร

คิดง่ายๆ ว่า ในแต่ละวัน เราทำงาน 8 ชั่วโมง เดือนละ 20 วัน (โดยประมาณ) เท่ากับว่า ในแต่ละเดือนเราต้องทำงาน 160 ชั่วโมง เพื่อให้ได้เงินเดือนจำนวน XX,XXX บาท

สมมติว่า "น้องเฟิร์น" เลขานุการสาวสวย มีเงินเดือน 32,000 บาท ทำงานเดือนละ 160 ชั่วโมง เท่ากับว่า เธอได้รายได้ชั่วโมงละ 200 บาท (32,000 บาท หารด้วย 160 ชั่วโมง)

เพราะฉะนั้นถ้าทุกเช้า น้องเฟิร์นแวะซื้อกาแฟแบรนด์ดังแก้วละ 200 บาท แปลว่า เธอต้องทำงาน 1 ชั่วโมง เพื่อแลกกับกาแฟแก้วนี้

หรือถ้าน้องเฟิร์นคิดจะซื้อกระเป๋าแบรนด์เนมใบละ 16,000 บาท น้องเฟิร์นต้องแลกด้วยการทำงาน 80 ชั่วโมง หรือ 10 วัน หรือ 2 สัปดาห์เต็มๆ

และหวังว่า น้องเฟิร์น จะไม่ชื่นชอบการ **"ช้อปออนไลน์"** เพราะการช้อปง่ายๆ ใช้เวลาไม่กี่นาทีอาจจะแลกมาด้วยเวลาทำงานหลายชั่วโมง

เพราะฉะนั้น ก่อนควักกระเป๋าครั้งหน้า แทนที่จะถามคนขายว่า "ของชิ้นนี้ราคากี่บาท" ลองถามตัวเองเบาๆ ว่า **"ของชิ้นนี้ราคากี่ชั่วโมง"**

และคงจะดีกว่าถ้าเปลี่ยนคติประจำตัวจาก Work Hard, Pay Harder มาเป็น

Work Hard, Spend Less & Save More

เพื่อให้รายได้ที่แลกมาด้วยพลังแรงงานของเราไม่ละลายหายไปกับการใช้จ่ายแบบไม่ยั้ง

• กับดักที่ 2 •
ชีวิตนี้ไม่มีตกเทรนด์

อย่าให้รู้นะว่าช่วงนี้สมาร์ทโฟนรุ่นไหน สินค้าไอทีอะไรมาแรง เพราะถ้าเรารู้ เราจะตามไปซื้อก็เพราะ **"ไอทีเลิฟเว่อร์"** อย่างเราจะปล่อยให้ตัวเองตกเทรนด์ หลุดกระแสไปได้อย่างไร... เดี๋ยวจะคุยกับเขาไม่รู้เรื่อง

เสื้อผ้า หน้าผม รองเท้า กระเป๋า เครื่องประดับ ฯลฯ ต้องเป๊ะเว่อร์ แฟชั่นแบบไหนกำลังมา อย่าปล่อยให้เอาท์... เพราะเดี๋ยวเราจะคุยกับเขาไม่รู้เรื่อง

นี่ยังไม่นับอีกสารพัด **"เทรนด์"** ที่ต้องอินต้องมี ต้องโชว์ ทั้งๆ ที่บางทีมันก็ไม่ใช่สิ่งจำเป็นในชีวิตสักเท่าไร แถมยังดูดเงินในกระเป๋าออกไปแบบไม่รู้ตัวอีกด้วย

เพราะฉะนั้นชีวิตนี้ยอมตกเทรนด์ ออกนอกกระแสบ้างก็ได้ ถ้ามันจะทำให้ชีวิตเบาขึ้น แต่กระเป๋าไม่เบาตาม

• กับดักที่ 3 •
บัตรเครดิต คือ คำตอบ

สมัยนี้ อะไรๆ รูดปรื๊ดๆ ดูสะดวกสบาย จ่ายคล่องมือ เพราะเวลาที่เงินไม่ได้ผ่านมือ เราจ่ายง่ายขึ้น

ไม่เชื่อลองคิดถึงความรู้สึกตอนที่หยิบเงินหมื่นยื่นให้พนักงานรับชำระเงิน กับยื่นบัตรเครดิตแบบไหนที่ทำให้เรารู้สึกเสียดายเงินมากกว่ากัน

ใช่เลย เราจะรู้สึกเสียดายมากกว่าถ้าเราต้องจ่ายด้วยเงินสด แต่ถ้าเป็นบัตรเครดิตเราแทบจะไม่รู้สึกเลยว่า เงินบินออกจากกระเป๋าไปแล้ว และกว่าจะรู้สึกเสียดาย (หรือเสียใจ) ก็เมื่อเห็นยอดใช้จ่ายผ่านบัตรในแต่ละเดือน

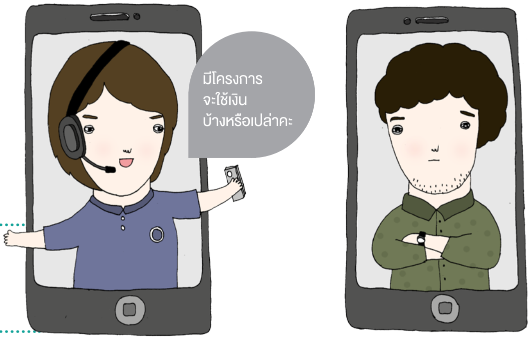
เมื่อใช้ง่าย สบายมือแบบนี้ บัตรเครดิต จึงกลายเป็นคำตอบสำหรับการใช้จ่ายในทุกวัน แต่จะเป็นคำตอบที่ถูก หรือคำตอบที่ผิด ก็ขึ้นอยู่กับตัวเราเอง

เพราะถ้าเราใช้บัตรเครดิตเพื่อความสะดวกสบาย ไม่จำเป็นต้องพกเงินสด ได้สิทธิประโยชน์บางอย่างจากการใช้บัตร และที่สำคัญ คือ มีเงินพร้อมจ่ายบัตรเครดิต ก็เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

แต่ถ้าเราใช้บัตรเครดิตเพื่อซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย ที่รู้ตัวว่าไม่มีเงินสดพร้อมจ่าย ก็เป็นคำตอบที่ผิด และอาจจะผิดมากขึ้นถ้าเราค้างชำระ หรือชำระได้แค่ขั้นต่ำ เพราะบัตรเครดิตส่วนใหญ่จะเก็บดอกเบี้ยประมาณ 20% ต่อปี

เพราะฉะนั้นก่อนจะหยิบบัตรเครดิตยื่นให้พนักงานรับชำระเงินไป

ต้องชั่งใจกันสักนิด ว่า การใช้บัตรเครดิต ครั้งนี้ เป็นคำตอบ ที่ ถูก หรือ ผิด

• กับดักที่ 4 •
เป็นหนี้ง่ายนิดเดียว

มนุษย์เงินเดือน เนื้อหอมเสมอ ในสายตาของเจ้าหนี้ เพราะรู้แน่ว่า ในแต่ละเดือนลูกหนี้จะมีรายได้เท่าไร ไม่ต้องลุ้นเหมือนคนที่ทำอาชีพอิสระ ก็เลยมั่นใจว่าถ้าเป็นหนี้แล้วจะมีเงินมาจ่ายให้ครบตามสัญญา

มนุษย์เงินเดือนก็เลยกู้เงินง่าย เป็นหนี้ง่าย โดยเฉพาะคนที่ทำงานประจำมาสักระยะ ประวัติทางการเงินขาวสะอาด ไม่เคยค้างชำระ และไม่มีภาระหนี้เกินตัว จะยิ่งเนื้อหอมมากเป็นพิเศษ

เพราะอยู่ดีๆ ก็จะมีคนใจดีโทรศัพท์มาหา แล้วถามว่า “พี่คะช่วงนี้พี่มีโครงการจะใช้เงินบ้างหรือเปล่าคะ ทางเรา... มีเงินกู้ดอกเบี้ยพิเศษมานำเสนอ”

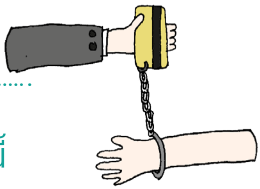
แรกๆ ที่เจอสถานการณ์ **“คนใจดี”** มาเสนอเงินกู้ให้ถึงบ้านแบบนี้ อาจจะทำให้หัวใจเต้นแรง แล้วคิดถึง **“ความจำเป็นทางการเงิน”** สารพัดอย่างที่ลอยเข้าในหัว นั่นก็อยากได้ นี่ก็อยากซื้อ ก็เลยตกปากรับคำเสนอเงินกู้ไปง่ายๆ โดยไม่ได้เตรียมตัวเตรียมใจกับการเป็นหนี้

ถ้าจำเป็นต้องกู้เงิน ขอให้เป็นการกู้เพื่อการใช้จ่ายที่จำเป็น

เพราะฉะนั้นถ้าตกอยู่ในสถานการณ์แบบนี้ ขอให้ปฏิเสธแบบสุภาพ แล้วจากไปจะเหมาะกว่า

และถ้าจำเป็นต้องกู้เงิน ขอให้เป็นการกู้เพื่อการใช้จ่ายที่จำเป็น และเมื่อเป็นหนี้แล้วต้องจ่ายคืนตรงตามกำหนด

ที่สำคัญ คือ ไม่กู้เกินความสามารถที่จะจ่ายได้ เพราะ **“เป็นหนี้เกินตัวง่ายนิดเดียว”**

• กับดักที่ 5 •
ติดในวังวนหนี้

ถ้าชีวิตมนุษย์เงินเดือนคนหนึ่งเริ่มจากมีบัตรเครดิต 1 ใบ จากนั้นไม่นานก็มี “คนใจดี” มาเสนอให้อีกใบ เพิ่มเป็น 2 ใบ 3 ใบ 4 ใบ 5 ใบ ไปเรื่อยๆ จนกลายเป็นสิบใบ

หยิบใช้หยิบจ่ายไปเพลินๆ เผลอแป๊บเดียว บัตรเครดิต **“เต็มวงเงิน”** เสียแล้ว และไม่ใช่แค่ใบเดียว

เพราะฉะนั้นในแต่ละเดือน เราก็จะรวยอยู่วันเดียว คือ วันเงินเดือนออก เพราะหลังจากนั้นก็ต้องนำไปจ่ายหนี้บัตรเครดิต ที่แม้จะจ่ายแค่ขั้นต่ำให้ครบทุกใบก็แทบจะไม่เหลือเงินให้กินให้ใช้แล้ว

หลายคนเลยหาทางออกด้วยการไปกู้เงินก้อนมาปลดหนี้บัตรเครดิต... สบายใจ จ่ายหนี้ในแต่ละเดือนน้อยลง

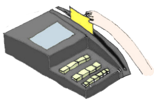
แต่เวลาผ่านไปไม่ทันไร หนี้บัตรเครดิตก็กลับมาเหมือนเดิม เพราะเราแค่ **“กู้หนี้ใหม่มาจ่ายหนี้เก่า”** โดยไม่ได้เปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่าย

ในที่สุดเราก็จะเป็นมนุษย์เงินเดือนที่ติดอยู่ในวังวนแห่งหนี้

และกับดักนี้จะยิ่งร้ายแรงมากขึ้น ถ้าเราเป็นหนี้จนเกินที่จะจ่ายไหว จนเรียกว่าเข้าสู่ภาวะ **“หนี้ท่วมหัว”**

เพราะฉะนั้นถ้ารู้ตัวว่า เริ่มเดินเข้าสู่วังวนแห่งหนี้ ต้องรีบถอนตัวโดยด่วน หยุดใช้บัตรเครดิตทันที ไม่ให้มีหนี้เพิ่มไปกว่านี้ จากนั้นมุ่งมั่นประหยัดอดออม และทยอยจ่ายหนี้ที่มีจนหมด

ก่อนจะมีหนี้เกินตัว

บอกแล้วว่า มนุษย์เงินเดือนมักจะเนื้อหอมในหมู่เจ้าหนี้ เพราะมีรายได้สม่ำเสมอ โดยเฉพาะถ้าอยู่ในองค์กรขนาดใหญ่ มีความมั่นคงทางการเงิน ทำให้เป็นหนี้ง่าย และเป็นหนี้ได้มาก ถ้าไม่ระมัดระวัง

เพราะฉะนั้นที่เห็นว่า นั่งเงียบๆ แต่หนี้เพียบนะจ๊ะ

และถ้ายังนั่งเฉยๆ ปล่อยให้หนี้พอกพูนขึ้นเรื่อยๆ สถานการณ์ทางการเงินของเราก็จะแย่ลง และการปลดหนี้จะยิ่งทำได้ยากมากขึ้น ดังนั้นถ้ารู้ตัวว่า กำลังก้าวขาเข้าไปในวังวนหนี้ ควรจะรีบลงมือแก้ไขทันที ถ้าเริ่มรู้สึกว่า ภาวะการเงินของเราชักจะเริ่มตึงๆ เริ่มจ่ายหนี้บัตรเครดิตได้ไม่เต็มจำนวน หรือจ่ายหนี้ช้ากว่ากำหนด (แต่ยังไม่ถึงขั้นค้างชำระ) ต้องรีบแก้ไข เพราะสถานการณ์แบบนี้ถือเป็น **“สัญญาณเตือน”** ว่าเรากำลังใช้เงินเกินตัว และกำลังจะเข้าเขตอันตราย

สิ่งที่เราควรจะทำตั้งแต่ก่อนที่จะมีหนี้เกินตัว คือ

1. หยุดก่อหนี้ใหม่ เพราะปัญหาจะยิ่งหนักขึ้นเรื่อยๆ ถ้าเรายังไม่หยุดสร้างหนี้เพิ่ม หรือพยายามจะก่อหนี้ใหม่มาจ่ายหนี้เก่า รวมถึงการกดเงินสดจากบัตรเครดิตใบหนึ่งเพื่อไปจ่ายหนี้บัตรเครดิตอีกใบ

2. ปรับพฤติกรรมการใช้จ่าย พยายามลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เพื่อให้มีเงินเหลือสำหรับชำระหนี้มากขึ้น

3. ใช้เงินสดแทนบัตรเครดิต โดยเฉพาะถ้าปัญหาหนี้มีต้นตอมาจากบัตรเครดิต ก็ควรจะหักดิบเลิกใช้บัตรเครดิตไปได้เลย

4. ตัดใจขายทรัพย์สินบางอย่างออกไป เพื่อนำเงินไปชำระหนี้

5. เร่งชำระหนี้ที่มีอยู่ให้หมดเร็วที่สุด และอย่าปล่อยให้เป็นหนี้เสีย หรืออย่าให้ค้างชำระเกิน 3 เดือน เพื่อรักษาประวัติการผ่อนชำระที่ดีไว้

วิธีการเร่งจ่ายหนี้ มีอยู่ 2 แนวทางให้เลือก คือ

1. เร่งจ่ายหนี้ดอกเบี้ยสูงๆ ให้หมดก่อน ในกรณีที่เป็นดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก เพราะวิธีนี้จะช่วยให้ประหยัดดอกเบี้ยลงไปได้มาก

2. เร่งจ่ายหนี้ที่เหลือยอดหนี้ค้างชำระน้อยสุด ให้หมดก่อน ซึ่งวิธีการนี้ช่วยสร้างกำลังใจในการปลดหนี้ เพราะจำนวนเจ้าหนี้จะลดลงเร็วกว่า

สัญญาณ *เตือนภัย* ใช้เงินเกินตัว

แต่ถ้าพยายามทำทุกทางแล้วก็ยังไม่เห็นหนทางปลดหนี้ เราอาจต้องมองหา **"ตัวช่วย"** ที่ชื่อว่า **การรีไฟแนนซ์** หรือการปรับโครงสร้างหนี้

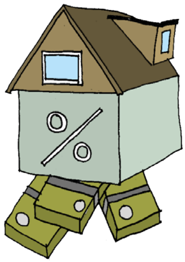
รีไฟแนนซ์

แม้ว่า การกู้หนี้ใหม่มาจ่ายหนี้เก่า หรือการรีไฟแนนซ์ จะไม่ใช่วิธีการแก้ปัญหาหนี้ที่ดีที่สุด แต่ถ้าเป็นการรีไฟแนนซ์ที่ได้ดอกเบี้ยต่ำลง หรือให้เงื่อนไขที่ดีกว่าสินเชื่อเดิม เช่น ผ่อนชำระต่อเดือนน้อยลง ก็น่าจะพอเป็นทางออกที่ดีกว่าปล่อยให้ปัญหาหนี้ลุกลาม

แต่เมื่อรีไฟแนนซ์มาแล้วก็ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายไปพร้อมๆ กันด้วย เพราะไม่อย่างนั้นก็กลับไปสู่วังวนหนี้เหมือนเดิม ด้วยมูลค่าหนี้ที่มากกว่าเดิม

นอกจากนี้ ก่อนจะรีไฟแนนซ์ต้องดูว่า **“คุ้ม”** หรือไม่ที่จะก่อหนี้ใหม่มาจ่ายหนี้เก่า โดยการเปรียบเทียบระหว่าง **“อัตราดอกเบี้ยที่ลดลง”** กับ **“ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการรีไฟแนนซ์”** ว่าอะไรที่ช่วยให้เราประหยัดได้มากกว่ากัน

ค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นในการรีไฟแนนซ์ ประกอบด้วย

- ค่าใช้จ่ายในการประเมินมูลค่าหลักประกัน (ในกรณีที่เป็นสินเชื่อที่มีหลักประกัน เช่น สินเชื่อบ้าน)
- ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการทำสัญญาเงินกู้กับผู้ให้สินเชื่อแห่งใหม่
- ค่าจดจำนองหลักประกัน
- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการทำประกัน
- ค่าปรับที่ต้องจ่ายให้เจ้าหนี้เดิม ในกรณีที่ยุติการกู้ก่อนระยะเวลาที่ระบุไว้ในสัญญา

เพราะบางทีค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการรีไฟแนนซ์ก็อาจจะมากกว่าดอกเบี้ยที่ลดลงจากหนี้ก้อนเดิม และถ้าคิดจะรีไฟแนนซ์ต้องทำก่อนที่จะกลายเป็นหนี้เสีย เพราะการรีไฟแนนซ์ก็คือการขอสินเชื่อใหม่ ซึ่งสถาบันการเงินจะต้องพิจารณาประวัติการชำระเงินที่ผ่านมาของเราเช่นเดียวกับสินเชื่อทั่วไป

ปรับโครงสร้างหนี้

อีกตัวช่วยหนึ่งที่คนเป็นหนี้อาจจะคิดไม่ถึง คือ การปรับโครงสร้างหนี้ หรือการเจรจาประนอมหนี้กับเจ้าหนี้โดยไม่ต้องรอให้กลายเป็นหนี้เสีย และการเดินเข้าไปขอปรับโครงสร้างหนี้ยังเป็นการแสดงความตั้งใจในการชำระหนี้ของเราอีกด้วย

รูปแบบการเจรจาประนอมหนี้มีหลายรูปแบบ เช่น

- ขอลดยอดหนี้ลงบางส่วน
- ขอขยายเวลาการชำระหนี้
- ขอลดจำนวนเงินที่ต้องผ่อนในแต่ละงวด
- ขอให้คิดดอกเบี้ยในอัตราปกติที่ไม่ผิดนัด
- ขอหยุดดอกเบี้ยและไม่คิดดอกเบี้ยระหว่างที่ผ่อนชำระ
- ขอลดหย่อนค่าธรรมเนียมหรือค่าปรับกรณีผิดนัดชำระ
- ขอโอนหลักประกันเพื่อชำระหนี้

แต่การปรับโครงสร้างหนี้ หรือการประนอมหนี้ มีทั้งข้อดีและข้อเสีย โดยข้อดีคือ ช่วยลดแรงกดดันในการชำระหนี้ และการถูกทวงหนี้ นอกจากนี้ ในบางกรณีอาจจะได้ดอกเบี้ยที่ต่ำลง

ข้อเสีย คือ มูลค่าหนี้หลังจากการปรับโครงสร้างหนี้อาจจะเพิ่มขึ้น เพราะเจ้าหนี้บางรายอาจนำไปต่อยอดหนี้เดิม ดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าทวงถาม มารวมเป็นยอดหนี้ใหม่

นอกจากนี้ การปรับโครงสร้างหนี้อาจทำให้ลูกหนี้เสียเปรียบหากไม่สามารถชำระหนี้ตามสัญญาใหม่จนนำไปสู่กระบวนการฟ้องร้อง เพราะในสัญญาใหม่จะปรับดอกเบี้ยลดลง ซึ่งมีความเป็นธรรมต่อลูกหนี้แล้ว และการนำหนี้หลายประเภทมารวมกันเป็นสัญญาใหม่อาจทำให้อายุความยาวขึ้น เพราะหนี้แต่ละประเภทมีอายุความต่างกัน

เพราะฉะนั้นลูกหนี้ที่เหมาะจะใช้วิธีการปรับโครงสร้างหนี้ ควรจะ...

1. มีภาระหนี้ไม่มาก หรือทำธุรกิจส่วนตัวที่จำเป็นต้องรักษาประวัติเครดิตที่ดีเอาไว้สำหรับการขอสินเชื่อสำหรับธุรกิจ
2. เป็นหนี้ที่ไม่ได้ถูกคิดดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมโหด
3. เมื่อปรับโครงสร้างหนี้แล้ว เงินที่จะจ่ายคืนหนี้ไม่ควรเกิน 30% ของรายได้
4. มั่นใจว่าจะสามารถจ่ายได้ตลอด ไม่หยุดจ่ายกลางคัน

เป็น 'หนี้เสีย' แล้ว แต่ยัง (มีทาง) สู้

แต่ถ้า **"ไม่ทันแล้ว"** เพราะชีวิตหนี้ก้าวเข้าสู่ระยะวิกฤติไปเสียแล้ว

หนี้มากมายที่มีอยู่เริ่มจะจ่ายช้ากว่ากำหนด จ่ายไม่ไหว และค้างชำระไปแล้ว แต่อย่าท้อ เพราะยังพอมีทางออก

เพราะแม้ว่า ปัญหาจะล่วงเลยมาจนกลายเป็น **"หนี้เสีย"** ไปแล้ว แต่เราก็ยังสามารถใช้กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ และประนอมหนี้ได้เช่นเดียวกัน

แต่ถ้าปรับโครงสร้างหนี้ไปแล้ว ก็ยังไปไม่รอด ต้องยอมกลายเป็นหนี้เสีย เพราะไม่มีความสามารถในการผ่อนชำระได้อีก สิ่งที่จะเกิดขึ้นเป็นขั้นตอนต่อไป คือ สถาบันการเงินจะฟ้องร้องเพื่อให้ลูกหนี้ชำระหนี้

และแม้ว่า จะล่วงเลยมาจนถึงขั้นตอนนี้ ก็อย่าถอย อย่าหนี ให้เดินหน้าตามกระบวนการต่อไป

แต่ถ้าวันใดที่มีเงินเข้ามาจนคิดว่า สามารถชำระหนี้ที่เหลือได้ถ้าเจ้าหนี้ใจดียอมปรับลดมูลค่าหนี้ลงมาบ้าง เราก็สามารถเข้าไปเจรจาเพื่อขอลดหนี้ค้างชำระได้ หรือเรียกว่า แฮร์คัต (Hair cut) จะได้ชำระหนี้ปิดบัญชี

อย่างไรก็ตาม การแฮร์คัตแบบนี้ โดยมากแล้วสถาบันการเงิน หรือหน่วยงานติดตามหนี้ของสถาบันการเงินจะเป็นคนยื่นข้อเสนอมาให้ (แต่ถ้าเราไม่ลองติดต่อเข้าไปก็ไม่มีทางรู้ว่าจะได้รับส่วนลดหรือไม่)

และส่วนใหญ่จะเป็นหนี้ที่มีการค้างชำระมานาน โดยโอกาสที่จะได้ลดหนี้ค้างชำระขึ้นอยู่กับการเจรจา และนโยบายของแต่ละสถาบันการเงิน

ถ้าสามารถเจรจาการลดหนี้เพื่อปิดบัญชีได้แล้ว จะต้องได้รับหนังสือยืนยันการปิดบัญชีจากสถาบันการเงินก่อนที่จะไปชำระเงิน และจะต้องชำระเงินให้กับสถาบันการเงินเจ้าหนี้เท่านั้น ไม่ใช่ชำระให้ตัวแทน

หลังจากนั้น สถาบันการเงินจะส่งเอกสารยืนยันการปิดบัญชีมาให้อีกครั้งหนึ่ง (ต้องเก็บรักษาใบเสร็จและเอกสารยืนยันนี้เอาไว้ให้ดี) จากนั้นรอเวลาอีก 1-2 เดือน ให้ไปตรวจสอบประวัติเครดิตที่เครดิตบูโรว่าสถาบันการเงินได้นำส่งประวัติเครดิตที่ถูกต้องแล้วหรือยัง

หนี้เสีย กลับเป็นหนี้ดี

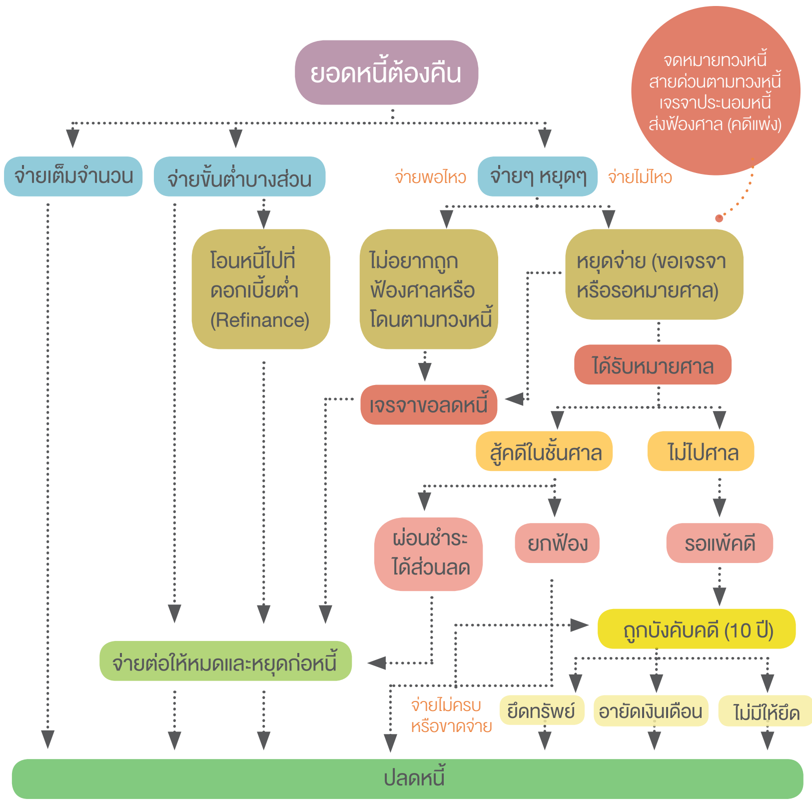

หลังจากนั้นก็เริ่มสร้างประวัติเครดิตที่ดีขึ้นมาใหม่ โดยการชำระหนี้ตรงเวลา และไม่ผิดนัดชำระอีก เพราะทุกความเคลื่อนไหวในการชำระหนี้ของเราจะถูกจัดเก็บไว้เป็นประวัติเครดิตอยู่ในเครดิตบูโร

แม้จะไม่สามารถลบประวัติเครดิตที่ไม่ดีออกได้ในทันทีทันใด แต่ต้องอดทนรอเวลา เพราะสถาบันการเงินจะส่งข้อมูลเครดิตให้กับเครดิตบูโรทุกเดือน และถ้าเรามีวินัยที่ดี และชำระหนี้ตรงเวลาแล้ว ข้อมูลการชำระหนี้ใหม่ที่ดีจะค่อยๆ ทยอยเข้าไปแทนที่ประวัติไม่ดี มากขึ้นเรื่อยๆ

จนกระทั่งเวลาผ่านไป 3 ปี (หรือ 5 ปี แล้วแต่ประเภทของสินเชื่อ) ข้อมูลเครดิตที่ไม่ดี ผิดนัดชำระ จะทยอยหายไปจากฐานข้อมูลเครดิตบูโร แล้วประวัติเครดิตจะกลับมาใสสะอาดอีกครั้ง

แต่ถ้าไม่มีการแก้ไข ไม่กลับมาเป็นหนี้ดี ยังมีหนี้ค้างชำระ ประวัติการค้างชำระจะไม่หายไปไหน

‘เครดิตบูโร’ ไม่ใช่ฝันร้ายของลูกหนี้

แค่ได้ยินคำว่า **“เครดิตบูโร”** ลูกหนี้อย่างเราก็ร้อนๆ หนาวๆ แล้ว เพราะเจ้าหนี้และคนทวงหนี้มักจะใช้เป็นคำขู่เพื่อให้ลูกหนี้เป็นลูกหนี้ที่ดี ไม่ผิดนัดชำระหนี้ ไม่เบี้ยวหนี้

จนทำให้คำว่า **“ติดแบล็กลิสต์”** หรือ **“ติดเครดิตบูโร”** กลายเป็นฝันร้ายของคนเป็นหนี้ไปแล้ว

ทั้งๆ ที่จริงๆ แล้ว บริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ หรือ เครดิตบูโร เป็นเพียง **“ถังเก็บข้อมูลเครดิต”** ของลูกหนี้ในประเทศไทยเท่านั้น โดยเจ้าหนี้จะเป็นคนส่งข้อมูลของเราไปให้เครดิตบูโรเก็บไว้ เช่น

- วงเงินที่ได้รับอนุมัติ และวงเงินที่ใช้ไป
- รายละเอียดการชำระหนี้
- สถานะของบัญชี เช่น ปกติ ปิดบัญชี พักชำระหนี้ ค้างชำระหนี้

ถ้าเป็นข้อมูลบัตรเครดิต และสินเชื่อส่วนบุคคลก็จะเก็บไว้ไม่เกิน 3 ปี แต่ถ้าเป็นสินเชื่ออื่นๆ ก็จะเก็บข้อมูลไว้ไม่เกิน 5 ปี นับตั้งแต่มีการส่งข้อมูลเข้ามา

นอกจากนี้ เครดิตบูโรก็ไม่ได้ทำหน้าที่ **“ขึ้นบัญชีดำ”** ให้กับลูกหนี้ แต่เจ้าหนี้จะเป็นคนตัดสินเองว่า จะให้กู้หรือไม่ โดยดูจากข้อมูลเครดิต หรือประวัติการชำระหนี้ที่ผ่านมาของลูกหนี้

เพราะฉะนั้น สิ่งที่เราจำเป็นต้องทำ คือ ต้องไปตรวจสอบข้อมูลเครดิตของเรา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อดูว่า ข้อมูลที่เจ้าหนี้ส่งไปนั้นถูกต้องหรือไม่

(โดยเข้าไปหาข้อมูลเพิ่มเติมที่ www.ncb.co.th ซึ่งจะบอกได้ว่า ต้องทำอย่างไร และมีค่าใช้จ่ายเท่าไร)

ถ้าพบว่า ข้อมูลไม่ถูกต้อง ก็ต้องรีบแจ้งเจ้าหนี้และไปขอแก้ไขข้อมูล ซึ่งจะใช้เวลาแก้ไขไม่เกิน 60 วัน แต่ถ้าเรายังไม่เห็นด้วยกับผลตรวจสอบ และไม่สามารถหาข้อยุติได้ เราสามารถอุทธรณ์ข้อโต้แย้งนั้นต่อคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตเพื่อหาข้อยุติให้ได้

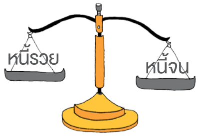
หนี้ไม่ได้ตั้งใจเสีย

ที่น่าเศร้าที่สุด คือ ลูกหนี้ที่กลายเป็นหนี้เสียแบบไม่รู้เนื้อรู้ตัว เพราะไม่เคยตรวจสอบข้อมูลเครดิต ซึ่งกว่าจะมารู้อีกทีก็ตอนที่จะไปขอกู้ แต่ถูกเจ้าหนี้ปฏิเสธ ด้วยเหตุผลที่ว่า **“ข้อมูลในเครดิตบูโรไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด”**

กรณีแบบนี้เราสามารถขอตรวจสอบข้อมูลเครดิตได้ว่า เรามีความผิดพลาดหรือไม่หรือ ค้างชำระสินเชื่อตัวไหน โดยไม่เสียค่าธรรมเนียมในการตรวจสอบข้อมูลเครดิต ถ้านำเอกสารการปฏิเสธสินเชื่อไปยื่นคำขอภายใน 30 วัน นับจากวันที่ในหนังสือแจ้งปฏิเสธ โดยไปยื่นเรื่องที่บริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติด้วยตัวเอง หรือส่งเอกสารทางไปรษณีย์ก็ได้

เป็นหนี้ ดีไหม

แม้ว่า เป้าหมายของเราคือ "หมดหนี้" แต่ก็ไม่ใช่ว่า ชีวิตนี้จะห้ามมีหนี้เลยสักบาท เพราะหนี้ก็มีทั้ง "หนี้รวย" กับ "หนี้จน"

แต่หนี้แบบไหนที่จะเป็นหนี้รวย และหนี้แบบไหนที่เป็นหนี้จน ต้องขึ้นอยู่กับคุณสมบัติอย่างน้อย 3 ข้อ ต่อไปนี้

1. มีประโยชน์

ถ้าจะเป็นหนี้รวย จะต้องเป็นหนี้ที่เพิ่มมูลค่า สร้างรายได้ และเป็นประโยชน์ เช่น หนี้เพื่อการลงทุน หนี้เพื่อทำธุรกิจ หนี้เพื่อซื้อบ้าน รวมทั้งหนี้เพื่อการศึกษา เพราะการศึกษาคือ การลงทุน

หนี้ซื้อบ้าน ถูกจัดอันดับให้เป็นหนี้รวย เพราะโดยทั่วไปแล้วราคาบ้านเพิ่มขึ้นปีละ 5-10% เมื่อราคาบ้านเพิ่มขึ้นเท่ากับว่าความมั่งคั่งของเราก็เพิ่มขึ้นด้วย

นอกจากนี้ เมื่อต้องการจะขายบ้านก็อาจจะได้กำไรจากราคาที่เพิ่มขึ้นมากกว่าดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายไป หรืออย่างน้อยที่สุดก็ยังถือว่า หนี้ที่จ่ายไปทุกเดือนก็ไม่ได้จ่ายฟรีเมื่อเทียบกับการ **"เช่าบ้าน"** ที่ต้องจ่ายไปทุกเดือน โดยที่ไม่ได้เป็นเจ้าของ

ในขณะที่การก่อหนี้ที่ไม่ได้เพิ่มมูลค่า ไม่ได้ช่วยสร้างรายได้ หรือไม่ได้มีประโยชน์ ก็จะถูกมองว่า เป็นหนี้จน เช่น หนี้บัตรเครดิต

นั่นเพราะโดยมากแล้วคนเรามักจะใช้บัตรเครดิตซื้อของกินของใช้ที่ใช้แล้วหมดไป หรือไม่ก็เป็นของฟุ่มเฟือย และของที่เราอยากได้ แต่ไม่สามารถจ่ายด้วยเงินสดได้ ซึ่งไม่ได้ช่วยเพิ่มมูลค่า และไม่ได้ก่อให้เกิดรายได้

อย่างไรก็ตาม หนี้บางประเภทอาจจะเป็น **"หนี้ที่ทำให้รวย"** ของคนหนึ่ง แต่กลับกลายเป็น "หนี้ที่ทำให้จน" สำหรับอีกคนหนึ่งก็ได้ เช่น หนี้เพื่อซื้อรถยนต์

สาเหตุที่ทำให้หนี้เพื่อซื้อรถยนต์เป็นหนี้จน เพราะมูลค่าของรถยนต์นอกจากจะไม่เพิ่มขึ้นแล้ว ยังลดลงเรื่อยๆ อีกต่างหาก

แต่ถ้าเป็นหนี้เพื่อซื้อรถยนต์มาใช้ในการประกอบอาชีพ หรือถ้ารถยนต์คันใหม่ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ก็จะนับหนี้เพื่อซื้อรถยนต์เข้าไปอยู่ในกลุ่มหนี้ดีได้อีกประเภทหนึ่ง

2. ต้องมีความสามารถในการผ่อนชำระ

แม้จะเป็นหนี้ดี มีประโยชน์ และมีโอกาสจะทำให้รวย แต่ถ้าเป็นการก่อหนี้เกินตัวก็ทำให้จนได้เหมือนกัน เพราะไม่มีความสามารถจะจ่ายหนี้ได้ตลอดรอดฝั่ง

เพราะฉะนั้นถ้าคิดจะเป็นหนี้ต้องคิดถึงจำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระในแต่ละเดือนเอาไว้ด้วย โดยหนี้แต่ละประเภทจะมีเพดานหนี้ที่เหมาะสมกำหนดไว้ เช่น

ภาระหนี้บัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลหรือผ่อนสินค้า จะต้องควบคุมไว้ไม่ให้เกิน 10-20% ของรายได้

แต่ถ้าเป็นหนี้ซื้อบ้าน ยังสามารถผ่อนชำระได้ถึง 30% ของรายได้ต่อเดือน และอาจจะขยับขึ้นไปได้ถึง 50% ของรายได้ ถ้าเราไม่มีภาระที่ต้องผ่อนหนี้ประเภทอื่นอยู่ด้วย

ขณะที่หนี้ซื้อรถยนต์ ไม่ควรจะแบกภาระการผ่อนชำระเกิน 20% ของรายได้

อย่างไรก็ตาม เมื่อรวมยอดผ่อนชำระหนี้ทุกประเภทรวมกันแล้ว ไม่ควรให้เกิน 50% ของรายได้ในแต่ละเดือน

เพดานหนี้ที่เหมาะสม

หนี้บัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล	ไม่เกิน 10-20% ของรายได้
หนี้ซื้อบ้าน	ไม่เกิน 30-50% ของรายได้
หนี้ซื้อรถยนต์	ไม่เกิน 20% ของรายได้
รวมยอดผ่อนชำระหนี้ทุกประเภท	ไม่เกิน 50% ของรายได้

3. คุ้มค่าที่จะกู้

หนี้ดี หรือหนี้ที่จะทำให้รวยได้จะต้องเป็นหนี้ที่ดอกเบี้ยต่ำ เพราะถ้าไปเจอหนี้ที่ดอกเบี้ยโหด มีเงื่อนไขที่ทำให้เสียเปรียบ ก็คงไม่น่าจะเรียกว่าเป็นหนี้ที่ทำให้รวยได้ เพราะฉะนั้นก่อนจะขอสินเชื่อต้องหาสถาบันการเงินที่ให้ดอกเบี้ยที่ดีที่สุด

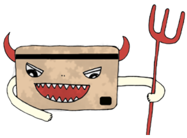
นอกจากนี้ ยังต้องดูเงื่อนไขอื่นๆ ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยด้วย เช่น ค่าธรรมเนียมต่างๆ เพราะค่าใช้จ่ายเหล่านี้จะมีผลต่อจำนวนเงินในกระเป๋าของเราเช่นกัน

คำถามที่หยุดคิดก่อนเป็นหนี้

คำถาม	ก.	ข.
1. เรากำลังเป็นหนี้เพราะความจำเป็นหรือไม่	จำเป็น	ไม่จำเป็น
2. เราจะมีเงินเพียงพอผ่อนชำระหนี้ไปตลอดรอดฝั่งหรือไม่	ใช่	ไม่ใช่
3. ยอดเงินผ่อนหนี้จะมีผลกระทบต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของเราหรือไม่	ไม่มี	มี
4. ดอกเบี้ยต่องวดและดอกเบี้ยทั้งหมดที่ต้องจ่ายคุ้มค่ากับการเป็นหนี้หรือไม่	คุ้ม	ไม่คุ้ม
5. ถ้าไม่เป็นหนี้วันนี้ เดือนหน้าเราจะเดือดร้อนหรือไม่	เดือดร้อน	ไม่เดือดร้อน
6. มีทางเลือกที่ดีกว่านี้จากเจ้าหนี้รายอื่นหรือหนี้ประเภทอื่นหรือไม่	ไม่มี	มี
7. มีทางเลือกอื่นๆ นอกจากการเป็นหนี้หรือไม่	ไม่มี	มี

ถ้าตอบ ก. ได้ทุกข้อ การก่อหนี้ครั้งนี้มีเหตุผลมากเพียงพอ และไม่น่าจะมีปัญหาทางการเงินในอนาคต

ไม่เป็นทาส บัตรเครดิต

แม้ว่า เงินสดจะเป็น **"เพื่อนแท้"** เพราะการใช้เงินสดจะช่วยให้เราควบคุมค่าใช้จ่ายได้ดี ไม่เป็นหนี้ ไม่มีดอกเบี้ย แต่บัตรเครดิต ก็ถือว่าเป็น **"เพื่อนรัก"** เพราะมีอะไรดีๆ ให้เราตั้งมากมาย

ยืมเงินใช้ฟรีไม่มีดอกเบี้ย

จะมีใครใจดีให้เรายืมเงินไปใช้ฟรีๆ ไม่มีดอกเบี้ย ถ้าไม่ใช่บัตรเครดิต เพราะบัตรเครดิตมี "เวลาปลอดดอกเบี้ย" ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ที่ 45-55 วัน เท่ากับว่าเราสามารถนำเงินของคนอื่นไปใช้ได้นานถึง 45-55 วัน

ถ้านำเงินมาคืนครบตามจำนวนที่ใช้ไปภายในเวลาปลอดดอกเบี้ย ก็ไม่ต้องเสียดอกเบี้ยสักบาท แต่ถ้าค้างชำระต้องจ่ายดอกเบี้ย 20% ต่อปี

ความคุ้มครองพิเศษ

สิ่งดีๆ ที่เงินสดไม่มีให้ คือ ความคุ้มครองพิเศษหลายๆ อย่างที่ผู้ให้บริการบัตรเครดิตใช้มัดใจผู้ถือบัตร ไม่ว่าจะเป็นประกันภัยการเดินทาง ค่ารักษาพยาบาลจากอุบัติเหตุในต่างประเทศ คุ้มครองเที่ยวบินล่าช้า คุ้มครองกระเป๋าเดินทางล่าช้าหรือสูญหาย แผนประกันชีวิตคุ้มครองสินเชื่อ และการให้ความช่วยเหลือฉุกเฉินบนท้องถนน

สร้างประวัติเครดิต

ถ้าเราใช้บัตรเครดิตและชำระเงินตรงตามกำหนดเวลาอย่างสม่ำเสมอ มันจะเป็นประโยชน์อย่างมากในเวลาที่เราต้องขอสินเชื่ออื่นๆ เช่น สินเชื่อที่อยู่อาศัย หรือสินเชื่อเพื่อธุรกิจ เพราะเจ้าหนี้จะนำข้อมูลเครดิตที่ดีของเราประกอบการพิจารณาด้วย

มีเงินคืน

ถ้าเป็นบัตรเครดิตที่มีโปรแกรมคืนเงินหรือบัตรเครดิตประเภท Cash back ทุกครั้งที่หยิบบัตรเครดิตใบนี้มาใช้ เราจะได้เงินกลับคืนเข้าบัญชีบัตรเครดิต ตามอัตรากำหนดไว้ (ประมาณ 0.4 - 5% ของยอดใช้จ่าย)

ลดราคา

ไม่จำเป็นต้องรอเทศกาลลดราคาจากบรรดาห้างร้านต่างๆ เพราะผู้ให้บริการบัตรเครดิตมักจะมีสิทธิพิเศษให้กับผู้ถือบัตร นอกจากนี้ เมื่อถึงเทศกาลลดกระหน่ำ ผู้ถือบัตรเครดิตอาจจะได้สิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้นไปอีกขั้นหนึ่ง

มีคะแนนสะสม

คะแนนสะสมที่จะได้จากการใช้บัตรเครดิตอาจดูเป็นเรื่องเล็กน้อยมาก แต่หลายคนก็ได้ของฟรี เดินทางฟรี เพียงเพราะใช้บัตรเครดิตซื้อสินค้าทั่วๆ ไปมาแล้ว

ถ้าคิดจะยกให้บัตรเครดิตเป็น “เพื่อนรัก” แล้ว อย่าปล่อยให้เพื่อนมาทำให้เราเสียน้ำตา เพราะรูดเพลินจนเกินความสามารถที่จะจ่ายได้หมด ดังนั้น เราต้องวางแผนและควบคุมการใช้บัตรเครดิตของเราให้ดี และไม่กลายเป็นทาสของบัตรเครดิต

เริ่มจาก **กำหนดงบประมาณ** สำหรับการใช้จ่ายในเดือนนั้นเอาไว้ แม้ว่าเราจะได้วงเงินมากกว่าเงินเดือนหลายเท่าตัว แต่เราต้องมี **“เพดานการก่อหนี้”** ของเราเองด้วย

และทุกครั้งที่หยิบบัตรเครดิตขึ้นมาใช้ ต้องแน่ใจว่า **มีเงินสดพร้อมจ่าย** บัตรเครดิตแบบเต็มจำนวนเมื่อถึงเวลาครบกำหนดชำระ เพื่อหลีกเลี่ยงการเป็นหนี้

สำหรับคนที่มีบัตรเครดิตหลายใบ ให้เลือก**ใช้บัตรเครดิตเพียงแค่ 1-2 ใบเท่านั้น** (ที่เหลือเก็บเอาไว้ที่บ้าน หรือถ้ากลัวว่าจะอดใจไม่ไหวก็อย่ามีบัตรเครดิตเกิน 2 ใบ) โดยอาจจะเลือกบัตรเครดิตที่คะแนนสะสมมากกว่า มีเงินคืนเยอะกว่า มีระยะเวลาปลอดหนี้นานกว่า หรือให้สิทธิประโยชน์ที่ดีที่สุด

สิ่งที่ลืมไม่ได้สำหรับการใช้บัตรเครดิต คือ **ต้องตรวจสอบใบแจ้งหนี้** ว่ารายการใช้บัตรและจำนวนเงินถูกต้องหรือไม่ หรือมีรายการอื่นแปลกปลอมเข้ามาโดยที่เราไม่ได้ใช้บัตร ต้องรีบแจ้งและอายัดบัตรทันที เพราะเราอาจจะถูกมิจฉาชีพขโมยข้อมูลในบัตรไปใช้

จ่ายไม่เต็มมีดอกเบี้ย

ถ้าเราไม่สามารถจ่ายบัตรเครดิตได้เต็มจำนวน แต่เลือกจ่ายเพียงแค่ยอดขั้นต่ำ หรือ 10% ของยอดค้างชำระ ก็จะต้องเสียดอกเบี้ยตามจำนวนวันที่มีการค้างชำระ

$$\text{ดอกเบี้ย} = \frac{\text{จำนวนเงิน X อัตราดอกเบี้ยต่อปี X จำนวนวัน}}{\text{365 วัน}}$$

ตัวอย่างใบแจ้งยอดบัญชีบัตรเครดิต ประจำเดือนเมษายน

หมายเลขบัตรสมาชิก	0000-0000-0000-0000
วันสรุปยอดบัญชีการใช้บัตร	10 เมษายน 25xx
อัตราดอกเบี้ย	20% ต่อปี
วงเงินบัตรเครดิต	80,000 บาท

วันที่บันทึกรายการ	วันที่ใช้บัตร	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
		OPENING BALANCE	0
01/04/xx	01/04/xx	ATM CASH ADVANCE	50,000
		CASH ADVANCE FEE	1,500
		VAT	105
05/04/xx	02/04/xx	SUPERMARKET	2,000
09/04/xx	06/04/xx	BNN RESTAURANT	1,500
10/04/xx	10/04/xx	INTEREST CHARGE *	274
ยอดรวมที่ต้องชำระทั้งสิ้น			**55,379**
จำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องชำระ			5,000
วันที่ครบกำหนดชำระ			30 เมษายน 25XX
วันสรุปยอดบัญชีการใช้บัตรงวดถัดไป			10 พฤษภาคม 25XX

เช่น เรามีใบแจ้งยอดบัญชีบัตรเครดิตในรอบบัญชีปัจจุบัน (วันที่ 11 มีนาคม - 10 เมษายน 25xx) ซึ่งมียอดรวมที่ต้องชำระทั้งหมด 55,379 บาท ถ้าเราเลือกที่จะชำระเต็มจำนวนภายในวันที่ครบกำหนดชำระ นั่นคือวันที่ 30 เมษายน 25xx ธนาคารจะไม่คิดดอกเบี้ย สำหรับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการซื้อสินค้าและบริการ แต่จะคิดเฉพาะดอกเบี้ยที่เกิดจากการเบิกเงินสดล่วงหน้า ซึ่งเท่ากับ 274 บาท

*หมายเหตุ : * เป็นอัตราดอกเบี้ยจากการเบิกเงินสดล่วงหน้า นับตั้งแต่วันที่เบิกเงินสดล่วงหน้าจนถึงวันชำระคืน หรือวันสรุปยอดบัญชี (แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน) ซึ่งในที่นี้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ 01/04/xx– 10/04/xx รวมเป็น 10 วัน ((50,000 x 20% x 10) / 365 = 274 บาท)*

แต่ถ้าหากเราเลือกที่จะผ่อนชำระขั้นต่ำเป็นจำนวนเงิน 5,000 บาท ในวันที่ 30 เมษายน 25xx และไม่มีค่าใช้จ่ายในรอบบัญชีใหม่ ธนาคารจะมีขั้นตอนการคำนวณดอกเบี้ยในรอบบัญชีถัดไป (วันที่ 11 เมษายน - 10 พฤษภาคม 25xx) ดังนี้

วันที่เริ่ม	จนถึง	จำนวนวัน	จำนวนเงิน	การคำนวณดอกเบี้ย
รายการเบิกเงินสดล่วงหน้า (1 รายการ)				
ก่อนการชำระเงิน				
11/04/xx	29/04/xx	19	50,000	$\frac{50,000 \times 20\% \times 19}{365} = 521$
หลังการชำระเงิน				
30/04/xx	10/05/xx	11	45,000	$\frac{45,000 \times 20\% \times 11}{365} = 271$
รายการค่าสินค้าและบริการ (2 รายการ)				
ก่อนการชำระเงิน				
05/04/xx	29/04/xx	25	2,000	$\frac{2,000 \times 20\% \times 25}{365} = 27$
09/04/xx	29/04/xx	21	1,500	$\frac{1,500 \times 20\% \times 21}{365} = 17$
หลังการชำระเงิน				
30/04/xx	10/05/xx	11	2,000	$\frac{2,000 \times 20\% \times 11}{365} = 12$
30/04/xx	10/05/xx	11	1,500	$\frac{1,500 \times 20\% \times 11}{365} = 9$
รวมดอกเบี้ยเรียกเก็บทั้งสิ้น 857				

ดังนั้น ใบแจ้งยอดบัญชีประจำเดือนพฤษภาคม (วันที่11เมษายน – 10 พฤษภาคม 25xx) จะแสดงรายละเอียดดังนี้

หมายเลขบัตรสมาชิก	0000-0000-0000-0000
วันสรุปยอดบัญชีการใช้บัตร	10 พฤษภาคม 25xx
อัตราดอกเบี้ย	20% ต่อปี
วงเงินบัตรเครดิต	80,000 บาท

วันที่บันทึกรายการ	วันที่ใช้บัตร	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
		PREVIOUS BALANCE	55,379
30/04/xx	30/04/xx	PAYMENT-THANK YOU	5,000
10/05/xx	10/05/xx	INTEREST CHARGE	857
ยอดรวมที่ต้องชำระทั้งสิ้น			**51,236**
จำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องชำระ			5,000
วันที่ครบกำหนดชำระ			31 พฤษภาคม 25xx
วันสรุปยอดบัญชีการใช้บัตรงวดถัดไป			10 มิถุนายน 25xx

นี่คงทำให้เราเข้าใจเกี่ยวกับการคำนวณดอกเบี้ยบัตรเครดิตมากขึ้น ซึ่งแต่ละสถาบันการเงินก็ย่อมมีวิธีการคำนวณดอกเบี้ยที่แตกต่างกัน ดังนั้น เราจึงควรศึกษารายละเอียดต่างๆ เหล่านี้อย่างรอบคอบ และถ้าไม่อยากจะเสียดอกเบี้ย ควรเตรียมเงินสดไว้จ่ายแบบเต็มจำนวน หรือถ้าคิดว่าไม่พร้อมที่จะจ่าย ก็เก็บบัตรเครดิตไว้ที่บ้านจะดีกว่า เพราะดอกเบี้ยบัตรเครดิตในอัตรา 20% ต่อปี มันวิ่งเร็วกว่าดอกเบี้ยเงินฝากหลายเท่าตัว

ระวัง
กับดัก 0%

เคยสงสัยไหมว่า **“ผ่อน 0%”** นี่ จริง หรือ หลอก เราสามารถผ่อนแบบไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยสักบาทจริงๆ หรือ

บอกได้คำเดียวสั้นๆ ว่า **จริง**

ถ้าเราซื้อของราคา 30,000 บาท ที่สามารถเลือก **“ผ่อน 0%”** โดยเลือกผ่อนนาน 3 เดือน เราก็จะผ่อนเดือนละ 10,000 บาท ไปเรื่อยๆ จนครบ 3 เดือน (แต่วงเงินใช้บัตรเครดิตถูกตัดออกไปทันทีเหมือนกับเรารูดซื้อของตามปกติ)

เราไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยถ้าเราจ่ายตรงตามกำหนดเวลา จนครบตามจำนวน แต่ถ้าผิดแผนไม่สามารถจ่ายได้ตามจำนวนเงินและระยะเวลาที่กำหนดไว้ เราก็จะต้องเสียดอกเบี้ยสำหรับยอดค้างชำระตามปกติ

นอกจากนี้ ยังมี **“ดอกเบี้ย 0%”** แบบมีเงื่อนไข เช่น ดอกเบี้ย 0% 3 เดือนแรก ซึ่งถ้าเราซื้อสินค้าเงินผ่อน หรือกู้เงินเพื่อซื้อบ้านที่มีโปรโมชั่นแบบนี้ จะทำให้ผ่อนด้วยจำนวนเงินที่น้อยกว่าปกติในช่วงแรก หรือจำนวนเงินที่จ่ายต่อเดือนเท่ากันหมด แต่ช่วงดอกเบี้ย 0% จะเป็นการผ่อนเงินต้นทั้งหมด

แต่หลังจากพ้นช่วงโปรโมชั่นไปแล้ว ทุกอย่างจะกลับมาเป็นปกติ ไม่ว่าจะเป็นจำนวนที่ต้องผ่อนต่อเดือน หรือ ดอกเบี้ยที่ต้องจ่าย เพราะฉะนั้นต้องระวังเงื่อนไขพิเศษให้ดี

แต่ที่น่าเป็นห่วงมากที่สุด คือ **“ดาวน์ 0%”** เช่น การซื้อรถยนต์ ที่ในเวลาปกติเราต้องจ่ายเงินดาวน์จำนวนหนึ่ง จากนั้นจึงผ่อนชำระในส่วนที่เหลือ แต่ถ้ามีโปรโมชั่นดาวน์ 0% ขึ้นมาเมื่อไร แปลว่า ไม่ต้องมีเงินมาดาวน์ก็สามารถซื้อรถได้

สิ่งที่อาจเป็นปัญหาตามมา คือ เมื่อเราไม่ได้มีเงินดาวน์เลยสักบาทเดียวก็จะทำให้ยอดเงินผ่อนสูงขึ้น หรือ ต้องผ่อนเป็นเวลานานขึ้น และแน่นอนว่า จะต้องจ่ายดอกเบี้ยมากขึ้น

แต่ไม่ว่าจะเป็น 0% แบบไหน ก็เป็น **“กับดัก”** สำหรับเราได้ทั้งนั้น เพราะมันจะทำให้เราตัดสินใจซื้อได้ง่ายขึ้น จนบางทีก็ลืมคิดถึงความสามารถในการผ่อนชำระในอนาคต

ถ้าไม่ประเมินให้ดี แทนที่จะได้ประโยชน์จาก “0%” อาจจะต้องเสียศูนย์ เพราะเป็นหนี้ท่วมหัวก็ได้

พร้อมแล้ว
ที่จะซื้อบ้าน

หลังจากทำงานมาสักพัก เช่า "อพาร์ทเมนต์" มาหลายปี ก็อยากจะมีบ้านเป็นของตัวเอง แต่คิดไปคิดมาก็คิดไม่ตกว่า ควรจะตัดสินใจอย่างไร ลองเปรียบเทียบเหตุผลของทั้งสองทางเลือกนี้ดูอีกสักทีก่อนจะตัดสินใจ

เลือกเช่าเพราะ...	เลือกซื้อเพราะ...
เช่า...ถ้าตั้งใจจะโยกย้ายภายใน 2-3 ปี	ซื้อ...ถ้าคิดจะอยู่บ้านนี้ระยะยาว
เช่า...ถ้าค่าเช่าถูกมาก หรือประมาณ 2 ใน 3 ของค่างวดรวมค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน	ซื้อ...ถ้าค่าเช่าเท่าค่าใช้จ่ายต่อเดือน
เช่า...ถ้าภาวะเศรษฐกิจย่ำแย่ รายได้ไม่แน่นอน	ซื้อ...ถ้ามีความสามารถในการผ่อนชำระและดอกเบี้ยต่ำ
เช่า...ถ้าดอกเบี้ยสินเชื่อที่อยู่อาศัยสูงลิบลิ่ว	

ถ้าอยากจะซื้อบ้าน แต่ยังไม่แน่ใจว่า จะสามารถผ่อนไปได้ตลอดรอดฝั่งหรือไม่ ลองให้เวลาตัวเองทดสอบความพร้อมสำหรับคนมีบ้านสัก 6 เดือน โดยทำตามแบบฝึกหัดต่อไปนี้

เริ่มจากไปดูว่าบ้านแบบไหน ราคาเท่าไร ที่เราอยากได้ และมันจะทำให้เกิดค่าใช้จ่ายต่อเดือนทั้งค่างวดและค่าใช้จ่ายอื่นๆ เท่าไร

จากนั้น นำตัวเลขที่ได้ มาหักลบกับ ค่าเช่าในปัจจุบัน จะได้ส่วนต่างเป็นเงินจำนวนหนึ่งซึ่งทุกๆ วันที่ 1 ของทุกเดือน (ห้ามสาย ห้ามเบี้ยว) เราจะนำเงินจำนวนนี้ไปฝากธนาคาร

ทำแบบนี้ไป 6 เดือน แล้วดูสิว่า มีสักเดือนไหมที่จ่ายช้า หรือรู้สึกเครียดที่ต้องนำเงินก้อนนี้ไปฝากธนาคาร เพราะนี่อาจจะเป็นสัญญาณที่บอกว่า "เรายังไม่พร้อมที่จะซื้อบ้าน" หากหลวมตัวซื้อไปอาจกลายเป็นความผิดพลาดครั้งใหญ่

แต่ถ้ารู้สึกสบายๆ ไม่เดือดร้อน ก็แปลว่า **"เรามีความสามารถในการจ่ายเงินกู้"** นั่นเป็นข่าวดี และที่ดีไปกว่านั้น คือ ตอนนี้คุณมีเงินก้อนหนึ่งไว้สำหรับซื้อเฟอร์นิเจอร์ หรือใช้เป็นเงินดาวน์

โดยทั่วไปแล้ว ถ้าคิดจะซื้อบ้านจำเป็นต้องมีเงินดาวน์ประมาณ 20% ของราคาบ้าน เพราะธนาคารจะให้กู้ประมาณ 80% ของราคาบ้าน หรือราคาที่ธนาคารประเมิน (ซึ่งอาจจะต่ำกว่าราคาที่เราซื้อก็ได้)

แต่สำหรับมนุษย์เงินเดือนที่โชคดี ทำงานในองค์กรที่มีสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย อาจมีเงินกู้สวัสดิการพนักงานที่สามารถกู้ได้ 100% ของราคาประเมิน ซึ่งก็ทำให้ไม่ต้องเตรียมเงินไว้มากเท่ากับคนที่ไม่มีสวัสดิการ

แต่ที่ต้องมีเหมือนกัน คือ ความสามารถในการผ่อนชำระ โดยจำนวนเงินที่ต้องผ่อนในแต่ละเดือนไม่ควรจะเกิน 30% ของรายได้ หรืออาจจะผ่อนได้ถึง 50% ของรายได้ หากไม่มีภาระหนี้อื่นๆ อยู่แล้ว

เพราะฉะนั้นถ้าเราไปก่อหนี้ประเภทอื่นๆ ไว้มากแล้ว จนทำให้รายได้สุทธิต่อเดือนเหลือน้อยเกินไป ธนาคารก็อาจจะไม่ให้กู้ก็ได้ เพราะธนาคารกลัวว่า ถ้าเรามีภาระหนี้มากเกินไป ก็มีความเสี่ยงที่จะ **"เบี้ยวหนี้"**

ถ้าประเมินแล้วว่า ความสามารถในการผ่อนชำระมีไม่ถึงตามเกณฑ์ ก็อย่าเพิ่งท้อ เพราะเรายังพอมีทางออก เช่น มองหาบ้านที่ราคาย่อมเยาลงมาหน่อย หรืออาจเป็นคอนโดมิเนียมที่ขนาดเล็กลงมาอีกนิด ซึ่งจะทำให้ภาระในการผ่อนต่อเดือนไม่มากนัก

หรือจะประเมินจาก **"สูตรราคาบ้านที่เหมาะสม"** ซึ่งมีอยู่หลายสูตร เช่น

ราคาบ้านที่เหมาะสม = รายได้ต่อปีของทั้งครอบครัว x 2.5

หรือ

ราคาบ้านที่เหมาะสม ≤ 30 เท่าของรายได้ต่อเดือน

นอกจากนี้ จำนวนเงินที่เราสามารถผ่อนได้ในแต่ละเดือนยังช่วยให้ประเมินได้ว่า เราจะสามารถซื้อบ้านราคาเท่าไรได้บ้าง เพราะโดยทั่วไปแล้ว ถ้าบ้านราคาหนึ่งล้านบาท จะต้องมีความสามารถในการผ่อนเดือนละ 8,000 บาท เพราะฉะนั้นถ้าเราสามารถผ่อนได้ถึงเดือนละ 16,000 บาท ก็สามารถซื้อบ้านราคาประมาณ 2 ล้านบาทได้สบายๆ

ไม่อย่างนั้นก็อาจจะต้องหาทางเพิ่มรายได้ให้มากขึ้น หรือไปหาญาติพี่น้องมา **"กู้ร่วม"** เพื่อทำให้ความสามารถในการผ่อนชำระมากขึ้น

ดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก

ดอกเบี้ยสำหรับสินเชื่อเพื่อซื้อบ้านจะเป็นดอกเบี้ยแบบ **"ลดต้นลดดอก"** โดยธนาคารจะคิดดอกเบี้ยจากเงินต้นที่ยังค้างชำระ โดยเงินที่ผ่อนไปในแต่ละงวด จะแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งจะไปจ่ายดอกเบี้ย และอีกส่วนหนึ่งจะไปจ่ายคืนเงินต้น

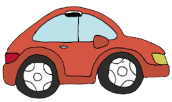
ในช่วงแรกๆ ของการกู้ เงินงวดที่ผ่อนไปส่วนใหญ่จะไปจ่ายดอกเบี้ย เพราะเงินต้นที่เรากู้มายังมีจำนวนมาก แต่เมื่อเงินต้นลดลง ก็จะทำให้ดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายในแต่ละเดือนลดลงด้วย

เช่น เรากู้เงินมา 1 ล้านบาท ต้องผ่อนเดือนละ 8,000 บาท ในจำนวนเงิน 8,000 บาทนี้ ในช่วง 2-3 ปีแรก เงินจำนวนนี้อาจจะเป็นส่วนของดอกเบี้ยประมาณ 6,000 บาท และที่เหลืออีก 2,000 บาท เป็นส่วนที่ไปจ่ายคืนเงินต้น

แต่พอปีท้ายๆ ของการกู้ เรายังคงจ่ายเงินงวดเดือนละ 8,000 บาท เท่าเดิม แต่เงินต้นลดลงเหลือแค่ไม่กี่แสนบาท ทำให้ส่วนที่เป็นดอกเบี้ยอาจจะเหลือแค่ 2,000 บาท และส่วนที่เหลืออีก 6,000 บาทจะไปจ่ายคืนเงินต้นจนหมด

นอกจากนี้ เราสามารถจ่ายเงินมากกว่าค่างวดที่กำหนดไว้ได้ โดยเงินที่จ่ายเพิ่มจะไปชำระเงินต้น ซึ่งจะทำให้เงินต้นลดลงเร็วมากขึ้น หรือถ้ามีเงินก้อนมาจ่ายทีเดียวหมดปิดบัญชี ก็ชำระแค่ส่วนที่เป็นเงินต้นที่เหลืออยู่เท่านั้น

เตรียมไว้ เพื่อรถในฝัน

ซื้อรถ... มีแต่ลด เพราะทันทีที่ถอยรถป้ายแดงออกมาจากโชว์รูม มูลค่าของมันจะลดลง กลายร่างเป็น "รถเก่า" ทันที นอกจากนี้ ถ้าคิดจะซื้อรถก็ต้องเตรียมรับมือกับค่าใช้จ่ายอื่นๆ สำหรับการใช้รถยนต์เพิ่มขึ้นอีก เช่น

- ค่าผ่อนชำระและดอกเบี้ย
- ค่าน้ำมัน
- ค่าใช้จ่ายประกันภัยภาคบังคับ พ.ร.บ. บุคคลที่ 3
- ค่าใช้จ่ายในการต่อทะเบียน
- ค่าประกันภัย
- ค่าซ่อมบำรุงตามระยะทาง

แม้จะมีค่าใช้จ่ายรออยู่จำนวนมาก แต่เมื่อถึงเวลาหนึ่ง เราก็มักจะคิดถึงการซื้อรถ โดยเฉพาะเมื่อมีครอบครัวและมีลูก

เพราะฉะนั้นถ้าตั้งใจว่า จะซื้อรถ ก็ต้องเริ่มจากการวางแผนเก็บออมเพื่อเป็นเงินดาวน์ ซึ่งโดยมากจะต้องเตรียมไว้ประมาณ 25-30% ของราคารถ (ถ้าวางเงินดาวน์น้อยกว่านี้จะทำให้ภาระในการผ่อนชำระต่อเดือนสูงขึ้น เสียดอกเบี้ยมากขึ้น หรือต้องผ่อนนานขึ้น)

ในขณะเดียวกันก็ต้องมาประเมินความสามารถในการผ่อนชำระ ซึ่งเพดานการผ่อนชำระหนี้เพื่อซื้อรถยนต์ไม่ควรจะเกิน 20% ของรายได้ หรือหากไม่มีภาระหนี้อื่นๆ ก็ยังสามารถผ่อนได้ไม่เกิน 50% ของรายได้ เพราะมันจะเบียดบังการใช้ชีวิตด้านอื่นๆ โดยเฉพาะการออมเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ

ดอกเบี้ยแบบคงที่

สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์จะคิดดอกเบี้ยแบบ **"คงที่"** ซึ่งจะไม่ขึ้นหรือลงตามอัตราดอกเบี้ยในท้องตลาด และไม่ลดลงแม้ว่าจะผ่อนชำระไปแล้วกี่งวด

การคิดดอกเบี้ยแบบคงที่จะคิดง่ายๆ ตรงไปตรงมา

เริ่มจาก

จำนวนเงินที่ต้องการกู้ X อัตราดอกเบี้ยต่อปี X จำนวนปีที่ต้องการกู้ = ดอกเบี้ยที่ต้องจ่าย

จากนั้น

(ดอกเบี้ยที่ต้องจ่าย + เงินต้นที่ต้องการกู้) / จำนวนงวดที่ต้องการผ่อน
= จำนวนเงินที่ต้องผ่อนต่อเดือน

หากอัตราดอกเบี้ยเท่ากัน เงินต้นเท่ากัน ผ่อนด้วยระยะเวลาเท่ากัน แต่ใช้วิธีคำนวณต่างกัน การคิดดอกเบี้ยแบบคงที่จะเสียดอกเบี้ยมากกว่าแบบลดต้นลดดอกเสมอ

เพราะฉะนั้นถ้าไม่อยากจะเสียดอกเบี้ยเยอะ ก็ต้องวางเงินดาวน์ในสัดส่วนที่มากขึ้น เพื่อให้เหลือส่วนที่ต้องผ่อนน้อยลง

นอกจากนี้ ถ้าอยากจะปิดบัญชีก่อนครบสัญญา ก็สามารถทำได้ แต่ต้องจ่ายทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยที่คิดไปล่วงหน้าแล้วด้วย แต่ยังดีที่มีข้อกำหนดให้ไฟแนนซ์ต้องคืนดอกเบี้ยส่วนที่คิดไปล่วงหน้าให้เราอย่างน้อยครึ่งหนึ่ง

แค่หมดหนี้ ยังดีไม่พอ

เห็นหัวข้อนี้ หลายคนแทบเป็นลม เพราะกว่าจะหมดหนี้ก็เหนื่อยจะแย่แล้ว ยังมาบอกว่า "ดีไม่พออีก" และแค่ "ไม่มีหนี้ก็เป็นลาภอันประเสริฐ" แล้ว ยังต้องการอะไรอีก

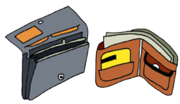
แต่แค่หมดหนี้ยังไม่พอจริงๆ

หลังจากจัดการหนี้จนหมดแล้ว ภารกิจต่อไปของมนุษย์เงินเดือน คือ ต้องทำให้ **"มีออม"** ด้วย

ส่วนจะออมไปทำไมและออมเท่าไร ก็ขึ้นอยู่กับ "ใจ" ของแต่ละคน ไม่มีใครมาบังคับให้เราออมได้ ถ้าเราไม่เต็มใจ

แต่สิ่งที่พอจะบอกกันได้ คือ ถ้าคิดจะออม ควรออมอย่างไรที่ทำให้ออมได้อย่างที่ใจต้องการ

เปิดกระเป๋า สำรวจหน้าตัก

ก่อนจะไปออมต้องขออนุญาต "เปิดกระเป๋า" กันก่อน จะได้รู้ว่า ตอนนี้มีหน้าตักอยู่มากน้อยแค่ไหน มั่งคั่งมั่งมีกันอยู่สักกี่บาท หรือ สุขภาพการเงินแข็งแรงขนาดไหน

รวย! จริง หรือ หลอก

อ๊ะ! อ๊ะ! อย่าคิดว่า มีบ้านหลังใหญ่ รถคันโต แล้วจะเรียกว่า มนุษย์เงินเดือนผู้มั่งคั่ง เพราะความมั่งคั่งที่แท้จริง ไม่ได้วัดกันที่ "ทรัพย์สมบัติที่มี" แต่ต้องนำ "หนี้สิน" มาหักออกด้วย

ถ้าอยากรู้ว่า เรารวยจริง หรือ รวยเพราะหนี้ ลองนึกๆ ดูสิว่า ตอนนี้เรา...

มีทรัพย์สินอะไร จำนวนเท่าไร (คิดจากมูลค่าปัจจุบัน หรือราคาที่คิดว่าจะขายได้ในวันนี้) เป็นหนี้อะไร มากแค่ไหน (ยอดหนี้คงค้างในปัจจุบัน)

จากนั้นก็กรอกตัวเลขสินทรัพย์แต่ละอย่าง หนี้สินแต่ละตัว ลงไปใน **"งบดุลส่วนบุคคล"**

งบดุลส่วนบุคคล

ณ วันที่.......................

สินทรัพย์ (Assets)

(กรอกมูลค่าปัจจุบัน หรือมูลค่าที่คาดว่าจะขายได้ในวันนี้)

สินทรัพย์สภาพคล่อง	
เงินสด / เงินฝากออมทรัพย์	
เงินฝากประจำ	
อื่นๆ	
① *สินทรัพย์สภาพคล่องรวม*	
สินทรัพย์เพื่อการลงทุน	
หุ้นสามัญ / หุ้นบุริมสิทธิ	
หุ้นกู้ / พันธบัตร	
กองทุนรวม	
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ / กบข.	
เงินออมเพื่อวัยเกษียณ	
มูลค่าเงินสดกรมธรรม์ประกันชีวิต	
อื่นๆ	
② *สินทรัพย์เพื่อการลงทุนรวม*	
สินทรัพย์ใช้ส่วนตัว หรือสินทรัพย์มีค่า	
รถยนต์ / รถจักรยานยนต์	
บ้าน / ที่ดิน	
ของสะสม	
อื่นๆ	
③ *สินทรัพย์ใช้ส่วนตัวรวม*	
สินทรัพย์อื่นๆ	
④ *สินทรัพย์อื่นๆ รวม*	
⑤ **สินทรัพย์รวม** ①+②+③+④	

หนี้สิน (Liabilities)

(กรอกยอดคงค้างในปัจจุบัน)

หนี้สินระยะสั้น	
หนี้บัตรเครดิต	
หนี้เงินกู้เพื่อซื้อสินค้า (ไม่เกิน 1 ปี) เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ	
หนี้เงินกู้ระยะสั้นอื่นๆ	
⑥ *หนี้สินระยะสั้นรวม*	
หนี้ระยะยาว	
หนี้เงินกู้เพื่อซื้อสินค้า (1 ปีขึ้นไป)	
หนี้จากการกู้ยืมเพื่อการศึกษา	
หนี้จากการกู้ยืมซื้อรถ	
หนี้จากการกู้ยืมซื้อบ้าน	
หนี้เงินกู้ระยะยาวอื่นๆ	
⑦ *หนี้สินระยะยาวรวม*	
⑧ **หนี้สินรวม** ⑥+⑦	

ความมั่งคั่งสุทธิ (Net Worth)

สินทรัพย์รวม ⑤	
หัก หนี้สินรวม ⑧	
ความมั่งคั่งสุทธิ	

หลังกรอกตัวเลขสินทรัพย์และหนี้สินจนครบแล้ว ก็บวกทรัพย์สินที่มีทั้งหมดใส่ลงไปในช่อง **ทรัพย์สินรวม** บวกหนี้สินทั้งหมดใส่ในช่อง **หนี้สินรวม**

ได้เวลาลุ้นระทึกกันแล้ว เพราะที่เหลือเราก็แค่เอาสินทรัพย์รวมมาลบออกด้วยหนี้สินรวม จะได้ออกมาเป็น **ความมั่งคั่งสุทธิ**

ตามสมการ ความมั่งคั่งสุทธิ

ความมั่งคั่งสุทธิ = สินทรัพย์รวม - หนี้สินรวม

บวกลบกันออกมาแล้ว อย่าเพิ่งตกใจเป็นลมล้มพับกันไปก่อน เพราะบางคนอาจจะเจอสถานการณ์ "ความมั่งคั่งติดลบ"

จริงๆ แล้ว ความมั่งคั่งติดลบ เป็นเรื่องที่ "ยอมรับได้" ถ้าเรายังอยู่ในช่วง "สร้างเนื้อสร้างตัว" ที่อาจจะซื้อบ้าน ซื้อรถด้วยเงินกู้จนทำให้มีภาระหนี้สินมาก แต่ถ้าอายุมากขึ้นทำงานมานานขึ้น ภาระหนี้พวกนี้ควรจะลดลง จนทำให้ความมั่งคั่งของเราเป็นบวก

ถ้าเป็นบวกแล้ว แต่ยังไม่แน่ใจว่า มากพอหรือยัง ต้องนำไปเปรียบเทียบกับ **"ความมั่งคั่งสุทธิที่เหมาะสม"** ซึ่งมีวิธีการคำนวณอยู่ 2 แบบ คือ

แบบที่ 1

อายุ x รายได้ต่อปี x 1/10

แบบที่ 2

อายุปัจจุบัน – อายุเริ่มงาน x (เงินได้ต่อปีปัจจุบัน + เงินได้ต่อปีเมื่อเริ่มทำงาน) / 2 x 1/3

แบบที่ 1 และแบบที่ 2 จะได้ตัวเลขที่ต่างกันพอสมควร โดยแบบที่ 2 จะน้อยกว่าแบบที่ 1 เพราะฉะนั้นอย่างน้อยเราควรมีความมั่งคั่งสุทธิไม่ต่ำกว่าแบบที่ 2

ตัวอย่าง "น้องเฟิร์น" เลขานุการสาวสวย มีเงินเดือน 32,000 บาท อายุ 30 ปี ทำงานมาแล้ว 7 ปี โดยเริ่มทำงานเมื่ออายุ 23 ปี ด้วยเงินเดือน 15,000 บาท

แบบที่ 1

30 x 384,000 x 1/10 = 1,152,000

แบบที่ 2

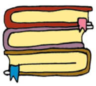
30-23 x (384,000+180,000)/2 x 1/3 = 658,000

เพราะฉะนั้น ความมั่งคั่งสุทธิที่เหมาะสมสำหรับน้องเฟิร์น จะต้องไม่ต่ำกว่า 658,000 บาท

แล้วความมั่งคั่งของเราอยู่ระดับไหน

งบการเงินส่วนบุคคลที่เป็นเหมือน “ไดอารี่” ที่ช่วยบันทึกเรื่องราวทางการเงินของเรา นอกจากงบดุลส่วนบุคคล ที่คอยบอกฐานะทางการเงินของเราแล้ว ยังมีงบรายได้และค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ที่แสดงให้เห็นว่า ที่มาของรายได้ และพฤติกรรมการใช้จ่าย ของเราเป็นอย่างไร

นอกจากนี้ ตัวเลขต่างๆ ในงบการเงินยังนำมาวิเคราะห์สุขภาพทางการเงินในด้านต่างๆ ของเราได้ จาก **“อัตราส่วนทางการเงินส่วนบุคคล”**

	อัตราส่วน	สูตรคำนวณ	เกณฑ์มาตรฐาน
สภาพคล่อง	อัตราส่วนสภาพคล่องพื้นฐาน	สินทรัพย์สภาพคล่อง / ค่าใช้จ่ายรวม	3-6 เท่า
ความสามารถในการชำระหนี้	อัตราส่วนการชำระหนี้สิน	เงินชำระคืนหนี้สิน / รายได้รวม	< 35 - 45%
โอกาสสร้างความมั่งคั่ง	อัตราส่วนการออม	(ค่าใช้จ่ายเพื่อการออม +การลงทุน+กระแสเงินสดสุทธิ) / รายได้รวม	≥ 10%
	อัตราส่วนการลงทุน	สินทรัพย์ลงทุน / ความมั่งคั่งสุทธิ	≥ 50%

งบรายได้และค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล

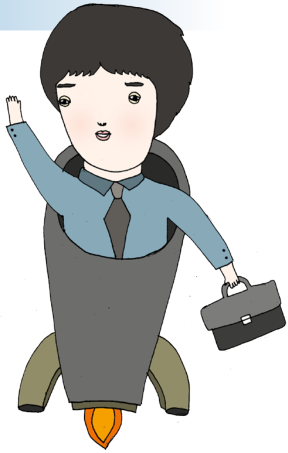
ณ วันที่............. ถึงวันที่ ....

รายได้	
เงินเดือน / ค่าจ้าง	
ค่าล่วงเวลา	
ค่าคอมมิชชั่น	
โบนัส	
รายได้เสริม	
ดอกเบี้ยรับจากเงินฝาก / พันธบัตร / หุ้นกู้	
เงินปันผลจากการลงทุนในหุ้น	
การขายสินทรัพย์ / การขายหลักทรัพย์	
รายได้จากค่าเช่า	
รายได้อื่นๆ	
มรดก	
เงินคืนภาษี	
เงินรางวัลสลากกินแบ่ง	
อื่นๆ	
รายได้รวม	

ค่าใช้จ่าย	
ค่าใช้จ่ายเพื่อการออมและการลงทุน	
การออม	
การลงทุน	
① *ค่าใช้จ่ายเพื่อการออมและการลงทุนรวม*	
ค่าใช้จ่ายคงที่	
ชำระค่าสินค้าเงินผ่อน	
ค่าผ่อนรถยนต์	
ค่าเช่า / ค่าผ่อนบ้าน	
เบี้ยประกันภัย / ประกันชีวิต / ประกันสุขภาพ	
เงินสะสมเข้ากองทุนประกันสังคม	
เงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	
อื่นๆ	
② *ค่าใช้จ่ายคงที่รวม*	
ค่าใช้จ่ายผันแปร	
ค่าอาหาร	
ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า / ประปา / โทรศัพท์)	
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (ค่าน้ำมัน / ค่าทางด่วน ฯลฯ)	
ค่าใช้จ่ายสันทนาการ (สังสรรค์ / ท่องเที่ยว ฯลฯ)	
ค่าเสื้อผ้า / เครื่องสำอางค์ / เครื่องประดับ	
ค่าบัตรเครดิต	
ชำระคืนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา	
ภาษีเงินได้ / ภาษีอื่นๆ	
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	
ค่าทำบุญ	
ค่าของขวัญ	
อื่นๆ	
③ *ค่าใช้จ่ายผันแปรรวม*	
ค่าใช้จ่ายรวม ①+②+③	
จำนวนเงินคงเหลือ เกิน (ขาด) (รายได้รวม - ค่าใช้จ่ายรวม)	

เป้าหมาย
มีไว้ให้พุ่งชน

เคยไหม เวลาที่เราฮึดอยากจะทำอะไรสักอย่าง มันจะคึกอยู่ไม่กี่วัน หลังจากนั้นแรงฮึดก็ค่อยๆ แผ่วลงเรื่อยๆ

ตัวอย่างสุดคลาสสิค คือ การลดความอ้วน

เราอาจจะยอมลงทุนควักกระเป๋าหยิบบัตรเครดิตขึ้นมารูดปรื๊ดสมัครเป็นสมาชิกฟิตเนส ที่ราคาเกือบเท่าเงินเดือนทั้งเดือน แต่ก็คิดว่า “เอาน่า เพื่อหุ่นเป๊ะฟิตเปรี๊ยะ ก็ต้องทุ่มทุนกันหน่อย”

และสัญญากับตัวเองว่า ต้องไปออกกำลังกายให้ได้อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3-4 วัน แต่ความเป็นจริงมักจะเป็นแบบนี้...

สัปดาห์ที่ 1 ความตั้งใจเต็มร้อย ตื่นแต่เช้าตรู่ ออกจากบ้านไปออกกำลังกายก่อนไปทำงาน

สัปดาห์ที่ 2 ความตั้งใจยังเต็มเปี่ยมเหมือนเดิม แต่โอ๊ย! เมื่อยมากๆ ขอนอนต่ออีกนิดนะ ไว้ค่อยไปตอนเย็นหลังเลิกงานก็แล้วกัน

สัปดาห์ที่ 3 ความตั้งใจไม่เคยเปลี่ยน แต่... (เหตุผลล้านแปดที่จะไม่ไปออกกำลังกาย) .... หลังจากนั้นเราก็แค่ทำเป็นลืมๆ มันไป

การออมเงินก็เป็นแบบนี้เหมือนกัน

และแม้ว่า จะมีหลายเหตุผลล้านแปดที่ทำให้เราไปไม่ถึงเป้าหมาย แต่หนึ่งในหลายสาเหตุอาจเป็นเพราะเป้าหมายของเรามันไม่ค่อย SMART เท่าไร

เป้าหมายที่ SMART คือเป้าหมายที่...

ต้องชัดเจน (Specific) :
บอกให้ชัดว่า เป้าหมายของเราหน้าตาเป็นแบบไหน ไม่คลุมเครือ เพื่อให้เป้าหมายนั้นสามารถ “จับต้องได้”

ต้องวัดผลได้ (Measurable) :
กำหนดออกมาเป็นตัวเงินหรือตัวเลข จะได้รู้ว่า อีกไกลแค่ไหนกว่าจะไปถึงเป้าหมาย

รู้ว่าต้องทำอย่างไร (Accountable) :
รู้วิธีการที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย และต้องรับผิดชอบที่จะทำเป้าหมายนั้นให้สำเร็จ

ต้องทำได้จริง (Realistic) :
สมเหตุสมผล สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิต ไม่ใช่ฝันกลางวันที่ไม่มีความเป็นไปได้

ต้องมีกำหนดเวลา (Time Bound) :
มีกรอบเวลาที่ชัดเจนว่าจะใช้เวลานานแค่ไหนที่จะบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแบบนี้สิ... SMART

	S	M	A	R	T
1	ไปเที่ยวยุโรป 2 สัปดาห์	ใช้เงินประมาณ 120,000 บาท	เก็บเงิน เดือนละ 5,000 บาท	(3,000 บาทเก็บจากเงินเดือน อีก 2,000 บาท จากรายได้พิเศษ)	เป็นเวลา24 เดือน
2	ซื้อคอนโดมิเนียม ตามแนวรถไฟฟ้า ขนาด 1 ห้องนอน ราคา 2 ล้านบาท	วางเงินดาวน์ 200,000 บาท	เก็บเงินเดือนละ 10,000 บาท	(สามีเก็บ 5,000 บาท และ ภรรยาเก็บ 5,000 บาท)	เป็นเวลา 20 เดือน
3					
4					
5					

ทีนี้เราก็แค่ "เติมคำในช่องว่าง" เพื่อบอกว่าเป้าหมายของเราคืออะไร และถ้าจะให้ดีเขียนลงในกระดาษแล้วก็เอาไปแปะไว้ในที่ที่เราจะมองเห็นเป็นประจำ เช่น

แปะไว้ที่ประตูหน้าบ้านจะได้มองเห็นทุกครั้งที่จะก้าวเท้าออกจากบ้าน

แปะไว้ที่หน้าตู้เย็นเพื่อให้เราเห็นทุกครั้งที่เปิดตู้เย็น (เหมาะมากสำหรับเป้าหมายลดน้ำหนัก)

แปะไว้ที่หน้าคอมพิวเตอร์เพื่อให้เราได้เห็นทุกครั้งที่ทำงาน

เราจะได้มี "แรงฮึด" อยู่ตลอดเวลา และมุ่งสู่เป้าหมาย

เพราะเมื่อมีเป้าหมาย SMART แล้วต้อง Action, Action และ Action ตามแผนที่วางไว้ด้วย

และหลังจากที่ตั้งใจเดินหน้าตามแผนที่วางไว้อย่างเคร่งครัดมาสักระยะหนึ่งแล้ว ต้องหมั่นทบทวนและปรับปรุงแผนการออมเงินที่วางไว้ด้วย (โดยมากมักจะแนะนำให้หยิบขึ้นมาตรวจดูทุกๆ 6 เดือน)

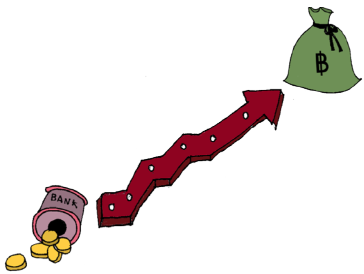
เพราะชีวิต
ไม่เป็นเส้นตรง
เสมอไป

ช่วงชีวิตเปลี่ยน แผนการเงินเปลี่ยน

เวลาเปลี่ยน ใจคนยังเปลี่ยน

แล้วเมื่อช่วงชีวิตเปลี่ยนไป เราก็ต้องปรับเปลี่ยนแผนการเงินตามไปด้วย เพราะในแต่ละช่วงวัย เราก็มีเงินๆ ทองๆ ให้ต้องปวดหัวไม่เหมือนกัน (เสียทีเดียว)

โสดใส และยังวัยรุ่น

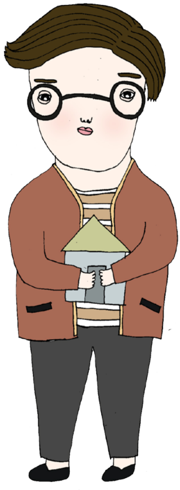
ช่วงชีวิตที่แสนจะสดใสนี้จะอยู่ในช่วงอายุประมาณ 20-29 ปี ส่วนใหญ่มีรายได้เป็นของตัวเองแล้ว

แม้จะเป็นช่วงเริ่มทำงานที่มีรายได้ไม่มากนัก แต่ก็เป็นช่วงชีวิตที่ยังไม่มีภาระทางการเงินมากนักเช่นกัน โดยที่เงินส่วนใหญ่มักจะหมดไปกับ "เรื่องส่วนตัว" และใช้จ่ายเพื่อความสนุกสนานกับกลุ่มเพื่อน

ประเด็นทางการเงินที่จะต้องวางแผนสำหรับช่วงชีวิตนี้ ได้แก่

- *ค่าเช่าบ้าน* เพราะคงยังไม่พร้อมที่จะซื้อบ้านหลังแรกในชีวิต แต่ก็แยกออกมาอยู่ตามลำพังแล้ว เพราะฉะนั้นจะต้องคิดถึงเรื่องค่าเช่าที่ต้องจ่ายในแต่ละเดือน
- *ค่าใช้จ่ายประจำต่าง* เช่น ค่าสาธารณูปโภคต่างๆ ตั้งแต่ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ และค่าอินเทอร์เน็ต
- *ค่าใช้จ่ายเพื่อ "ไลฟ์สไตล์"* ซึ่งจะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับไลฟ์สไตล์ที่เลือก หากต้องหิ้วกระเป๋าแบรนด์เนม ดื่มกาแฟยี่ห้อดังก็ต้องเตรียมเงินส่วนนี้ไว้มากหน่อย
- *ออมเงินเพื่อดาวน์บ้าน* (หรือดาวน์รถยนต์) *และ เพื่อการท่องเที่ยว*
- *ออมเงินเพื่อการศึกษาต่อ* เพราะถ้าคิดจะ "ต่อโท" อาจต้องใช้เงินหลักแสน
- *ไม่พึ่งพิงคนอื่น* ไม่เป็นหนี้
- *เริ่มออมเงินเพื่ออนาคต* รวมทั้งออมเงินเพื่อการเกษียณ ซึ่งหลายคนอาจคิดว่า "เร็วไปไหม" ที่จะคิดถึงอนาคต เพราะแค่เอาชีวิตให้รอดในแต่ละวันก็จะแย่แล้ว แต่อย่างน้อยๆ ก็น่าจะเริ่มเก็บเล็กผสมน้อยเอาไว้บ้าง เผื่อเอาไว้ในเวลาที่ขัดสนจริงๆ จะได้ไม่ต้องพึ่งพิงคนอื่น

โสดรุ่นใหญ่ ไม่มีลูก

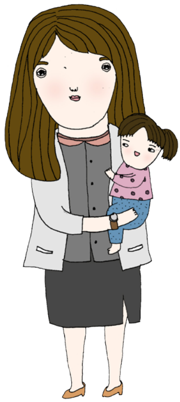
ช่วงชีวิตที่ “แสนจะสุขสบาย” เพราะมีรายได้มากขึ้น ฐานะการเงินมั่นคงมากขึ้น แต่ไม่มี (หรือยังไม่มี) ลูกให้ดูแล เพราะยังโสด หรือแต่งงานแล้วแต่ไม่มีลูก โดยช่วงชีวิตนี้มักจะเริ่มตั้งแต่อายุ 30 ปีขึ้นไป

เมื่อไม่มีภาระเรื่องลูกทำให้จับจ่ายใช้เงินได้คล่องมือ ไม่ต้องห่วงหน้าพะวงหลัง ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ก็มักจะหมดไปกับการดูแลตัวเองและการท่องเที่ยว แต่เป็นเพราะรายได้ที่มากขึ้นทำให้สามารถเก็บออมและลงทุนเพื่ออนาคตได้มากขึ้นด้วย

ประเด็นทางการเงินที่จะต้องวางแผนสำหรับช่วงชีวิตนี้ ได้แก่

- *การผ่อนบ้าน* เพราะช่วงชีวิตนี้เริ่มมีบ้านเป็นของตัวเอง โดยส่วนใหญ่น่าจะเป็น “ซื้อเงินผ่อน” ซึ่งหากเลือกซื้อบ้านที่ขนาดพอเหมาะกับฐานะการเงินก็จะทำให้การผ่อนบ้านเป็นเรื่องสบายๆ แต่หากเลือกซื้อบ้านที่มูลค่าสูงเกินกำลังก็อาจจะสร้างปัญหาทางการเงินได้ในอนาคต
- *ซื้อรถคันใหม่* เป็นเรื่องที่พบได้บ่อยในช่วงชีวิตนี้ โดยเฉพาะคุณผู้ชายที่เมื่อมีรายได้มากขึ้น ฐานะทางสังคมสูงขึ้นก็จะมองหา “สัญลักษณ์ทางสังคม” ที่สูงขึ้น ซึ่งก็มักจะเป็นรถยนต์คันใหม่ที่ใหญ่กว่าเดิม และแพงกว่าเดิม
- *การออมเพื่อวัยเกษียณ* คงไม่มีช่วงชีวิตไหนที่พร้อมสำหรับการออมเพื่อการเกษียณมากไปกว่านี้แล้ว โดยเฉพาะคนที่คิดว่าจะรักษาความโสดไปตลอดชีวิต ยิ่งจำเป็นต้องเตรียมเงินไว้ใช้จ่ายในวัยเกษียณมากกว่าคนที่มีลูกให้พึ่งพิง
- *ค่าใช้จ่ายประจำ และค่าใช้จ่ายเพื่อ “ไลฟ์สไตล์”* เพราะแม้ว่า จะมีรายได้มากขึ้น แต่ส่วนใหญ่ก็จะมีรายจ่ายมากขึ้นตามด้วย เพราะฉะนั้นจึงต้องระมัดระวังและวางแผนการใช้จ่ายให้ดี
- *การลงทุน* ในช่วงชีวิตนี้น่าจะมี “เงินเหลือ” และมีกำลังมากพอที่จะเริ่มต้นลงทุน เพราะฉะนั้นอย่าปล่อยให้โอกาสการลงทุนหลุดมือไป ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงิน เช่น หุ้น กองทุนรวม หรือจะลงทุนอสังหาริมทรัพย์ ไปจนถึงการลงทุนทำธุรกิจ
- *ทำประกันสุขภาพ* เพื่อลดภาระทางการเงินเมื่อเจ็บป่วยรุนแรง
- *ลดภาระหนี้* ถ้าเคยก่อหนี้เอาไว้ตั้งแต่วัยเริ่มทำงาน ก็ต้องวางแผนเพื่อการปลดหนี้ให้ได้ โดยเฉพาะหนี้ที่เป็นสินเชื่อส่วนบุคคล บัตรเครดิต หรือหนี้เพื่อการบริโภค

คุณพ่อคุณแม่ลูกอ่อน

ช่วงชีวิตนี้สามารถเริ่มได้ตั้งแต่อายุ 25-45 ปี ขึ้นอยู่กับว่า มีลูกคนแรกตั้งแต่ตอนไหน โดยที่ช่วงชีวิตนี้จะเป็นช่วงชีวิตที่วุ่นวายแต่มีความสุขเพราะ "เจ้าตัวเล็ก" แต่ก็เป็นช่วงชีวิตที่ต้องใช้เงินเพื่อลูกมากที่สุดด้วย

ประเด็นทางการเงินที่จะต้องวางแผนสำหรับช่วงชีวิตนี้ ได้แก่

- *การผ่อนบ้าน* เพราะถ้าก่อนหน้านี้ไม่เคยคิดจะมีบ้านเป็นของตัวเอง หรือเลือกที่จะซื้อคอนโดมิเนียมใจกลางเมือง (ที่ห้องขนาดจิ๋ว) การมีลูกอ่อนก็น่าจะทำให้ต้องคิดถึงการมีบ้านที่มีบริเวณมากขึ้น
- *ค่าใช้จ่ายต่างๆ* โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายเพื่อลูกที่เพิ่มขึ้นมา เพราะตั้งแต่เริ่มค่าใช้จ่ายในการคลอด ค่านม ค่าผ้าอ้อม ค่าเสื้อผ้า ค่าของเล่น ค่าขนม และอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งหากวางแผนการเงินไม่ดีพอก็อาจทำให้ชีวิตลำบากมากขึ้น
- *การศึกษาบุตร* ถ้าพ่อแม่ต้องไปจองโรงเรียนไว้ตั้งแต่ลูกอยู่ในท้อง พ่อแม่ก็ต้องเตรียมค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาเอาไว้ด้วย เพราะค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาไม่ใช่น้อยๆ เลย นอกจากนี้ยังต้องมีค่าเรียนพิเศษ เพื่อเพิ่มทักษะด้านอื่นๆ ให้ลูกอีกด้วย
- *การลงทุนและออมเพื่อวัยเกษียณ* แม้ว่าการมีลูกจะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น แต่ก็อย่าหยุดลงทุน อย่าหยุดออมเพื่อวัยเกษียณ หลายคนวางใจว่า แก่แล้วจะมีคนเลี้ยง ขอบอกว่าอย่าประมาทและอย่าละเลยการเตรียมความพร้อมสำหรับชีวิตหลังเกษียณ
- *ทำประกันชีวิต* โดยเฉพาะคนที่เป็นกำลังหลักในการหารายได้ เพราะหากเกิดเหตุไม่คาดฝัน ลูกๆ ก็จะยังมีทุนการศึกษาจากประกันชีวิตของพ่อแม่

ครอบครัวลูกวัยรุ่น

ช่วงชีวิตนี้น่าจะอยู่ในช่วงอายุ 35-60 ปีโดยที่ลูกๆ เข้าสู่วัยรุ่นกันหมดแล้ว ทำให้พ่อแม่มีเวลาว่างมากขึ้น แต่ยังคงมีค่าใช้จ่ายเพื่อลูกรออยู่

ประเด็นทางการเงินที่จะต้องวางแผนสำหรับช่วงชีวิตนี้ ได้แก่

- *การผ่อนบ้าน* ที่ยังต้องเดินหน้าผ่อนต่อไป แต่หลายๆ ครอบครัวอาจจะเริ่มคิดถึง “บ้านหลังใหม่” เพราะเมื่อลูกเข้าสู่วัยรุ่นเริ่มต้องการ “พื้นที่ส่วนตัว” มากขึ้น เพราะฉะนั้นบ้านหลังน้อยก็อาจจะเล็กเกินไป หรือต้องมีการปรับปรุงต่อเติมบ้านครั้งใหญ่
- *ค่าใช้จ่ายต่างๆ* ที่ยังคงมีอยู่เหมือนเดิม และอาจจะมากขึ้นตามวัยที่เพิ่มขึ้นของลูก อย่างไรก็ตาม บางครอบครัวอาจจะให้ลูกวัยรุ่นทำงานพิเศษ เพื่อรับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนตัวของเขาเองได้บ้าง
- *การศึกษาบุตร* เช่นเดียวกับค่าใช้จ่ายอื่น คือ มักจะเพิ่มขึ้นตามวัยของลูก
- *การลงทุนและออมเพื่อวัยเกษียณ* รวมทั้งการทำประกันชีวิต ยังคงเดินหน้าต่อไป แต่ที่ต้องเริ่มกลับมาให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้น คือ ประกันสุขภาพ และค่าใช้จ่ายเพื่อสุขภาพ เพราะในวัยนี้สุขภาพเริ่มร่วงโรยลงไปบ้างแล้ว

แบบนี้สิ... มีออม

ใครล่ะไม่อยากจะ “มีออม” แต่บอกเลยว่า ไม่ง่าย เพราะคนส่วนใหญ่มักจะออมแบบ “สมการชีวิตติดลบ” คือ เหลือเท่าไรค่อยออม

รายได้ – รายจ่าย = เงินออม

เพราะถ้าเราคิดว่า มีรายได้เข้ามาเท่าไรก็เอาไปกินไปใช้ เหลือเท่าไรค่อยเอาไปออม สิ่งที่จะเกิดขึ้นคือ เราแทบไม่มีเงินเหลือสำหรับการออม ถ้าเราไม่มีวินัยการใช้เงินที่ดีพอ นอกจากนี้บางเดือนยังอาจจะใช้จ่ายมากกว่ารายได้ที่ได้มากเสียอีก และถ้าปล่อยให้รายจ่ายมากกว่ารายได้ไปนานๆ ก็จะกลายเป็นที่มาของชีวิตติดลบ

เพราะฉะนั้นถ้าไม่อยากทำให้ *“ชีวิตติดลบ”* ต้องเปลี่ยนวิธีการออมมาใช้ *“สมการความมั่งคั่ง”*

รายได้ – เงินออม = รายจ่าย

โดยที่ไม่ต้องรอให้มีเงินเหลือจากการใช้จ่ายแล้วค่อยนำไปออม ก็เปลี่ยนมาเป็นหักเงินออกไปออมหรือไปลงทุนตามจำนวนที่ตั้งใจไว้ แล้วเหลือเท่าไรจึงนำมาใช้จ่าย

แรกๆ อาจจะอึดอัดนิดหน่อย รู้สึกใช้จ่ายไม่คล่องมือเหมือนเคย หรืออาจจะรู้สึกเหมือนรายได้ลดลง แต่ลองอดทนทำให้เหมือนว่า เงินเดือนมีแค่จำนวนที่เหลืออยู่หลังจากการหักเงินออกไปออม เชื่อได้เลยว่า ใช้เวลาไม่กี่เดือนเราจะรู้สึกคุ้นเคยกับเงินเดือนที่เหลือจากการออม

คราวนี้คำถามที่ตามมา คือ แล้วเราควรจะหักเงินออมออกไปสักเท่าไรถึงจะดี

คำตอบคือ ออมได้เท่าไรก็ดีทั้งนั้น

เพียงแต่ในช่วงแรกอาจเริ่มจากจำนวนน้อยๆ ประมาณสัก 10% ของรายได้ไปก่อน เพื่อสร้างความคุ้นเคย และไม่หักหาญน้ำใจกันเกินไป เช่น ได้เงินเดือนเดือนละ 20,000 บาท หักออกไปออม 10% เท่ากับเดือนละ 2,000 บาท และเหลือเงินให้เป็นรายจ่าย 18,000 บาท

หลังจากคุ้นเคยแล้ว หรืออยากจะเร่งจำนวนเงินออมให้มากขึ้น ก็สามารถเพิ่มสัดส่วนการออมนี้ขึ้นมาเป็น 20% หรือ 30% ก็ได้ แต่อย่างน้อยในแต่ละเดือนเราควรออมไม่ต่ำกว่า 10-15%

เราจะสามารถออมได้มากขึ้น ถ้าทำควบคู่ไปกับการลดรายจ่าย

เงินออม 4 แบบ

เพื่อใช้ยามฉุกเฉิน

ก่อนที่จะเก็บออมเพื่อเป้าหมายอื่นๆ เราต้องออมเงินไว้สำหรับกรณีฉุกเฉินให้มากพอเสียก่อน เพราะเหตุการณ์ไม่คาดคิดเกิดขึ้นได้เสมอ เช่น เจ็บป่วย ประสบอุบัติเหตุ และตกงาน ซึ่งเราต้องมีเงินออมไว้ประมาณ 3-6 เท่า ของค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน

เมื่อเก็บเงินในบัญชีเผื่อฉุกเฉินจนถึงระดับที่เหมาะสมแล้ว จึงเริ่มออมเพื่อเป้าหมายอื่นๆ ต่อไป

เพื่อความสุขระยะสั้น

เป็นเงินออมสำหรับเป้าหมายระยะสั้นหรือระยะปานกลาง เช่น เก็บเงินเพื่อซื้อของชิ้นใหญ่ เก็บเงินซื้อรถยนต์ เก็บเงินเพื่อท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการสร้างความสุขระยะสั้น

เพราะฉะนั้นเงินออมเพื่อความสุขระยะสั้นอาจจะแยกเป็นหลายบัญชีก็ได้

เพื่อความฝันระยะยาว

ความสุขและความฝันของแต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคนสุขกับการท่องเที่ยวต่างประเทศ บางคนสุขกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์รุ่นใหม่ คนหนึ่งอาจฝันอยากมีบ้าน อีกคนบอกว่า อยู่บ้านพ่อแม่แต่ต้องมีรถ ไม่มีความสุขของใครดีกว่าของใคร

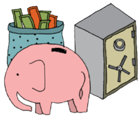
แต่ในหนึ่งความฝันที่ต้องมีเหมือนกันและให้ความสำคัญ คือ “ความสุขวัยชรา”

เพราะฉะนั้นอย่าลืมออมเงินเพื่อความฝันในระยะยาว เช่น การออมเพื่อวัยเกษียณ เอาไว้ด้วย

เพื่อลงทุนเพิ่มรายได้

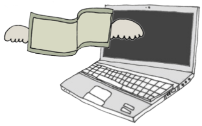
อย่าดูถูกเงินออมจำนวนน้อยนิดในแต่ละเดือนของเรา เพราะมันสามารถนำไปลงทุน (ที่เหมาะสม) เพื่อให้เงินงอกเงยขึ้นมา จนวันหนึ่งเงินลงทุนจำนวนนี้อาจจะกลายเป็นรายได้อีกช่องทางหนึ่งนอกเหนือจากเงินเดือน

เทคนิค
ออมเงินง่ายๆ ให้ได้ผล

สำหรับคนที่รู้สึกว่า ทำไมการออมมันถึงได้ยากเย็นขนาดนี้ ทั้งๆ ที่รู้อยู่ว่า ต้องเก็บออม แต่ก็ทำไม่ได้สักที ลองนำเทคนิคเหล่านี้ไปปรับใช้ รับรองว่า จะทำให้การออมเป็นเรื่องง่าย แถมมีเงินออมก้อนใหญ่ได้ไม่ยาก

โอนเงินอัตโนมัติ

ยุคนี้ต้องใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะการใช้บริการธนาคารทางอินเตอร์เน็ต ซึ่งทำให้เราสามารถโอนเงินระหว่างบัญชีของธนาคารเดียวกันได้ง่ายและสะดวกมาก

เราแค่เดินไปเปิดบัญชีไว้หลายๆ บัญชี (ให้เท่ากับเป้าหมายการออมของเราเลยก็ได้) และควรจะเป็นธนาคารเดียวกับบัญชีเงินเดือน เพื่อความสะดวกในการโอนเงินไปมา และไม่เสียค่าธรรมเนียมการโอนระหว่างบัญชีของเราเอง

จากนั้นก็ไปสมัครใช้บริการธนาคารทางอินเตอร์เน็ต ผูกทุกบัญชีที่เปิดไว้กับธนาคารทางอินเตอร์เน็ต

พอถึงวันที่เงินเดือนออกก็เข้าไปทำรายการโอนเงินจากบัญชีเงินเดือนไปเก็บไว้ที่บัญชีเงินออมต่างๆ ตามจำนวนที่เราตั้งเป้าหมายไว้

แต่เพื่อให้การออมทำได้ง่ายขึ้นอีก และยังจะช่วยให้ทำใจกับการออมก่อนใช้จ่ายได้ง่ายขึ้น คือ การใช้บริการหักเงินอัตโนมัติ ซึ่งระบบจะจัดการโอนเงินให้เองตามวัน และจำนวนเงินที่กำหนดไว้ โดยที่เราไม่จำเป็นต้องไปทำรายการโอนด้วยตัวเองทุกเดือน

หยอดกระปุกทุกเหรียญ

นอกจากการหักเงินไปเก็บออมก่อนใช้จ่ายแล้ว ในแต่ละวันที่กลับมาจากที่ทำงาน ถ้ามี "เศษเหรียญ" ไม่ว่าจะเป็นเหรียญบาท สองบาท ห้าบาท หรือสิบบาท ให้เททุกเหรียญที่มีอยู่ใส่ลงไปในกระปุก "ความสุขระยะสั้น" เพื่อช่วยทำให้ถึงเป้าหมายได้เร็วขึ้น

หลายคนบอกว่า แค่เศษเหรียญในกระเป๋าจะได้สักกี่บาทมากน้อยเชียว ขอบอกว่า อย่าดูถูกเหรียญเล็กๆ เหล่านี้ เพราะวันหนึ่งที่เรามาเปิดกระปุกนี้ดูก็อาจจะมีเงินเป็นหลักหมื่นก็ได้

เก็บแบงก์พิเศษ

เมื่อได้รับธนบัตรชนิดราคา 50 บาท หรือที่เรียกกันว่า "แบงก์ห้าสิบ" อย่านำออกไปใช้ แต่ให้ยิ้มกว้างๆ แล้วเก็บเข้าคลังสมบัติทันที โดยอาจกำหนดระยะเวลาในการเก็บ เช่น 1 ปี หรือตั้งเป้าหมายเก็บให้ได้ตามจำนวนที่ต้องการแล้วนำไปเข้าบัญชี เช่น จะเก็บให้ได้ 100 ใบก็เท่ากับ 5,000 บาท

การเก็บเงินวิธีนี้จะเพิ่มความสนุกและตื่นเต้นให้กับการเก็บเงินอีกด้วย เพราะต้องรอลุ้นทุกวันว่า วันนี้จะได้แบงก์ห้าสิบหรือไม่ และได้ผลดี เพราะถ้าเก็บแบงก์ห้าสิบได้ 10 ใบ ก็เท่ากับเก็บได้ 500 บาท

นอกจากนี้ อาจใช้วิธีเก็บธนบัตรใหม่ หรือ "แบงก์ใหม่" รวมทั้งธนบัตรที่ระลึกในวาระพิเศษต่างๆ และธนบัตรที่เริ่มออกใช้เป็นครั้งแรก (ซึ่งสองประเภทหลังยังสามารถนำเป็นการลงทุนได้อีกแบบหนึ่งด้วย เพราะธนบัตรที่ออกในวาระพิเศษ และธนบัตรที่ออกใช้ครั้งแรกจะมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป)

โดยเวลาเงินเดือนออกแทนที่จะเบิกเงินจากตู้เอทีเอ็ม ก็ไปขอแลกธนบัตรใหม่จากธนาคารมาเก็บไว้ในกระเป๋า เพราะเคยสังเกตตัวเองไหมว่า เวลามีแบงก์ใหม่ๆ อยู่ในกระเป๋า เราแทบไม่อยากให้มันบินออกจากกระเป๋าเลย และถ้าเลือกได้จะเลือกใช้แบงก์เก่าก่อน

เพราะฉะนั้นถ้าในกระเป๋าเราอัดแน่นไปด้วยแบงก์ใหม่ๆ เรียบกริ๊บ ไม่มีรอยยับย่นสักนิด ก็อาจทำให้เราอยากเก็บไว้ในกระเป๋าเงินให้ได้นานที่สุด

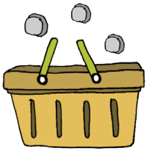
แต่ไม่ว่า จะใช้เทคนิคการออมแบบไหนก็ตาม เทคนิคที่ดีที่สุด คือ เริ่มออมให้เร็วที่สุด

คนที่เริ่มต้นออมเร็วกว่าจะได้เปรียบคนที่เริ่มต้นช้า โดยเฉพาะการออมที่ไม่ถอนออกมาเลย จะทำให้ดอกเบี้ย หรือผลตอบแทนจากการลงทุนทบต้นเข้าไป ทำให้เงินต้นเพิ่มมากขึ้น และเงินออมของเราก็จะเติบโตเร็วขึ้นอย่างน่าตกใจ

เทคนิคที่ดีที่สุด
คือ เริ่มออม
ให้เร็วที่สุด

รายได้ไม่สำคัญ **เท่ารายจ่าย**

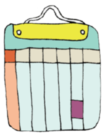

จะเชื่อไหมถ้ามีคนมาบอกว่า **รายได้ไม่ได้ทำให้เรามั่งคั่งอย่างมั่นคง รายจ่ายต่างหากที่จะเป็นเครื่องตัดสินใจว่า ชีวิตเราจะเป็นอย่างไร**

เชื่อเขาเถอะ เพราะ "รายได้ไม่สำคัญเท่ากับรายจ่าย" โดยดูจากตารางความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยการใช้เงิน กับทางเดินชีวิตคุณ จะเห็นว่าคนที่มีรายได้เท่ากัน แต่ใช้จ่ายไม่เท่ากัน สามารถทำให้ชีวิตต่างกันอย่างสิ้นเชิง

นิสัยใช้เงิน	ทางเดินชีวิตคุณ
หาได้ 100 ใช้ 120 แล้วยังหยิบยืมชาวบ้าน	ล้มละลายแน่นอน
หาได้ 100 ใช้ 120	เป็นหนี้ตลอดชีวิต
หาได้ 100 ใช้ 100 ไม่มีเก็บ	จนไม่มั่นคงแต่ไม่เป็นหนี้
หาได้ 100 ใช้ 90 อีก 10 เป็นเงินออม	ชนชั้นกลาง
หาได้ 100 ใช้ 80 อีก 20 เป็นเงินออม	รวยมีความมั่นคง
หาได้ 100 ใช้ 50 โดย 20 เป็นเงินออม อีก 30 ไปลงทุน	เศรษฐีเงินล้าน

วางแผน การใช้จ่ายล่วงหน้า

วิธีการควบคุมรายจ่ายที่ดีที่สุด คือ การกำหนดงบประมาณสำหรับรายจ่ายในแต่ละประเภทออกมาให้ชัดเจนว่า ในแต่ละเดือนเราจะใช้จ่ายอะไร ในจำนวนไม่เกินเท่าไร เพื่อควบคุมการใช้จ่ายของตัวเราเอง โดยต้องพยายามใช้จ่ายไม่ให้เกินจากงบประมาณที่กำหนดไว้

การวางแผนค่าใช้จ่ายล่วงหน้า เริ่มจากประเมินจากรายจ่ายเดือนที่ผ่านๆ มา (หรือดูจากงบรายรับ และค่าใช้จ่ายที่เราทำไว้ก่อนหน้านี้) ว่า เรามีรายจ่ายอะไรอยู่บ้าง จำนวนเท่าไรบ้าง

วิธีการควบคุมรายจ่ายที่ดีที่สุด คือ การกำหนดงบประมาณสำหรับรายจ่ายในแต่ละประเภท

หลังจากนั้นก็แบ่งเงินจำนวนหนึ่งออกไปออมและลงทุนตามเป้าหมายที่วางไว้

แล้วจึงนำเงินส่วนที่เหลือมาจัดสรรว่า จะใช้จ่ายอะไร จำนวนเงินเท่าไร

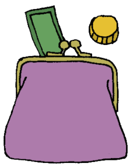
ถ้าเป็นรายจ่ายคงที่ ก็ไม่ยากเท่าไรที่จะควบคุมให้อยู่ในงบประมาณที่ตั้งไว้ เพราะเรารู้จำนวนเงินที่แน่นอนว่า ในแต่ละเดือนเราต้องจ่ายเท่าไร เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าผ่อนรถ ค่าเบี้ยประกัน

แต่การตั้งงบประมาณสำหรับรายจ่ายที่ไม่แน่นอน เช่น ค่าอาหาร ค่าข้าวของเครื่องใช้ ค่าสาธารณูปโภค ค่าเดินทาง และค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง อาจจะยากสักนิด โดยเฉพาะในช่วงแรกๆ อาจใช้เกินงบที่กำหนดไว้ไปบ้าง ซึ่งสามารถปรับให้เข้าที่เข้าทางได้ในเดือนต่อๆ ไป

หรือถ้าผ่านไปหลายเดือนแล้วก็ยังไม่สามารถควบคุมค่าใช้จ่ายให้อยู่ในงบประมาณได้ ลองนำเทคนิคต่อไปนี้ไปประยุกต์ใช้ เผื่อจะช่วยให้การควบคุมรายจ่ายทำได้ง่ายขึ้น

เทคนิคควบคุมค่าใช้จ่าย

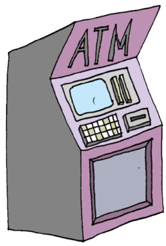
แบ่งเงินใช้เป็นรายวัน

แม้ว่าเราจะกำหนดงบประมาณรายจ่ายเป็นรายเดือนเอาไว้แล้ว แต่ถ้านำงบประมาณรายเดือนมาแบ่งเป็น “งบประมาณรายวัน” จะช่วยให้การควบคุมงบประมาณทำได้ง่ายขึ้น เพราะเราจะรู้ทันทีเลยว่า วันนี้เราใช้จ่ายอยู่ในงบหรือเกินงบไปมากน้อยแค่ไหน วันถัดไปควรจะปรับอย่างไร

เช่น ตั้งงบประมาณรายจ่ายค่าอาหารต่อเดือนไว้ 6,000 บาท ก็ให้เฉลี่ยออกมาเป็นค่าอาหารวันละ 200 บาท เพราะฉะนั้นถ้าวันไหนเราจ่ายค่าอาหารไป 220 บาท เราจะรู้ตัวทันทีว่า ในวันถัดไปค่าอาหารควรจะลดเหลือ 180 บาท

เบิกเงินตามงบประมาณ

ถ้าไม่อยากจัดงบประมาณรายจ่ายเป็นรายวัน อาจใช้วิธีเบิกเงินออกมาให้พอใช้สำหรับ 1 สัปดาห์ มาใส่ไว้ในกระเป๋า ช่วยให้เราควบคุมการใช้จ่ายของเราเองในแต่ละสัปดาห์ไม่ให้เกินจำนวนเงินที่มีอยู่ในกระเป๋า

และถ้าวันไหนหยิบบัตรเครดิตขึ้นมาใช้ แทนที่จะควักเงินสดก็ต้องหยิบเงินจำนวนเดียวกันออกจากกระเป๋า (ไปเก็บไว้ในบัญชีสำหรับจ่ายบัตรเครดิต) เพื่อทำให้เหมือนกับว่าเราได้ใช้เงินในกระเป๋าจ่ายออกไปจริงๆ และยังเป็นการควบคุมการใช้บัตรเครดิตได้อีกด้วย

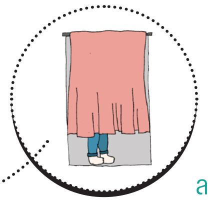
จดรายการสิ่งของที่ต้องซื้อ

ก่อนไปช้อปปิ้งทุกครั้ง ต้องทำ “รายการสิ่งของที่ต้องซื้อ” เพื่อไม่ให้เผลอใจซื้อของที่อยู่นอกเหนือรายการที่ต้องการ เพราะการเดินช้อปปิ้งแบบเรื่อยเปื่อย ไม่มีรายการสิ่งของที่ต้องซื้ออยู่ในมือ จะทำให้เราซื้อของมากเกินจำเป็น

นอกจากนี้ ยังรวมถึงการซื้อของทางทางอินเตอร์เน็ตด้วย เพราะสมัยนี้ร้านค้าออนไลน์อยู่ใกล้แค่ปลายนิ้ว ทำให้หลายครั้งเราตัดสินใจซื้อโดยไม่ได้วางแผนล่วงหน้า และการชำระเงินด้วยการโอนเงิน ยังทำให้เราไม่ค่อยรู้สึกเสียดายเงินมากนัก แม้ว่าเราจะไม่ได้จับต้องหรือลองสินค้าก่อนซื้อ

แต่ไม่ว่าจะใช้วิธีการไหนก็ตาม จะต้องทำควบคู่ไปกับการจดบันทึกรายรับ-รายจ่าย เพราะจะช่วยให้การควบคุมการใช้จ่ายให้เป็นไปตามงบประมาณที่ตั้งไว้ได้ดีขึ้น

นอกจากนี้ หากเดือนไหนที่ใช้เงินต่ำกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ ก็อาจนำเงินจำนวนนั้นไปออมเพิ่ม หรือ อาจให้รางวัลกับตัวเองที่ประสบความสำเร็จในการควบคุมรายจ่ายก็ไม่ว่ากัน

ลองสินค้าก่อนซื้อ

รายจ่ายควบคุมได้

เคยรู้สึกไหมว่า “เดือนๆ หนึ่งเงินหายไปไหนหมดไม่รู้” นึกไม่ออกบอกไม่ถูกว่า ใช้จ่ายอะไรไปบ้าง มารู้ตัวอีกทีก็ตอนที่เงินเกลี้ยงบัญชี เหลือติดกระเป๋าอยู่ไม่กี่บาท

เพราะฉะนั้น ต้องสะกดรอย ตามติดเงินในกระเป๋า โดยการจดบันทึกรายรับ-รายจ่าย

การจดบันทึกรายรับ-รายจ่าย ไม่มีอะไรยุ่งยาก แค่มีสมุดเล่มเล็กๆ ติดตัว จ่ายเงินออกไปก็หยิบขึ้นมาจดลงไปว่า จ่ายค่าอะไร จำนวนเงินเท่าไร เป็นรายจ่ายประเภทไหน และถ้าจะให้ดีควรจะจดเหตุผลและความรู้สึกในตอนที่จ่ายเงินเก็บไว้ด้วย

ขณะที่ฝั่งรายได้ก็ต้องจดลงไปให้หมดทุกบาททุกสตางค์เช่นกัน

แต่ถ้ามีสมาร์ทโฟนอยู่ในมือก็ยิ่งทำให้การจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายทำได้ง่ายและสนุกมากขึ้น เพราะทุกวันนี้มีแอพพลิเคชั่นดีๆ ให้เลือกใช้งานจำนวนมาก

แต่ไม่ว่า จะจดลงบนกระดาษหรือใช้แอพพลิเคชั่นอะไร ก็ต้องทำเหมือนกัน คือ จดทุกวันอย่างสม่ำเสมอ ตลอดทั้งเดือน

หลังจากจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายมา 1 เดือนเต็มๆ ก็พอจะทำให้เรารู้ว่า เราใช้จ่ายอะไรไปบ้าง และที่สำคัญคือ ช่วยให้แยกแยะได้ว่า รายจ่ายอะไรบ้างที่เป็น “รายจ่ายจำเป็น” และอะไรบ้างที่เป็น “รายจ่ายไม่จำเป็น”

จากนั้นเราจะมาวางแผนการใช้จ่ายให้รัดกุมมากขึ้น

อย่างแรกที่ต้องทำ คือ ดูว่าในบรรดารายจ่ายไม่จำเป็นนั้น มีอะไรที่สามารถตัดออกไปได้ ด้วยการถามและตอบตัวเองอย่างจริงใจ หรือดูจากเหตุผลในการจ่ายว่า เป็นการซื้อเพราะ **“จำเป็น” หรือ “แค่อยากได้”**

ของบางอย่างที่เคยซื้อเป็นประจำ แม้ว่าจะรู้ทั้งรู้ว่าไม่จำเป็น (แถมยังเป็นรายจ่ายจำนวนไม่น้อยในแต่ละเดือน) ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้า รองเท้า กระเป๋า ชา กาแฟ เหล้า บุหรี่ และอีกสารพัด แต่ก็ยังตัดใจให้เลิกซื้อโดยเด็ดขาดไม่ได้ อาจเริ่มจากค่อยๆ ลดปริมาณการซื้อลงไป

เมื่อตัดรายจ่ายไม่จำเป็นออกไปแล้ว ก็มาดูว่าแล้วรายจ่ายจำเป็นที่มีอยู่ ยังสามารถลดลงได้อีกหรือไม่

จำเป็น หรือ อยากได้

การตัดสินใจซื้ออะไรสักอย่าง ก็มักจะมีแรงจูงใจอยู่ 2 แบบ คือ “จำเป็น” (Need) กับ “อยากได้” (Want)

แต่ถ้าอยากรู้ว่า รายจ่ายไหนเป็นรายจ่ายที่จำเป็นจริงๆ และรายจ่ายไหนแค่อยากได้ ไม่ต้องไปถามกูรูผู้รู้ที่ไหน เพียงแค่ “ถามใจตัวเราเอง”

เพราะรายจ่ายจำเป็นในความเห็นของคนอื่น มันอาจจะเป็นแค่รายจ่ายฟุ่มเฟือยสำหรับเราก็ได้

จากนั้นก็หาเหตุผลให้ได้ว่า เราอยากได้สิ่งนั้น เพราะอะไร

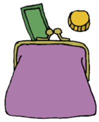
NEED & WANT

แต่แม้ว่า มันจะเป็น “รายจ่ายจำเป็น” ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลอะไรก็ตาม อย่าเพิ่งรีบตัดสินใจ ให้ถามใจตัวเองอีกสักทีว่า เหตุผลทั้งหมดนี้ ความจริงแล้วมันเป็นเหตุผล หรือเป็นแค่ข้ออ้างที่เราหลอกตัวเองว่า มันคือเหตุผล

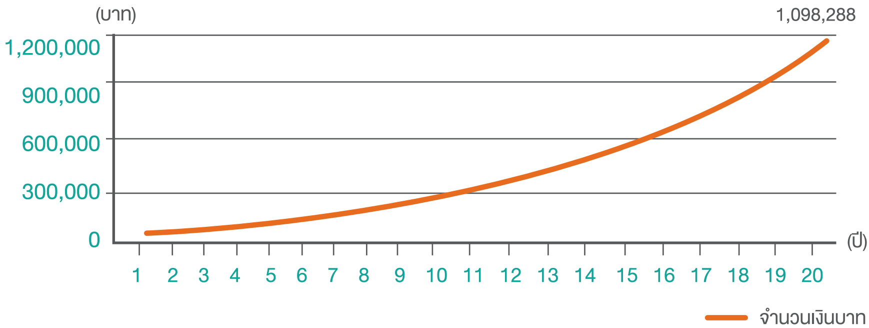
เงินเล็กน้อย แต่ยิ่งใหญ่

รายจ่ายเล็กๆ น้อยๆ ที่เราจ่ายเป็นประจำ โดยคิดว่าเป็นแค่เงินไม่กี่บาท แต่เชื่อหรือไม่ว่าถ้ารวมๆ กันแล้ว เงินจำนวนนี้ยิ่งใหญ่กว่าที่เราคิด

ถ้า “น้องเฟิร์น” ใช้จ่ายจิปาถะไร้สาระเดือนละ 2,000 บาทต่อเดือน หรือ ปีละ 24,000 บาท ซึ่งดูแล้วก็ไม่ได้มากมายอะไร แต่ถ้าเปลี่ยนจากช้อปปิ้ง แล้วนำเงินจำนวนนี้ไปลงทุนที่ให้ผลตอบแทนเฉลี่ยปีละ 8% เงินจำนวนนี้จะงอกเงยและกลายเป็นเงินล้านได้ภายในเวลา 20 ปี

ลงทุนเดือนละ 2,000 บาท ผลตอบแทน 8% ต่อปี เวลา 20 ปี เงินงอกเงยเป็น 1,098,288 บาท

ไม่ใช่แค่ “น้องเฟิร์น” เท่านั้นที่สามารถเปลี่ยนรายจ่ายเล็กๆ น้อยๆ หรือรายจ่ายไม่จำเป็นให้เป็นเงินออมที่ยิ่งใหญ่ได้ **ตัวเราเองก็ทำได้เหมือนกัน**

ตัวอย่างรายจ่ายเล็กน้อยที่เปลี่ยนเป็นเงินออม	มูลค่าเงินหากนำไปลงทุนได้ผลตอบแทน 8% ต่อปี		
	5 ปี	10 ปี	30 ปี
บุหรี่วันละ 1 ซอง ราคา 70 บาท	155,269	383,409	2,998,214
กาแฟ วันละ 1 แก้ว ราคา 80 บาท	177,450	438,182	3,426,530
เบียร์ วันละ 2 กระป๋อง ราคา 120 บาท	266,175	657,273	5,139,795
เหล้า สัปดาห์ละ 1 ขวด ราคา 1,000 บาท	316,875	782,468	6,118,804
อาหารนอกบ้าน 2 คน สัปดาห์ครั้ง ราคา 1 ,400 บาท	443,625	1,095,455	8,566,325

ที่มา: เอกสารประกอบการบรรยาย “จัดทัพลงทุน (สู่อิสรภาพทางการเงิน) โดย ดร. สมจินต์ ศรไพศาล

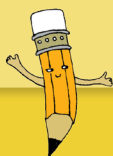
สรุปทิ้งท้าย

Lesson 01

หมดหนี้มีออม

- Work Hard, Spend Less & Save More ขอให้เป็นคติประจำใจมนุษย์เงินเดือน
- เคล็ดลับสุดยอดลูกหนี้... จ่ายตรง จ่ายครบ หมดหนี้ สบายใจ
- ปลดหนี้อย่างมีแผน จัดลำดับหนี้แล้วโปะหนี้ที่ดอกเบี้ยสูงๆ ก่อน ช่วยประหยัดดอกเบี้ย
- มีหนี้อย่างมีสุข ต้องเป็นหนี้ที่มีประโยชน์ และจ่ายไหว รวมภาระจ่ายไม่เกิน 50% ของรายได้
- บัตรเครดิต ถ้าจะให้ดี ขอมีแค่ 2 ใบก็เพียงพอ
- ระวังโปรโมชั่นดอกเบี้ย 0% จะทำให้เสียศูนย์ เพราะเผลอใจก่อหนี้เกินกำลัง
- คิดจะซื้อบ้านต้องมีเงินดาวน์ให้ได้ 20% ของราคาบ้าน ถ้าซื้อรถไม่ควรดาวน์ต่ำกว่า 25% ของราคารถ
- รวย หรือ จน อย่าดูแค่ทรัพย์สมบัติ ต้องหักด้วยหนี้สิน
- อยากหมดหนี้ มีเงินเก็บ ต้องไม่ลืมจดรายรับ-รายจ่าย
- ตั้งเป้าหมายให้ SMART แล้วเดินหน้า Action, Action และ Action
- เมื่อช่วงชีวิตเปลี่ยน อย่าลืมปรับแผนการเงิน
- สมการความมั่งคั่ง... รายได้ – เงินออม = รายจ่าย
- เก็บเงิน 4 กระปุก : เผื่อฉุกเฉิน เพื่อสุขระยะสั้น เพื่อฝันระยะยาว และลงทุนเพื่อเพิ่มค่า
- รายได้ไม่สำคัญเท่ากับรายจ่าย มีมากใช้มากก็ยากจน มีมากใช้น้อยสบายแน่นอน

Lesson 02
ลงทุนเพิ่มค่า

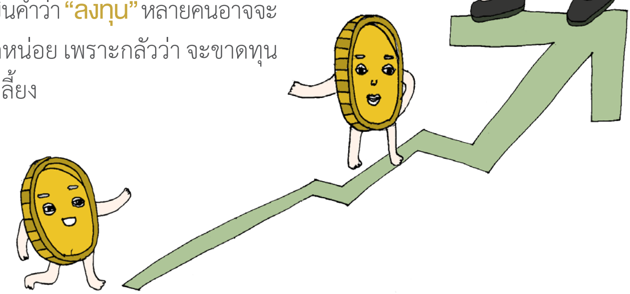

โอกาสรวยมาแล้วจ้า รวยง่ายๆ ได้เป็นล้าน!!!

นี่ไม่ใช่โฆษณาชวนเชื่อ หรือ เปิดฝาชิงโชค เพราะใครๆ ก็ทำได้จริง แค่เก็บเงินวันละไม่กี่สิบบาท และนำไปลงทุนทำให้เงินงอกเงย กลายเป็นล้านได้ไม่ยาก

เพราะฉะนั้นใครที่คิดว่า มนุษย์เงินเดือนไม่มีวันรวย คิดผิด คิดใหม่ ได้เลย

แต่พอได้ยินคำว่า **"ลงทุน"** หลายคนอาจจะหวั่นๆ ใจอยู่สักหน่อย เพราะกลัวว่า จะขาดทุน เงินออมหายเกลี้ยง

จริงๆ แล้วการลงทุนไม่ได้น่ากลัวอย่างที่คิด แต่การไม่ลงทุนนี่สิน่ากลัวกว่าเยอะเลย เพราะเงินของเราจะถูกขโมย ซึ่งหัวขโมยตัวร้าย ไม่ใช่ใครที่ไหน แต่เป็น **"เงินเฟ้อ"** ที่ทำให้เงินมีค่าลดลงเรื่อยๆ

และแม้ว่า เราจะไปฝากธนาคาร ก็ไม่รอดจากเงื้อมือเงินเฟ้อเหมือนกัน เพราะถ้าได้ดอกเบี้ยน้อยกว่าอัตราเงินเฟ้อ ก็ทำให้ค่าเงินเราหดลงไปอยู่ดี

ถ้ามีเงิน 3,000 บาท และแบ่งเงินไปไว้ 3 แห่ง คือ ใส่กระปุกออมสิน ฝากไว้ในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ และนำไปลงทุนในกองทุนรวม แห่งละ 1,000 บาท

จนกระทั่ง 20 ปีผ่านไป (ไวเหมือนโกหก)

เงิน 1,000 บาทที่อยู่ในกระปุกออมสิน จะมีค่าเหลือเท่ากับ 544 บาท และเงินในบัญชีออมทรัพย์ มูลค่าที่แท้จริงของมันจะเหลือเพียง 668 บาท

แต่เงินที่เอาไปลงทุนในกองทุนรวม ที่คาดว่าจะให้ผลตอบแทนปีละประมาณ 5% สามารถงอกเงยขึ้นมาเป็น 1,486 บาท

เพราะฉะนั้น
จากนี้ไป
อย่ากลัว
ที่จะลงทุน

ค่าของเงิน 1,000 บาท ในอีก 20 ปีข้างหน้า

เงิน 1,000 บาท อยู่ต่างที่ ผ่านไป 20 ปี มีค่าต่างกัน

ใส่กระปุกออมสิน	ฝากออมทรัพย์	ลงทุนกองทุนรวม
เงินเฟ้อ 3%	เงินเฟ้อ 3%	เงินเฟ้อ 3%
ไม่มีดอกเบี้ย	ดอกเบี้ย 1%	ผลตอบแทน 5%
20 ปีผ่านไป เงิน 1,000 บาท มีค่า...		
544 บาท	668 บาท	1,486 บาท

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

จากหนึ่งพัน เป็นหนึ่งล้าน

อย่างที่เห็นกันแล้วว่า แค่เงินค่าบุหรี่ กาแฟ เหล้า เบียร์ ที่คิดว่าวันละไม่กี่บาท แต่ถ้าลด ละ เลิก และนำเงินจำนวนนั้นไปลงทุนที่ให้ผลตอบแทนเฉลี่ยปีละ 8% ก็ทำให้เงินเล็กๆ น้อยๆ งอกเงยมาเป็นเงินล้านได้สบายๆ

เพราะฉะนั้นคนที่คิดว่า ชีวิตนี้คงไม่มีโอกาสได้กอดเงินล้าน ลองตั้งใจเก็บเงินให้ได้เดือนละ 1,000 บาท แล้วมาดูกันว่า เงินออมเดือนละ 1,000 บาทของเรา จะงอกเงยขึ้นมาเป็นเงินล้านได้ไหม

เงินออมเดือนละ 1,000 บาท จะกลายเป็นเงินล้านได้ ต้องมีปัจจัย 2 อย่างประกอบกัน คือ ต้องได้ผลตอบแทนที่มากพอ และต้องลงทุนในระยะเวลานานพอ

ถ้าเราออมเงินเดือนละ 1,000 บาท โดยอาจจะนำไปฝากประจำที่ให้ดอกเบี้ยเฉลี่ยประมาณ 2% ต่อปี ทำแบบนี้ไปเรื่อยๆ จนเวลาผ่านไป 30 ปี เงินของเราก็ยังไปไม่ถึงล้านบาท

แต่ถ้าขยับออกไปลงทุนที่มีโอกาสได้ผลตอบแทนมากขึ้นเป็น 8% ต่อปี เงินลงทุนเดือนละ 1,000 บาท จะเติบโตเป็นล้านได้ โดยที่เราไม่ต้องทำอะไรเลย เพียงแค่มุ่งมั่นลงทุนไปนาน 30 ปี

ออมเดือนละ 1,000 บาท

ระยะเวลาลงทุน	ผลตอบแทนเฉลี่ยต่อปี				
	2%	4%	6%	8%	10%
5 ปี	62,448	64,996	67,645	70,399	73,261
10 ปี	131,397	144,073	158,169	173,839	191,249
15 ปี	207,521	240,283	279,311	325,826	381,270
20 ปี	291,568	357,336	441,426	549,144	687,300
25 ปี	383,363	499,750	658,373	877,272	1,180,165
30 ปี	486,816	673,018	948,696	1,359,400	1,973,930

หรือถ้าเงินล้านยังไม่ตื่นเต้นพอ ก็อาจจะเพิ่มจำนวนเงินออมในแต่ละเดือนให้มากขึ้นเป็นเดือนละ 5,000 บาท และลงทุนที่มีความเสี่ยงมากขึ้นไปอีก โดยหวังว่าจะได้ผลตอบแทนปีละ 10% เงินออมของเราจะกระโดดจากหลักล้านขึ้นไปเกือบถึง 10 ล้านบาท

<u>ตัวอย่าง</u> เงินออมเดือนละ 5,000 บาท ไม่น่าจะยากเกินไปสำหรับ “พี่แบงก์” เซลล์หนุ่มมาดเนี้ยบ ออปชั่นเพียบ ไม่ว่าจะเป็นรองเท้าเงาวับ เข็มขัดแบรนด์เนม นาฬิกาเรือนหรู สมาร์ทโฟนรุ่นใหม่ล่าสุด พร้อมรถสปอร์ตคันโก้ ใช้เงินเดือนละไม่ต่ำกว่า 5,000 บาท ไปกับการเช่าออปชั่นหรูๆ มาอวดสาว

เพราะถ้า “พี่แบงก์” ลดๆ ออปชั่นลงหน่อย แล้วเปลี่ยนมาลงทุน อีกไม่กี่ปีนับจากนี้พี่แบงก์มีโอกาสได้กอดเงินสิบล้านแน่ๆ

เงินออมเพิ่มค่า ในช่วงเวลา 30 ปี

จำนวนเงินลงทุนต่อเดือน	ผลตอบแทนเฉลี่ยต่อปี				
	2%	4%	6%	8%	10%
1,000 บาท	486,816	673,018	948,696	1,359,400	1,973,930
2,000 บาท	973,633	1,346,036	1,897,393	2,718,801	3,947,859
3,000 บาท	1,460,449	2,019,054	2,846,089	4,078,201	5,921,789
4,000 บาท	1,947,265	2,692,073	3,794,786	5,437,602	7,895,718
5,000 บาท	2,434,082	3,365,091	4,743,482	6,797,002	9,869,648

เห็นตัวเลขเงินออมเพิ่มขึ้นจากพันเป็นล้านแบบนี้ จะรอช้าอยู่ไม่ได้ต้องรีบลงมือลงทุนทันที เพราะยิ่งปล่อยเวลาให้เนิ่นนานออกไป เวลาที่จะเก็บออมและลงทุนของเราจะน้อยลงเรื่อยๆ และในที่สุดเราก็อาจจะไม่ได้เห็นเงินล้านอย่างที่ตั้งใจก็ได้

แบ่งงานให้ 'เงิน' ทำ

รายได้ที่ต้องใช้แรงงานแลกเงิน ไม่ว่าจะเป็นแรงงานแบกหาม แม่ค้าก๋วยเตี๋ยว ช่างซ่อมรองเท้า รวมทั้งมนุษย์เงินเดือน จะเรียกว่า Active Income ถ้าวันไหนหมดแรงทำงานก็ไม่มีรายได้เข้ามา

แต่ก็มีรายได้อีกประเภทหนึ่งที่เรียกว่า Passive Income ซึ่งจะไหลเข้ากระเป๋ามาโดยที่เราไม่ต้องลงแรง และที่สำคัญ คือ ไหลเข้ามาอย่างต่อเนื่อง ไม่มีวันหยุด แม้ว่าเราจะหยุดทำงานไปแล้ว เพียงแค่แบ่งเงินส่วนหนึ่งไปช่วยเราทำงาน

รายได้แบบ Passive Income มีอยู่มากมายหลายวิธี เช่น

1. ดอกเบี้ย (Interest)

รายได้จากดอกเบี้ย ก็คือผลตอบแทนจากการนำเงินไปให้คนอื่นกู้ ไม่ว่าจะเป็นเงินฝากธนาคาร สลากออมสิน สลาก ธ.ก.ส. รวมไปถึงการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้บริษัทเอกชน (ทั้งการลงทุนทางตรงและการลงทุนผ่านกองทุนรวม)

ในหลายปีที่ผ่านมารายได้จากดอกเบี้ยอาจจะไม่มากนัก แต่ก็ไม่ได้ขี้เหร่เกินไป โดยผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลในระยะ 5 ปีที่ผ่านมาอยู่ประมาณ 3-4% ต่อปี

ขณะที่หุ้นกู้บริษัทเอกชนจะได้ดอกเบี้ยมากขึ้นอีกนิด และถ้าเป็นตราสารหนี้ต่างประเทศ อาจจะได้ดอกเบี้ยมากขึ้นอีกหน่อย ประมาณ 4-7% ต่อปี

2. ค่าเช่า (Rent)

รายได้จากค่าเช่าเป็น Passive Income อีกรูปแบบหนึ่งที่เราคุ้นเคยกันดี และหลายคนก็มักจะนึกถึง "อสังหาริมทรัพย์" ไม่ว่าจะเป็นบ้าน คอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนต์ ที่ซื้อแล้วปล่อยให้เช่า จากนั้นก็รอรับค่าเช่าในแต่ละเดือนสบายๆ

แต่การซื้ออสังหาริมทรัพย์มาปล่อยเช่าก็อาจจะเหนื่อยหน่อย ถ้าระบบการบริหารจัดการไม่ดีพอ และอาจต้องใช้เงินก้อนใหญ่กว่าจะได้เป็นเจ้าของ

เพราะฉะนั้นแทนที่จะซื้ออสังหาริมทรัพย์มาปล่อยเช่า เราลองเปลี่ยนมาซื้อกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ (Property fund) หรือ กองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ (REITs) น่าจะเบาตัวกว่า เพราะแม้จะเรียกผลตอบแทนที่จ่ายออกมาว่า "เงินปันผล" แต่ที่มาของรายได้ คือ ค่าเช่า

กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ ส่วนใหญ่จะจ่ายปันผลปีละ 4 ครั้ง โดยอัตราเงินปันผลตอบแทนประมาณ 6-8% ต่อปี (ขึ้นอยู่กับประเภทกองทุน และลักษณะธุรกิจ) แต่ถ้ารอจังหวะซื้อในตลาดหุ้นตอนที่ราคาลงไปต่ำๆ น่าจะได้ผลตอบแทนมากกว่านี้

3. เงินปันผล (Dividend)

เงินปันผล คือ ส่วนแบ่งรายได้ที่บริษัทจ่ายให้กับผู้ถือหุ้นเมื่อกิจการมีกำไร เพราะฉะนั้นถ้าอยากได้เงินปันผลก็ต้องเลือกลงทุนในบริษัทที่มั่นใจว่า จะมีกำไรมาจ่ายปันผลให้ผู้ถือหุ้น ซึ่งเรามักจะเรียกบริษัท หรือ หุ้นที่มีลักษณะแบบนี้ว่า “หุ้นปันผล”

คนไทยโชคดีมาก เพราะบริษัทจดทะเบียนในตลาดหุ้นไทยขึ้นชื่อมากๆ เรื่องการจ่ายปันผล โดยอัตราเงินปันผลตอบแทน (Dividend Yield) ของหุ้นไทยทั้งหมดเฉลี่ยอยู่ที่ 3-4% ต่อปี

และถ้าจะหาหุ้นดีๆ ที่มีอัตราเงินปันผลตอบแทนมากกว่า 5% และมีการจ่ายมาอย่างต่อเนื่อง ก็สามารถหาได้ไม่ยากเลย

แต่ถ้าไม่รู้ว่า จะเลือกหุ้นอะไรดี คงต้องพึ่งพาการลงทุนผ่านกองทุนรวม โดยเลือกกองทุนหุ้นที่มีนโยบายลงทุนในหุ้นปันผลโดยเฉพาะ ซึ่งผู้จัดการกองทุนจะทำหน้าที่เลือกหุ้นที่ดีมีอัตราเงินปันผลตอบแทนที่น่าสนใจให้เราเอง

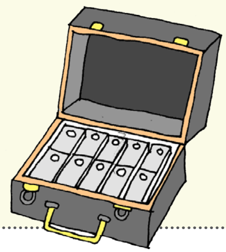
นอกจากนี้ การลงทุนในกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐาน ก็ยังสามารถให้รายได้ในรูปของเงินปันผลได้อย่างสม่ำเสมอ แม้จะไม่มากเท่ากับกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์หรือหุ้นปันผลก็ตาม

4. กำไรจากการลงทุน (Capital Gain)

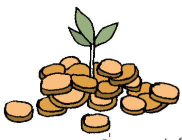

ถ้าคิดจะมีรายได้จากธุรกิจส่วนตัว จะต้องเป็นธุรกิจที่วางระบบการทำงานที่ชัดเจน จนทำให้เราไม่ต้องเข้าไปวุ่นวายกับการบริหารจัดการ เพราะถ้าเรายังต้องเข้าไปวุ่นวายกับการบริหารงาน ยังต้องนั่งทำงานทุกวัน ไม่ว่าจะในตำแหน่งหน้าที่อะไร นั่นยังไม่สามารถเรียกได้ว่า เป็น Passive Income ธุรกิจหลายอย่างมีระบบการจัดการที่ดีอยู่แล้ว เราไม่จำเป็นต้องสร้าง หรือจัดระบบด้วยตัวเอง เช่น ทำธุรกิจแฟรนไชส์ ที่มีลูกจ้างมาทำงานแทนเรา

นอกจากนี้ ยังมีกำไรจากการลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินด้วย แม้จะไม่ใช่ Passive Income ที่สมบูรณ์แบบนัก เพราะเราอาจไม่ได้กำไรจากการลงทุนตลอดเวลา แต่การลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงิน ก็มี “โอกาส” ทำให้เงินของเราเพิ่มค่าขึ้นในระยะยาว โดยที่เราไม่ต้องลงแรงได้เช่นเดียวกัน

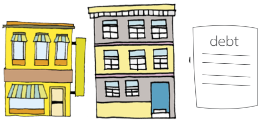
ลงทุน อะไรได้บ้าง

เริ่มคันไม้คันมืออยากลงทุนเพิ่มมูลค่าให้เงินออมกันแล้วล่ะสิ เพราะฉะนั้นต้องไปดูกันว่า สำหรับคนธรรมดาๆ อย่างเราสามารถลงทุนอะไรได้บ้าง

ในปัจจุบันมีสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อการลงทุน อยู่ 4 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่

1. ตราสารหนี้ (Debt)

เวลาที่รัฐบาล หรือบริษัทเอกชน อยากจะกู้เงินจากประชาชนก็จะออกตราสารทางการเงินที่เรียกว่า **"ตราสารหนี้"**

ถ้าเป็นตราสารหนี้ที่ออกโดยภาครัฐและมีอายุมากกว่า 1 ปี จะเรียกว่า **"พันธบัตร"** แต่ถ้าอายุต่ำกว่า 1 ปี จะเรียกว่า **"ตั๋วเงินคลัง"**

แต่ถ้าตราสารหนี้ที่ออกโดยบริษัทเอกชนจะเรียกว่า **"หุ้นกู้"**

เพราะฉะนั้นถ้าเราลงทุนในตราสารหนี้ เราก็จะกลายเป็นเจ้าหนี้ และได้รับดอกเบี้ยเป็นค่าตอบแทน โดยดอกเบี้ยที่ได้รับจะกำหนดอัตราที่แน่นอนเอาไว้ (หรืออาจจะกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่อิงสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ได้ เช่น ดอกเบี้ยที่อ้างอิงกับอัตราเงินเฟ้อ)

นอกจากดอกเบี้ยที่จะได้รับจากการเป็น "เจ้าหนี้" แล้ว การลงทุนในตราสารหนี้อาจได้กำไร (หรือขาดทุน) จากการซื้อขายตราสารหนี้ก่อนกำหนดก็ได้

อย่างไรก็ตาม ในระหว่างที่เราถือตราสารหนี้เอาไว้ก็จะได้รับดอกเบี้ยอย่างสม่ำเสมอตามอัตราที่กำหนดไว้ พร้อมด้วยเงินต้นเมื่อถือจนครบอายุ เพราะฉะนั้น จึงเหมาะกับคนที่ไม่ค่อยชอบความเสี่ยง

นอกจากนี้ ถ้าเป็นการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลยิ่งสบายใจได้ว่า รัฐบาลจะไม่เบี้ยวหนี้เราแน่ๆ แต่ถ้าเป็นหุ้นกู้ของบริษัทเอกชนก็อาจจะมีโอกาสเบี้ยวหนี้ได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นก่อนจะลงทุนในหุ้นกู้จะต้องดูให้แน่ใจว่า บริษัทนั้นมีฐานะมั่นคง มีเงินจะจ่ายดอกเบี้ยและเงินต้นคืน

วิธีการประเมินว่า มีโอกาสจะผิดนัดชำระหนี้มากน้อยแค่ไหนนั้น สามารถดูได้จาก **"อันดับความน่าเชื่อถือ"** ที่จะมีบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือมาประเมินความเสี่ยงและบอกว่า แต่ละบริษัทมีความเสี่ยงมากน้อยแค่ไหน เช่น ถ้าหุ้นกู้ได้อันดับ AAA ก็สบายใจได้ว่า ความเสี่ยงต่ำ แต่ถ้าไปเจอความน่าเชื่อถือระดับ B ก็ต้องทำใจว่าบริษัทมีโอกาสผิดนัดชำระหนี้

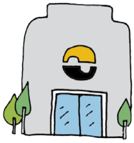
แม้ว่า ผลการจัดอันดับออกมาว่า เป็นบริษัทที่มีความเสี่ยงสูงสักหน่อย ก็ยังลงทุนได้ เพียงแต่เราก็ต้องคาดหวังดอกเบี้ยที่สูงขึ้น เพื่อให้คุ้มค่ากับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นด้วย

แต่สำหรับมนุษย์เงินเดือน การลงทุนในตราสารหนี้โดยตรงอาจจะต้องเป็นมนุษย์เงินเดือนที่มีเงินออมสูงสักหน่อย เพราะผู้ออกตราสารหนี้จะกำหนดมูลค่าขั้นต่ำในการลงทุนเอาไว้ค่อนข้างสูง แต่ก็ไม่ใช่เรื่องยากถ้าอยากลงทุน เพราะเรายังมีช่องทางการลงทุนที่เหมาะกับมนุษย์เงินเดือนอย่างเรา นั่นคือ การลงทุนผ่านกองทุนรวม

2. ตราสารทุน (Equity)

การลงทุนในตราสารทุน (หรือเรียกง่ายๆ ว่า **"หุ้น"**) ทำให้เราได้เป็น "เจ้าของกิจการ" ในธุรกิจที่เราเข้าไปลงทุน และทำให้มีโอกาสได้รับผลตอบแทน 2 อย่าง คือ เงินปันผล และกำไรจากการขายหุ้น

"เงินปันผล" เกิดจากบริษัทมีกำไรแล้วนำผลกำไรมาเฉลี่ยคืนให้กับผู้ถือหุ้นตามสัดส่วนการถือครองหุ้น ซึ่งอาจจะจ่ายให้ปีละครั้ง ปีละ 2 ครั้ง หรือ อาจจะบ่อยถึงไตรมาสละครั้ง

อย่างไรก็ตาม แม้บางบริษัทจะมีกำไร แต่ก็อาจไม่จ่ายเงินปันผลก็ได้ ถ้าบริษัทต้องการเก็บกำไรที่ได้ไปขยายกิจการ เพื่อทำให้ธุรกิจเติบโตขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกิจการที่อยู่ในช่วงเติบโต หรือต้องการลงทุนเพิ่ม

เมื่อกิจการมีมูลค่าสูงขึ้น หรือมีแนวโน้มที่จะทำกำไรได้มากขึ้น หรือจ่ายเงินปันผลสูงขึ้น ก็น่าจะส่งผลให้ราคาหุ้นสูงขึ้นตามไปด้วย ทำให้คนที่มีหุ้นอยู่ในมือมีโอกาสได้ **"กำไรจากการขายหุ้น"** ถ้าสามารถขายหุ้นได้ราคาที่สูงกว่าราคาที่ซื้อมา

ในทางกลับกันถ้าราคาหุ้นลดลง ทำให้ขายได้ราคาต่ำกว่าที่ซื้อมาก็ขาดทุนได้เหมือนกัน เพราะการเคลื่อนไหวของราคาหุ้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ซึ่งบางอย่างบริษัทก็ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ ทั้งเศรษฐกิจในประเทศ และต่างประเทศ สถานการณ์การเมือง แต่หลายอย่างก็เป็นผลมาจากตัวบริษัทเอง

ดังนั้น จะเห็นว่าราคาหุ้นที่ซื้อขายกันในตลาดหลักทรัพย์ฯ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เดี๋ยวขึ้น เดี๋ยวลง เลยทำให้การลงทุนในหุ้น "มีความเสี่ยง" มากกว่าการลงทุนอีกหลายประเภท เพราะมีโอกาสที่จะไม่ได้ผลตอบแทนอย่างที่คาดไว้

> **ความเสี่ยง**
> **มากขึ้น**
> **ก็ทำให้มีโอกาส**
> **ได้ผลตอบแทน**
> **สูงขึ้น**

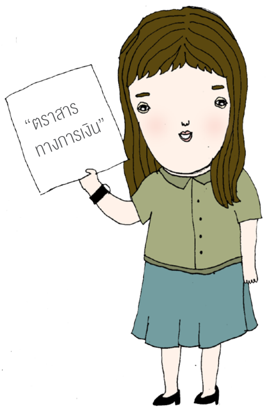
แต่ขณะเดียวกันความเสี่ยงที่มากขึ้นก็ทำให้มีโอกาสได้ผลตอบแทนที่สูงขึ้นเช่นกัน

3. ตราสารอนุพันธ์ (Derivatives)

ถ้าคิดว่า ตราสารหนี้ และหุ้น ลึกลับซับซ้อน เข้าใจยากแล้ว "ตราสารอนุพันธ์" มีความซับซ้อนยิ่งกว่า เพราะเป็นตราสารที่ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงจากการลงทุน เช่น วอร์แรนท์ ฟิวเจอร์ส ออปชัน และ Derivative Warrants (DW)

แต่สิ่งที่ทำให้ตราสารอนุพันธ์น่าสนใจลงทุน คือ ใช้เงินลงทุนจำนวนน้อย เช่น สัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่อ้างอิงกับหุ้นสามัญรายตัว (Single Stock Futures) ใช้เงินลงทุนน้อยกว่าการลงทุนโดยตรง เพราะเราสามารถเริ่มต้นลงทุน ในหุ้นขนาดใหญ่โดยใช้เงินประกันขั้นต้นประมาณ 20% ของมูลค่าสัญญา

นอกจากนี้ ยังสามารถทำกำไรได้ไม่ว่าหุ้นจะขึ้นหรือหุ้นจะลง และเพราะใช้เงินลงทุนจำนวนน้อยกว่า ทำให้อัตรากำไรสูงกว่าการลงทุนหุ้นโดยตรง แต่ในทางกลับกัน เงินที่ลงทุนไปก็มีโอกาสสูญไปได้เหมือนกัน

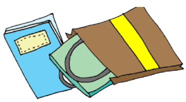
4.
หน่วยลงทุน (Unit Trust)

ถ้าซื้อหุ้นเราก็ได้หุ้น ซื้อตราสารหนี้ก็ได้ตราสารหนี้ แต่ถ้าซื้อ "กองทุนรวม" ที่ขายโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) เราจะได้ "หน่วยลงทุน"

กองทุนรวม คือ การรวบรวมเงินจากนักลงทุนหลายๆ คน เพื่อนำไปลงทุนตามนโยบายที่กำหนดไว้ โดยมีผู้จัดการกองทุนเป็นผู้บริหารจัดการ

เพราะฉะนั้นกองทุนรวมจึงเหมาะมากสำหรับคนที่ไม่มีเวลาติดตามการลงทุนด้วยตัวเอง ไม่มีความรู้เรื่องการลงทุนมากนัก หรือมีเงินลงทุนจำนวนไม่มาก

6 ขั้น สู่การลงทุน

มนุษย์เงินเดือนทุกท่านโปรดทราบ ขณะนี้ได้เวลาออกเดินทางสู่เส้นทางความมั่งคั่งกันแล้ว เตรียมตัว เตรียมสตางค์ และเตรียมใจกันพร้อมหรือยัง

ถ้าพร้อมแล้วก็เริ่มกันได้เลย

Step 1
รู้จักตนเอง ค้นพบเป้าหมาย

เริ่มขั้นตอนแรกด้วยการย้อนกลับไปดู **"เป้าหมายทางการเงิน"** ของเราว่า มีอะไรบ้าง เพราะก่อนที่จะเริ่มต้นลงทุนต้อง "กำหนดเป้าหมายการลงทุนให้ชัดเจน" ไม่ว่าจะเป็น...

- อยากจะเก็บเงิน หรือต้องการลงทุนเพื่ออะไร
- ในแต่ละเป้าหมายต้องการเงินประมาณเท่าไร
- กำหนดระยะเวลาในการเก็บเงิน หรือลงทุนไว้นานแค่ไหน

นั่นเพราะเป้าหมายแต่ละอย่างจะเป็น **"กรอบ"** กำหนดแนวทาง หรือสินทรัพย์ที่จะลงทุนที่แตกต่างกัน

ตัวอย่างเช่น "พี่แบงค์" มีเป้าหมายจะเก็บเงินไว้ดาวน์บ้านในอีก 2 ปีข้างหน้า จำนวน 200,000 บาท พี่แบงค์ควรลงทุนหุ้นไม่เกิน 20% ที่เหลืออาจจะเก็บไว้ในเงินฝาก หรือตราสารหนี้ จะได้ไม่เสี่ยงเกินไป เพราะหากเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิดอาจทำให้พี่แบงค์ไม่ได้ดาวน์บ้านตามที่ตั้งใจ

นอกจากนี้ การลงทุนที่มีเป้าหมายระยะสั้นอื่นๆ เช่น เก็บเงินไว้ใช้ในการแต่งงาน หรือเก็บเงินเป็นทุนการศึกษาต่อต่างประเทศ ไม่ควรลงทุนที่มีความเสี่ยงมากเกินไปเพราะมีโอกาสที่เงินออมจะหดหายจากผลการขาดทุนในระยะสั้นได้

แต่หากเป็นการลงทุนที่มีเป้าหมายระยะยาว เช่น การออมเพื่อวัยเกษียณ การออมเพื่อการศึกษาบุตร (ซึ่งบางคนเริ่มคิดถึงการออมเพื่อลูกตั้งแต่ลูกยังไม่ลืมตาดูโลก) สามารถลงทุนที่มีความเสี่ยงสูงขึ้นได้ เพราะการขาดทุนในระยะสั้นๆ ไม่มีผลต่อเงินก้อนนี้มากนัก

การลงทุนที่มีระยะเวลายาวนานขนาดนี้ ต้องลงทุนหุ้นให้มากหน่อย เพราะหุ้นจะเป็นเหมือน "เครื่องจักรทำเงิน" ที่ทำให้มูลค่าของเงินออมเพิ่มขึ้น โดยอาจจะลงทุนในหุ้นในสัดส่วนตั้งแต่ 30% ขึ้นไป แต่จะขึ้นไปถึงแค่ไหนก็อยู่ที่ว่าเป้าหมายในการลงทุนนั้นอยู่ไกลแค่ไหน ถ้ายิ่งไกลมากก็สามารถลงทุนหุ้นได้มากขึ้น

ปิรามิดการลงทุน

สินทรัพย์เพื่อการลงทุนแต่ละประเภทมีความเสี่ยง หรือความผันผวนของราคาไม่เท่ากัน หากดูจาก "ปิรามิดการลงทุน" จะเห็นว่า เงินฝาก พันธบัตรรัฐบาล และตราสารหนี้ระยะสั้น เป็นสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำสุดอยู่ที่ฐานของปิรามิด และค่อยๆ ไล่เรียงลำดับความเสี่ยงมากขึ้นเรื่อยๆ จนไปถึงตราสารอนุพันธ์ที่อยู่บนยอดปิรามิด

สินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำจะมีโอกาสขาดทุนไม่มาก ซึ่งแน่นอนว่าโอกาสที่จะได้ผลตอบแทนก็มีไม่มากเช่นกัน และส่วนมากจะสามารถคาดเดาผลตอบแทนได้

สินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงมากขึ้นมีโอกาสที่จะทำให้เราขาดทุนได้มากกว่าสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำ แต่ในขณะเดียวกันก็มีโอกาสได้ผลตอบแทนจากการลงทุนได้มากกว่าเช่นกัน แต่ก็คาดเดาได้ยากกว่าจะขาดทุนหรือกำไร

Step 2
รู้ระดับความเสี่ยง เลี่ยงลงทุนผิด

"การลงทุนมีความเสี่ยง โปรดศึกษาข้อมูลก่อนการตัดสินใจลงทุน"

คุ้นๆ กับประโยคนี้ไหม

บางทีคำแนะนำแบบนี้ก็ทำให้เรากลัวการลงทุนไปได้เหมือนกัน ทั้งที่จริงๆ แล้วความเสี่ยงจากการลงทุนไม่ได้น่ากลัวขนาดนั้น แถมยังช่วยให้เงินลงทุนของเรามีโอกาสงอกเงยได้มากกว่า ทีนี้ก็ขึ้นอยู่กับว่า เรากล้าพอไหมที่จะเสี่ยง

ดังนั้นในขั้นตอนนี้เราต้องรู้ว่า เราสามารถรับความเสี่ยงได้มากแค่ไหน จะได้เลือกลงทุนให้เหมาะสม

ข้อนี้ไม่ยาก เพราะในปัจจุบันมีเครื่องมือประเมินระดับการยอมรับความเสี่ยงอยู่หลายวิธีหลายช่องทาง ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ เครื่องมือทางการเงิน (TSI Financial Tools) หัวข้อ "คุณยอมรับความเสี่ยงได้แค่ไหน" ใน **www.tsi-thailand.org**

ลองคลิกเข้าไปทำแบบทดสอบใช้เวลาไม่เกิน 1 นาที แต่บางคนอาจจะใช้เวลานานกว่านี้ เพราะมัวแต่อึ้งกับคำถาม ไม่คิดว่าคำถามแบบนี้จะสามารถบอกระดับการยอมรับความเสี่ยงในการลงทุนของเราได้ เช่น

คุณได้ร่วมรายการเกมโชว์ เล่นได้ถึงรอบลึกๆ และมาถึงทางเลือกที่ว่าจะเล่นต่อหรือหยุดเล่น ด้วยเงื่อนไขต่างๆ คุณจะเลือกอย่างไร

ก. หยุดเล่นแล้วรับเงินรางวัล 30,000 บาท
ข. เล่นต่อกับคำถาม 2 ตัวเลือก ตอบถูกรับเงิน 60,000 บาท ตอบผิดไม่ได้อะไรเลย
ค. เล่นต่อกับคำถาม 4 ตัวเลือก ตอบถูกรับเงิน 120,000 บาท ตอบผิดไม่ได้อะไรเลย

หลังจากตอบคำถามครบทุกข้อแล้ว ก็ได้เวลาประมวลผล ซึ่งจะสามารถบอกได้เลยว่า เราเป็นคนกล้าเสี่ยงมากขนาดไหน นอกจากนี้ ยังให้แนะนำสัดส่วนการลงทุนที่เหมาะสมอีกด้วย (สามารถทำแบบทดสอบประเมินความเสี่ยงได้ที่ www.tsi-thailand.org)

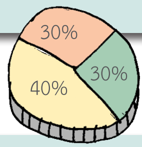
และอย่าเหมารวมว่า คนอายุน้อยจะสามารถยอมรับความเสี่ยงสูงๆ ได้มากกว่าผู้สูงวัย เพราะนอกจากเรื่อง “อายุ” แล้ว “หัวใจ” ก็มีส่วนสำคัญ

เพราะมนุษย์เงินเดือนวัยใสอย่างพวกเราที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการลงทุนมาก่อน ก็อาจจะยังกลัวๆ กล้าๆ ไม่อยากจะลงทุนอะไรที่หวือหวาเกินไปนัก ขณะที่ผู้สูงวัยหัวใจแข็งแรง (ฐานะการเงินต้องเอื้ออำนวยด้วย) ก็อาจจะชอบการลงทุนที่มีความเสี่ยงช่วยทำให้กระชุ่มกระชวยขึ้นมาบ้าง

ตัวอย่างสัดส่วนการลงทุนที่เหมาะกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

รับความเสี่ยงได้ต่ำ (Conservative)

ถ้ายอมรับความผันผวนได้น้อย ยังไม่คุ้ยเคยกับความผันผวน หรือความเสี่ยงจากการลงทุนมากนัก ควรจัดพอร์ตแบบระมัดระวัง เน้นการลงทุนโดยลงทุนในหุ้นประมาณ 30% ตราสารหนี้ 40% และเงินสด 30% เพื่อพยายามรักษาเงินต้นให้ปลอดภัยเอาไว้ก่อน

รับความเสี่ยงได้ปานกลาง (Moderate)

ถ้ายอมรับความผันผวนได้ระดับหนึ่ง แต่ไม่มากเกินไป หรือเมื่อเริ่มคุ้นเคยกับความผันผวนมากขึ้น และมีความชำนาญในการลงทุนมากขึ้น ก็ค่อยๆ ขยับสัดส่วนการลงทุนในหุ้นขึ้นมาอีกนิดเป็นการจัดพอร์ตแบบปานกลาง เพิ่มการลงทุนในหุ้นเป็น 50% ลดการลงทุนในตราสารหนี้เหลือ 30% และเงินสดเหลือ 20% เพื่อหวังให้ได้ผลตอบแทนสูงขึ้น

รับความเสี่ยงได้สูง (Aggressive)

ถ้าหัวใจแข็งแรงไม่หวาดหวั่นไปกับความผันผวนที่เกิดขึ้นในระหว่างการลงทุน หรือมีความเชี่ยวชาญ และคุ้นชินกับความผันผวนมากขึ้น ก็เพิ่มการลงทุนในหุ้นขึ้นมาจนถึง 70% และลงทุนในตราสารหนี้แค่ 20% และเงินสด 10% เพื่อเพิ่มโอกาสให้เงินลงทุนเติบโตขึ้น

แต่ถ้าอยากจะ “รุก” ให้มากขึ้น จะเพิ่มสัดส่วนหุ้นให้มากกว่านี้ก็ไม่มีปัญหา เพียงแต่ “อย่าใส่ไข่ไว้ในตะกร้าเดียวกัน” จนหมด เผื่อเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันจะได้ยังเหลือไข่ในตะกร้าใบอื่นเอาไว้บ้าง และอย่าลืมปรับสัดส่วนการลงทุนให้เหมาะกับ **“ข้อจำกัด”** ของเราอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นเงินทุน ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และผลตอบแทนที่คาดหวัง

Step 3
สร้างพอร์ตเป็นระบบ พบทางรวย

ได้ยินมาหลายครั้งแล้ว สงสัยจริงๆ ว่า "พอร์ต" มันคืออะไร

"พอร์ต" ก็คือคำเรียกสั้นๆ ของคำว่า Investment Portfolio ซึ่งเป็นการลงทุนในสินทรัพย์มากกว่า 1 อย่าง เช่น ถ้าเป็นพอร์ตหุ้นก็แสดงว่า มีการลงทุนในหุ้นมากกว่า 1 ตัว หรือถ้าเป็นพอร์ตการลงทุน ก็แสดงว่า ไม่ได้ลงทุนสินทรัพย์ชนิดเดียว แต่จัดสรรสินทรัพย์ (Asset Allocation) อย่างเหมาะสม โดยแบ่งเงินไปสินทรัพย์หลายประเภท เช่น หุ้น ตราสารหนี้ และสินทรัพย์อื่นๆ

สาเหตุที่ทำให้การกระจายการลงทุนไปในสินทรัพย์หลากหลายมากขึ้น ช่วยทำให้ความเสี่ยงจากการลงทุนลดลงได้ เพราะในช่วงเวลาหนึ่ง สินทรัพย์บางตัวอาจได้กำไรดี บางตัวอาจขาดทุน แต่หากเราลงทุนทั้งสองอย่างนี้พร้อมกัน กำไรของอีกตัวหนึ่งจะมาช่วยพยุงไม่ให้การลงทุนของเราขาดทุนทั้งหมด

นอกจากนี้ แม้จะเป็นการลงทุนสินทรัพย์ชนิดเดียวกัน เช่น ลงทุนหุ้นทั้ง 100% แต่ไม่ได้หมายความว่าให้ทุ่มเงินลงไปในหุ้นตัวใดตัวหนึ่งทั้งหมด การกระจายซื้อหุ้นหลายๆ ตัวก็ช่วยลดความเสี่ยงจากการลงทุนลงได้เช่นเดียวกัน เพราะหุ้นแต่ละตัวอาจจะไม่เคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกัน

เพราะฉะนั้นไม่จำเป็นว่า คนที่รับความเสี่ยงได้น้อยจะต้องลงทุนเฉพาะตราสารหนี้เพียงอย่างเดียว แต่เราสามารถลงทุนในหุ้น หรือสินทรัพย์อื่นๆ ได้ เพียงแต่ลงทุนในสัดส่วนที่น้อยลงมาหน่อย

ในขณะที่ "การจัดพอร์ต" สามารถทำได้หลายแบบ ขึ้นอยู่กับหลายวัตถุประสงค์ เช่น การจัดพอร์ตตามระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ หรือจัดพอร์ตตามช่วงอายุ รวมถึงการจัดพอร์ตตามวัตถุประสงค์การลงทุน

ตัวอย่างการจัดพอร์ตตามช่วงอายุ

วัยเริ่มต้นทำงาน อายุ 21 - 30 ปี

มนุษย์เงินเดือนวัยนี้ ถือว่าโชคดีที่สุด เพราะยังไม่มีภาระให้รับผิดชอบมากนัก และยังเหลือเวลาให้ลงทุนอีกหลายปี มีเวลาให้ล้มลุกคลุกคลานได้อีกนาน เพราะฉะนั้นจึงสามารถลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยง เช่น หุ้น ได้มากถึง 90% และอีก 10% ที่เหลือควรลงทุนตราสารหนี้ หรือฝากเงิน

วัยสร้างครอบครัว อายุ 31 - 40 ปี

เป็นช่วงวัยที่หน้าที่การงานเริ่มมั่นคง รายได้เพิ่มสูงขึ้น แต่ค่าใช้จ่ายก็มักจะสูงตามไปด้วย ทั้งยังมีภาระต่างๆ ให้รับผิดชอบมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งงาน ผ่อนรถ ผ่อนบ้าน ทำให้การรับความเสี่ยงได้น้อยลงกว่าช่วงเริ่มต้นทำงาน เพราะฉะนั้นจึงแนะนำให้ลงทุนในหุ้นประมาณ 50% และอีก 50% เป็นการฝากเงินและลงทุนตราสารหนี้เพื่อลดระดับความเสี่ยงของพอร์ตลง

วัยปึกแผ่นมั่นคง อายุ 41 - 55 ปี

ในวัยนี้อายุเริ่มมากขึ้น และเหลือเวลาเก็บออมและลงทุนอีกไม่กี่ปีก็จะถึงวัยเกษียณแล้ว เพราะฉะนั้นจึงต้องเน้นการลงทุนที่มีความปลอดภัยมากขึ้น ควรเพิ่มสัดส่วนการลงทุนในตราสารหนี้ขึ้นมาเป็น 70% และอีก 30% ลงทุนในหุ้นเพื่อทำให้เงินออมเพิ่มค่าได้มากขึ้น

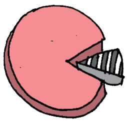
วัยเกษียณ อายุ 55 ปีขึ้นไป

เข้าสู่วัยเกษียณ ซึ่งเป็นช่วงที่ต้องระมัดระวังการลงทุนมากที่สุด ไม่สามารถลงทุนสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูงได้มากเหมือนวัยอื่นๆ เพราะต้องเน้นรักษาเงินออมที่เก็บมาทั้งชีวิตเอาไว้ให้ได้ เพราะฉะนั้นจึงต้องนำเงินส่วนใหญ่ หรือประมาณ 90% ไปเก็บไว้ในตราสารหนี้ และอาจแบ่งมาลงทุนในหุ้นไม่เกิน 10%

แต่ไม่ว่าจะจัดพอร์ตในรูปแบบไหน พอร์ตที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

- ต้องกระจายความเสี่ยงอย่างสมดุล ไม่ควรทุ่มเงินลงทุนในสินทรัพย์ใดสินทรัพย์หนึ่งทั้งหมด
- ไม่หลากหลายหรือกระจัดกระจายมากเกินไป เพราะจะทำให้ดูแลยาก โดยเฉพาะในการติดตามราคาหรือข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุน
- มีสัดส่วนการลงทุนที่เหมาะกับเป้าหมายการลงทุนของเราเอง
- มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนแผนลงทุนได้ เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป

Step 4
ทำคัมภีร์ลงทุนไว้ใช้ปรับพอร์ต

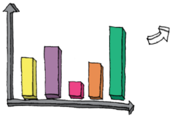

ถ้าคิดจะลงทุนต้องมี **“คัมภีร์ลงทุน”** นั่นคือ **“นโยบายการลงทุน”** ของเราเอง ในประเด็นต่อไปนี้ คือ

- เป้าหมายการลงทุน จำนวนเงิน และระยะเวลาการลงทุน
- ข้อจำกัดในการลงทุน และระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้
- ระดับอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ
- วิธีการสร้างพอร์ตลงทุน และแนวทางการคัดเลือกสินทรัพย์ที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมาย
- วิธีการติดตาม และทบทวนผลการลงทุน รวมถึงเกณฑ์มาตรฐาน (Benchmark) ที่ใช้เปรียบเทียบผลตอบแทนจากการลงทุน

โดยเราต้องเขียนนโยบายการลงทุนของเราทั้งหมดนี้ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นกรอบในการตัดสินใจลงทุน และต้องปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

Step 5
ลงทุนตามกรอบ ตอบแทนตรงใจ

ก่อนจะไปเริ่มลงทุนต้อง **“เปิดบัญชี”** เพื่อซื้อขายเสียก่อน ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายหุ้น ตราสารหนี้ อีทีเอฟ อนุพันธ์ หรือกองทุนรวม

ในกรณีที่ลงทุนในหุ้น ตราสารหนี้ อีทีเอฟ หรืออนุพันธ์ ต้องเปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์กับบริษัทหลักทรัพย์ (บล.) หรือ โบรกเกอร์ ซึ่งมีอยู่ 3 แบบ ที่มีเงื่อนไข ข้อกำหนด ที่แตกต่างกัน

1. บัญชีเงินสด (Cash Account)

บัญชีประเภทนี้ เป็นแบบ “ซื้อก่อนจ่ายทีหลัง” เพราะเราสามารถสั่งซื้อหุ้นไปก่อน แล้วค่อยนำเงินไปจ่ายค่าหุ้นภายใน 3 วัน หรือ T+3 โดยที่ T หมายถึงวันที่สั่งซื้อหรือขาย แล้วบวกไปอีก 3 วันทำการ (ไม่นับวันหยุด)

แต่การเปิดบัญชีแบบนี้ โบรกเกอร์จะอนุมัติว่า ใครที่เหมาะจะบัญชีประเภทนี้ และวงเงินที่สามารถซื้อขายได้ โดยพิจารณาจากหลักฐานทางการเงิน นอกจากนี้ ก่อนซื้อขายหุ้นจะต้องฝากเงินสด หรือหุ้น เพื่อเป็นหลักประกันไว้ที่โบรกเกอร์ 15% ของวงเงินที่ได้รับอนุมัติ

2. บัญชีแคชบาลานซ์ (Cash Balance)

บัญชีประเภทนี้จะต้องนำเงินสดไปฝากไว้กับโบรกเกอร์ และจะซื้อหุ้นไม่เกินจำนวนเงินที่ฝากไว้กับโบรกเกอร์ เพราะฉะนั้น “มีเงินแค่ไหน ซื้อได้แค่นั้น” และถ้าอยากจะซื้อมากกว่าจำนวนเงินที่ฝากไว้ ก็เพียงแค่โอนเงินเข้าไปในบัญชีเพิ่ม

เพราะฉะนั้นบัญชีประเภทนี้จะเหมาะกับคนที่ทุนน้อย และนักลงทุนมือใหม่มากที่สุด เพราะไม่ต้องใช้หลักฐานทางการเงินในมูลค่าสูงๆ เท่ากับบัญชีเงินสด หรือ เหมาะกับคนที่ต้องการจำกัดวงเงินลงทุน ไม่ให้เกินกว่าเงินที่มีอยู่ในกระเป๋า

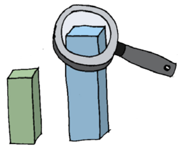
3. บัญชีมาร์จิ้น (Margin Account) หรือ เครดิตบาลานซ์ (Credit Balance)

บัญชีประเภทนี้จะเป็นการซื้อหุ้นโดยไม่ต้องใช้เงินของเราทั้งหมด เพราะใช้เงินสดของเราส่วนหนึ่ง และ อีกส่วนหนึ่งเป็นเงินกู้ ที่กู้จากโบรกเกอร์ แต่ต้องมีเงินสด หรือ หุ้น มาวางเป็นหลักประกันตามสัดส่วนที่โบรกเกอร์กำหนดไว้เสียก่อนถึงจะสามารถซื้อหุ้นได้

กรณีลงทุนในกองทุนรวมจะต้องเปิดบัญชีกับบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) และตัวแทนขายหน่วยลงทุน เช่น ธนาคาร หรือโบรกเกอร์บางแห่ง

Step 6
วัดผลเป็นประจำ นำสู่เป้าหมาย

หลังจากที่เราลงทุนไปแล้วจะต้อง **"ติดตามผล"** อย่างสม่ำเสมอ โดยหมั่นตรวจสอบสถานะการลงทุนว่า ยังคงเดินหน้าไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ และถ้าพบว่า อะไรๆ เริ่มไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ก็ต้อง **"ปรับพอร์ตการลงทุน"**

แต่คงไม่ใช่ติดตามการเคลื่อนไหวของราคาหุ้นกันแบบรายวัน เพราะเราไม่ใช่ "นักเก็งกำไร" แต่เป้าหมายการลงทุนของเราเป็นการลงทุนระยะยาว ซึ่งอาจจะตรวจสอบทุกๆ 6 เดือน หรือ 1 ปี

กองทุนรวม... ทางออกของมนุษย์เงินเดือน

ถ้าเราเป็นมนุษย์เงินเดือนที่วันๆ ทำแต่งาน ไม่ค่อยมีเวลาศึกษาเรื่องการลงทุน หรือไม่มีเวลามาตามติดสถานการณ์การลงทุน และที่สำคัญ คือ เงินลงทุนที่มีอยู่ก็น้อยนิดเหลือเกิน

เรายังมีทางออก นั่นคือ การลงทุนผ่านกองทุนรวม ซึ่งเหมาะมากๆ สำหรับมนุษย์เงินเดือนอย่างพวกเรา เพราะ...

ให้มืออาชีพช่วยลงทุน

แม้ว่าการลงทุนจะดูเป็นเรื่องยุ่งยากเกินจะเข้าใจได้ แต่ก็ไม่เป็นไร เราแค่หา **"มืออาชีพ"** มาทำงานแทนเราเท่านั้นเอง

เพราะ **"กองทุนรวม"** เป็นการระดมเงินลงทุนจำนวนเล็กๆ จากคนจำนวนมากๆ ไปรวมกันตั้งเป็นกองทุนขึ้นมาเพื่อนำไปลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหุ้น ตราสารหนี้ อสังหาริมทรัพย์ และสินทรัพย์อื่นๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) เป็นคนจัดตั้งกองทุน และมี "ผู้จัดการกองทุน" เป็นคนบริหารจัดการ

ผู้จัดการกองทุน ถือว่าเป็น "มืออาชีพ" ด้านการลงทุน พวกเขาจะคอยศึกษาว่าหุ้นตัวไหนมีอนาคตดี ตราสารหนี้อะไรที่น่าสนใจ คอยติดตามสถานการณ์การลงทุน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งมีผลต่อการลงทุน และคอยซื้อ-ขายเพื่อทำกำไรเมื่อมีจังหวะที่ดี

เพราะฉะนั้นเมื่อมี **"มืออาชีพ"** มาคอยดูแลเงินของเราอย่างใกล้ชิดแบบนี้แล้ว เราก็สบายใจ ไม่ต้องไปเสียเวลาศึกษาเรื่องการลงทุน ไม่ต้องสนใจว่า หุ้นตัวไหนจะดีหรือไม่ดี ไม่ต้องคอยเฝ้าว่า เมื่อไรควรจะซื้อหรือขายหุ้น

นอกจากนี้ เรายังเชื่อได้ว่า เงินออมจำนวนเล็กๆ ของเราภายใต้การบริหารจัดการของผู้จัดการกองทุนฝีมือดี น่าจะมีโอกาสเพิ่มพูนขึ้นได้ดีกว่าที่เราจะไปลงทุนด้วยตัวเอง

ลงทุนหลากหลาย กระจายความเสี่ยง

ถ้ามีเงินออมอยู่น้อยนิด จะเอาไปซื้อหุ้นก็คงได้มาไม่กี่บริษัท และก็อาจได้แค่บริษัทละไม่กี่หุ้น เพราะฉะนั้นถ้าเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิด หุ้นที่เรามีอยู่ไม่กี่ตัวเกิดราคาตกพร้อมกันหมด เราก็คงได้นั่งน้ำตาตกตามไปด้วย เพราะเงินออมอันน้อยนิดก็จะหดหายไปเกือบหมด

แต่ถ้าเราเปลี่ยนใจ ใช้เงินจำนวนเดียวกันนี้ไปซื้อกองทุนรวมที่เน้นลงทุนในหุ้น จะทำให้เราสามารถลงทุนในหุ้นได้หลายๆ ตัวพร้อมกัน หรือจะนำไปซื้อกองทุนที่กระจายการลงทุนในสินทรัพย์หลากหลาย เช่น ลงทุนในหุ้นและตราสารหนี้พร้อมกัน ซึ่งเป็นการกระจายการลงทุนแบบนี้ช่วยให้ความเสี่ยงลดลง

นั่นเพราะโอกาสที่สินทรัพย์ทุกตัวจะร่วงพร้อมๆ กันนั้นเป็นไปได้ยากมาก

นอกจากนี้ กองทุนรวมยังสามารถลงทุนในสินทรัพย์ที่หลากหลาย ซึ่งบางอย่างมนุษย์เงินเดือนตัวเล็กๆ อย่างเราแทบจะไม่มีโอกาสได้ลงทุน เช่น โรงแรม สนามบิน ห้างสรรพสินค้า โรงไฟฟ้า รถไฟฟ้า และโทรคมนาคม

ซื้อง่าย ขายคล่อง และใช้เงินน้อย

แม้ว่ากองทุนรวมจะไม่ได้ซื้อง่ายขายคล่อง ไม่ได้มีสภาพคล่องไหลลื่นเหมือนกับการฝากเงิน หรือการลงทุนในหุ้นด้วยตัวเอง

แต่ถ้าเทียบกับการลงทุนประเภทอื่น เช่น การลงทุนในตราสารหนี้ และอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งอาจจะซื้อได้ง่าย แต่ถ้าคิดจะขายเปลี่ยนเป็นเงินสดก็มักจะมีขั้นตอน วิธีการและต้องใช้เวลานานกว่าจะขายได้ ถ้าเป็นแบบนี้รับรองว่า กองทุนรวมชนะใสๆ เพราะกองทุนรวมซื้อง่ายขายคล่องกว่ากันเยอะ โดยเฉพาะกองทุนที่เปิดให้มีการซื้อขายได้ทุกวัน

และที่เด็ดที่สุดในการลงทุนในกองทุนรวม คือ มีเงินนิดเดียวก็สามารถลงทุนได้ เพราะการลงทุนในกองทุนรวม ใช้เงินเพียงแค่ 1,000 บาท ก็สามารถเริ่มต้นลงทุนได้แล้ว และหลังจากนั้นจะลงทุนจำนวนเท่าไรก็ได้ (แต่ต้องขึ้นกับเงื่อนไขของแต่ละกองทุนด้วย)

นอกจากนี้ กองทุนบางประเภทยังให้สิทธิลดหย่อนภาษีอีกด้วย เช่น กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF)

มีสารพัดนโยบาย ให้เลือกลงทุน

ถ้าคิดว่าสินทรัพย์เพื่อการลงทุน มีให้เลือกหลากหลายประเภทแล้ว ต้องบอกว่ากองทุนรวมมีให้เลือกมากกว่า และน่าจะตอบโจทย์มนุษย์เงินเดือนได้มากกว่า

กองทุนตลาดเงิน (Money Market Fund)

กองทุนประเภทนี้จะนำเงินไปลงทุนในตราสารหนี้ที่มีอายุคงเหลือต่ำกว่า 1 ปี จึงทำให้กองทุนประเภทนี้มีความเสี่ยงต่ำ และมีสภาพคล่องสูง สามารถนำมาทดแทนการฝากเงินกับธนาคารได้ และเหมาะจะเป็นแหล่งพักเงินในช่วงที่ยังไม่รู้จะลงทุนอะไรดี

กองทุนตราสารหนี้ (Fixed Income Fund)

เป็นกองทุนที่มีนโยบายการลงทุนในตราสารหนี้ ซึ่งสามารถลงทุนได้ทั้งตราสารหนี้ในประเทศ และตราสารหนี้ต่างประเทศ โดยกองทุนตราสารหนี้ที่ได้รับความนิยมจากนักลงทุนมากที่สุด คือ กองทุนที่กำหนดระยะเวลาการลงทุนแน่นอน และสามารถคาดการณ์ผลตอบแทนได้ล่วงหน้าเหมือนกับเงินฝากประจำ

กองทุนรวมผสมยืดหยุ่น (Flexible Portfolio Fund)

ธรรมชาติของกองทุนประเภทนี้จะให้ผลตอบแทนระดับกลางๆ ไม่สูงจนเตะตา แต่ก็ไม่ขาดทุนจนน่ากลัว และระดับความเสี่ยงก็อยู่ในระดับกลางๆ ด้วยเหมือนกัน เนื่องจากสามารถลงทุนได้ทั้งหุ้น และตราสารหนี้ โดยผู้จัดการกองทุนจะเป็นคนตัดสินใจว่าตอนไหนควรจะลงทุนหุ้นและตราสารหนี้ในสัดส่วนเท่าไรถึงจะเหมาะสมที่สุด

นอกจากนี้ บางกองทุนยังกำหนดวัตถุประสงค์ในการลงทุนชัดเจน เช่น กองทุนที่จัดพอร์ตลงทุนตามช่วงอายุ เป็นเหมือน “กองทุนสำเร็จรูป” ที่ทำให้เราไม่ต้องจัดพอร์ตและคอยปรับพอร์ตการลงทุนด้วยตัวเอง

กองทุนตราสารทุน (Equity Fund)

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดให้กองทุนหุ้นต้องลงทุนในหุ้นไม่ต่ำกว่า 65% ของมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ อีก 35% ที่เหลือสามารถลงทุนในสินทรัพย์อื่นๆ ได้ แต่ในทางปฏิบัติแล้ว กองทุนหุ้นส่วนใหญ่ก็จะถือหุ้นเกือบเต็มเพดานที่ ก.ล.ต. กำหนดไว้ อาจมีเงินสดเก็บไว้เล็กน้อยเผื่อไว้สำหรับการไถ่ถอนหน่วยลงทุน

กองทุนหุ้นแต่ละกองทุนจะมีสไตล์การลงทุนที่แตกต่างกัน บางกองทุนอาจเน้นลงทุนหุ้นขนาดใหญ่ บางกองทุนชอบหุ้นขนาดเล็ก บางกองทุนมีความชัดเจนว่าเป็นการลงทุนระยะยาว ขณะที่บางกองทุนอาจพยายามหาจังหวะในการทำกำไรระยะสั้น

นอกจากนี้ บางกองทุนยังมี "ธีม" การลงทุนเฉพาะตัว เช่น ลงทุนเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรม หรือลงทุนในหุ้นที่ได้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงสำคัญๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้น

กองทุนรวมที่ลงทุนในต่างประเทศ (Foreign Investment Fund : FIF)

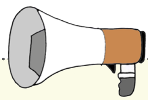
กองทุนรวมที่มีนโยบายลงทุนในต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในหุ้น ตราสารหนี้ หรือสินทรัพย์อื่นๆ ก็จะเรียกรวมๆ ว่า กองทุน FIF ย่อมาจาก Foreign Investment Fund ซึ่งถือเป็นกองทุนที่ช่วย "เปิดโลกการลงทุน" ให้กับนักลงทุนเป็นอย่างมาก

เพราะนอกจากจะช่วยให้เราสามารถออกไปหาผลตอบแทนจากประเทศต่างๆ ทั่วทุกมุมโลก โดยไม่ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนเหมือนกับการออกไปลงทุนด้วยตัวเองแล้ว ยังทำให้เรามีโอกาสลงทุนในสินทรัพย์บางอย่างที่ไม่มีในประเทศไทย

กองทุนรวมหุ้นระยะยาว (Long Term Equity Fund : LTF)

กองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) เป็นของขวัญจากภาครัฐที่ออกมาเพื่อสนับสนุนการลงทุนในหุ้นระยะยาวแทนที่จะเป็นการซื้อๆ ขายๆ เก็งกำไรกันรายวัน เพราะฉะนั้น นักลงทุนที่นำเงินมาลงทุนในกองทุนนี้จะได้สิทธิลดหย่อนภาษีเป็นของแถม เพียงแต่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่วางไว้

เงื่อนไขการลงทุน LTF

ต้องซื้อและถือหน่วยลงทุนไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปี (นับตามปีปฏิทิน)
เช่น เงินลงทุนแต่ละยอดที่ซื้อในระหว่างปี 2557 จะครบเงื่อนไขตั้งแต่เดือน ม.ค. ปี 2561 เป็นต้นไป

สิทธิประโยชน์ทางภาษี

เมื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขการลงทุน นักลงทุนจะได้สิทธิประโยชน์ทางภาษี 2 ข้อ คือ

1. เงินค่าซื้อหน่วยลงทุน กองทุน LTF จะได้รับยกเว้นไม่ต้องนำไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามที่ลงทุนจริง สูงสุดไม่เกิน 15% ของเงินได้ในแต่ละปี และต้องไม่เกิน 500,000 บาท
2. กำไรจากการขายคืนหน่วยลงทุน (Capital Gain) ไม่ต้องนำไปคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

หมายเหตุ : ข้อมูลอาจมีการเปลี่ยนแปลง ติดตามที่เว็บไซต์กรมสรรพากร www.rd.go.th

ในฐานะที่กองทุน LTF ถือเป็นกองทุนหุ้น ดังนั้น จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกองทุนหุ้น คือ ต้องมีหุ้นในพอร์ตไม่น้อยกว่า 65% ของมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ แต่หากเจาะลึกลงไปสามารถแบ่งกองทุน LTF ที่มีอยู่กว่า 50 กองทุน ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. ลงทุนในหุ้นเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ผลตอบแทนขึ้นลงหวือหวาไปพร้อมกับตลาดหุ้น ส่วนจะมากกว่าหรือน้อยกว่าตลาดนั้น ขึ้นอยู่กับฝีมือของผู้จัดการกองทุน จึงเหมาะกับนักลงทุนที่รับความผันผวนได้มาก
2. ลงทุนในตราสารหนี้ในสัดส่วนที่มากพอควร หรือเกือบ 35% ของสินทรัพย์ เพื่อลดความผันผวนของหุ้นลง เพราะฉะนั้นเวลาเลือกลงทุนจะต้องคิดถึงคุณภาพของตราสารหนี้ที่กองทุนเข้าลงทุนด้วย
3. มีการลงทุนในอนุพันธ์เพื่อลดความผันผวนของหุ้นลง (แต่ปัจจุบันกองทุนในกลุ่มนี้ไม่เปิดขายให้กับนักลงทุนแล้ว)

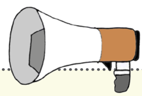
กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund : RMF)

กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) เป็นกองทุนที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี เพื่อกระตุ้นเตือนให้คนทั่วไปให้ความสำคัญกับการวางแผนเพื่อชีวิตวัยเกษียณ

ดังนั้น กองทุน RMF จึงมีนโยบายการลงทุนที่หลากหลาย ตั้งแต่การลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำ เช่น ตลาดเงิน ตราสารหนี้ ความเสี่ยงปานกลาง และความเสี่ยงสูง เช่น หุ้นในประเทศ หุ้นต่างประเทศ เพื่อให้สามารถจัดพอร์ตได้เหมาะกับแต่ละช่วงวัย และปรับสัดส่วนการลงทุนเมื่ออายุเพิ่มขึ้น

แต่เพราะกองทุน RMF เป็นกองทุนที่มีเงื่อนไขพิเศษไม่เหมือนกองทุนรวมทั่วๆ ไป คือ ถ้าขายกองทุนก่อนที่อายุจะครบ 55 ปี จะต้องคืนเงินภาษีที่ได้รับมาทั้งหมดคืนให้สรรพากรไปจึงไม่สามารถขายกองทุนนั้นแล้วมาซื้อกองทุนนี้ได้ตามอำเภอใจ แต่จะทำได้เพียง “สับเปลี่ยนหน่วยลงทุน”

เงื่อนไขการลงทุน RMF

- ลงทุนต่อเนื่องทุกปี โดยซื้อไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง
- ลงทุนขั้นต่ำ 3% ของเงินได้ในแต่ละปี หรือ 5,000 บาท (แล้วแต่ว่า จำนวนใดต่ำกว่า)
- ไม่ระงับการลงทุนเกินกว่า 1 ปี ยกเว้นปีที่ไม่มีเงินได้
- ต้องลงทุนไปจนครบอายุ 55 ปี และลงทุนไม่น้อยกว่า 5 ปี นับตั้งแต่การซื้อครั้งแรก

สิทธิประโยชน์ทางภาษี

- เงินค่าซื้อหน่วยลงทุนได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามที่ลงทุนจริง สูงสุดไม่เกิน 15% ของรายได้ในแต่ละปี โดยเมื่อรวมกับเงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) และประกันแบบบำนาญแล้ว ต้องรวมกันไม่เกิน 500,000 บาท
- กำไรจากการขายหน่วยลงทุน ได้รับยกเว้นไม่ต้องไปคำนวณรวมกับเงินได้ เพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

หมายเหตุ : ข้อมูลอาจมีการเปลี่ยนแปลง ติดตามที่เว็บไซต์กรมสรรพากร www.rd.go.th

ขณะที่การสับเปลี่ยนกองทุนจะต้องเป็นการเปลี่ยนจาก RMF กองทุนหนึ่งไป RMF อีกกองทุนหนึ่งเท่านั้น ไม่สามารถโอนข้ามประเภทได้ โดยจะย้ายไปมาอยู่ในบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) เดียวกัน หรือย้ายไป บลจ.อื่นก็ได้ เพียงแต่ต้องโอนย้ายภายใน 5 วันทำการจึงจะไม่ผิดเงื่อนไข

กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ (Property Fund)

กองทุนประเภทนี้มีนโยบายลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ โดยลงทุนได้เฉพาะอสังหาริมทรัพย์เพียงไม่กี่ประเภทตามที่ ก.ล.ต. กำหนดเท่านั้น เช่น อาคารสำนักงาน ศูนย์การค้า นิคมอุตสาหกรรม โกดังสินค้า โรงแรม และสนามบิน

แต่กองทุนสามารถลงทุนได้ทั้งแบบ “ซื้อกรรมสิทธิ์” (Freehold) หรือ “สิทธิการเช่า” (Leasehold)

รายได้ของกองทุนจะมาจากการเช่าใช้อสังหาริมทรัพย์ที่กองทุนเข้าไปลงทุน จากนั้นก็นำมาจ่ายเป็นเงินปันผลให้กับนักลงทุนอย่างสม่ำเสมอ (นอกจากนี้ ในกรณีที่เป็นการซื้อกรรมสิทธิ์อาจจะมีกำไรเพิ่มเติม หากกองทุนได้กำไรจากการขายอสังหาริมทรัพย์ในอนาคต)

และหลังจากการเสนอขายหน่วยลงทุนครั้งแรก (IPO) จะต้องนำกองทุนนี้ไปจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ เพื่อให้นักลงทุนซื้อง่ายขายคล่องได้เหมือนหุ้นตัวหนึ่ง

แต่หลังจากปี 2557 จะไม่มีกองทุนอสังหาริมทรัพย์กองทุนใหม่ๆ ออกมาขาย หรือการเพิ่มทุนของกองทุนเดิมอีกแล้ว เพราะการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์จะเปลี่ยนรูปแบบเป็นกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ (REITs) ซึ่งมีความเป็นสากลมากขึ้น

กองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ (Real Estate Investment Trust : REITs)

กองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ (REITs) มีความใกล้เคียงกับกองทุนอสังหาริมทรัพย์ค่อนข้างมาก เพราะเป็นการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ โดยมีรายได้จากค่าเช่า และนักลงทุนได้รับผลตอบแทนจากเงินปันผลเช่นเดียวกัน

แต่ REITs สามารถลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ประเภทไหนก็ได้ รวมทั้งอสังหาริมทรัพย์ในต่างประเทศ เพียงแต่ต้องไม่เป็นอสังหาริมทรัพย์ **“ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้เช่าจะนำไปใช้ประกอบธุรกิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นธุรกิจที่ขัดต่อศีลธรรม”**

นอกจากนี้ ยังสามารถกู้ยืมเงินได้ไม่เกิน 35% ของมูลค่าทรัพย์สิน แต่อาจกู้ได้ถึง 60% ถ้ามีอันดับความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับน่าลงทุน โดยการเปิดโอกาสให้กู้ยืมได้มากขึ้นจะทำให้นักลงทุนมีโอกาสได้รับผลตอบแทน**เพิ่มขึ้น**

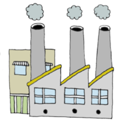
กองทุนรวมสินค้าโภคภัณฑ์ (Commodity Fund)

นอกจากการซื้อทองคำแท่งหรือทองคำรูปพรรณแล้ว มนุษย์เงินเดือนอย่างเราแทบจะไม่มีโอกาสลงทุนสินค้าโภคภัณฑ์ (ยกเว้นว่าจะเป็นนักลงทุนที่เชี่ยวชาญมากพอที่จะลงทุนกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า)

แต่เราสามารถลงทุนทองคำ น้ำมัน หรือสินค้าเกษตร ผ่านกองทุนสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีนโยบายลงทุนในสินค้าเหล่านี้ ซึ่งอาจจะเป็นการลงทุนโดยตรง เช่น กองทุนทองคำที่ซื้อทองคำมาเก็บเอาไว้จริงๆ หรือลงทุนผ่านตราสารทางการเงินอื่น เช่น กองทุนทองคำที่ลงทุนผ่านกองทุนอีทีเอฟอีกทีหนึ่ง หรือกองทุนน้ำมันที่ลงทุนในออยล์ฟิวเจอร์ส เป็นต้น

กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure Fund)

กองทุนโครงสร้างพื้นฐานจะลงทุนในกิจการโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ เช่น ไฟฟ้า ประปา ท่าอากาศยาน สนามบิน ท่าเรือน้ำลึก โทรคมนาคม รถไฟฟ้า หรือรถไฟฟ้าใต้ดิน โดยรายได้ของกองทุนจะมาจากรายได้จากการดำเนินงานของกิจการโครงสร้างพื้นฐาน

จากนั้นกองทุนจะนำรายได้มาจ่ายเป็นเงินปันผล ซึ่งข้อดีอย่างหนึ่งของกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐาน คือ เงินปันผลที่ได้รับไม่ต้องเสียภาษีเงินปันผล 10% เหมือนกับเงินปันผลที่ได้จากกองทุนประเภทอื่น

นอกจากนี้ หลังจากการเปิดขายครั้งแรกแล้ว กองทุนจะต้องเข้าไปจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ เหมือนเป็นหุ้นตัวหนึ่ง เพื่อทำให้เราสามารถซื้อขายได้ง่ายขึ้น และอาจจะมีโอกาสได้กำไรถ้าราคาหน่วยลงทุนเพิ่มขึ้น

ทริกเกอร์ฟันด์ (Trigger Fund)

ทริกเกอร์ฟันด์ หรือทาร์เก็ตฟันด์ (Target Fund) ส่วนใหญ่จะเป็นกองทุนที่ลงทุนในหุ้น อาจลงทุนหุ้นในประเทศ หรือต่างประเทศก็ได้ แต่สิ่งที่ทำให้กองทุนประเภทนี้พิเศษกว่ากองทุนหุ้นทั่วไป คือ กองทุนจะบอกไว้เลยว่า กองทุนนี้ตั้งใจจะทำกำไรให้ได้กี่เปอร์เซ็นต์ ภายในเวลากี่เดือน

กรณีที่กองทุนสามารถสร้างผลตอบแทนได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ภายในเวลาที่กำหนด กองทุนก็จะปิดกองทุนคืนเงินให้นักลงทุนทันที

แต่หากถึงกำหนดเวลาที่ตั้งไว้แล้ว กองทุนยังไม่สามารถทำผลตอบแทนได้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ อาจปิดกองทุนแล้วคืนเงินลงทุนก็ได้ หรือจะเปลี่ยนรูปแบบกลับมาเป็นกองทุนหุ้นแบบทั่วๆ ไป เพราะฉะนั้นถ้าคิดจะลงทุนในกองทุนประเภทนี้ต้องเตือนตัวเองไว้ด้วยว่า กองทุนไม่ได้รับประกันว่าจะได้ผลตอบแทนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ กองทุนอาจขาดทุนก็ได้ ถ้ากองทุนออกมาในจังหวะที่ไม่ถูกต้อง

ถือเป็นนวัตกรรมของอุตสาหกรรมกองทุนรวมไทย เพราะไม่มีชาติใดในโลกที่มีกองทุนรูปแบบนี้ แถมยังเป็นกองทุนที่ได้รับความนิยมอีกด้วย เพราะเขาว่ากันว่า นักลงทุนไทยชอบที่จะรู้ล่วงหน้าว่าจะได้ผลตอบแทนเท่าไร และใช้เวลานานแค่ไหน

กองทุนรวมหน่วยลงทุน (Fund of Fund)

กองทุนรวมหน่วยลงทุนเป็นกองทุนที่ลงทุนในกองทุนรวมอื่นอีกที ซึ่งจะเห็นได้บ่อยๆ ในกองทุน FIF โดยเฉพาะการลงทุนที่ต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะ

ถ้าเป็นการลงทุนในกองทุนอื่นแค่กองทุนเดียว เรียกว่า Feeder Fund แต่ถ้าลงทุนในหลายๆ กองทุนจะเรียกว่า Fund of Funds

นอกจากนี้ กองทุนรวมในประเทศก็อาจจะใช้รูปแบบ "กองทุนรวมหน่วยลงทุน" ก็ได้ เช่นกองทุนที่ลงทุนในกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ หรือกองทุน REITs หลายๆ กองทุน

กองทุนอีทีเอฟ (Exchange Traded Fund: ETF)

อีทีเอฟเป็นลูกผสมระหว่างหุ้นกับกองทุนรวมที่รวมเอาข้อดีของการลงทุนในหุ้นและกองทุนรวมมาไว้ด้วยกัน

โดยที่หุ้นจะสามารถซื้อขายทำกำไร (หรือขาดทุน) ได้ตลอดทั้งวัน แต่ต้องเลือกว่า จะซื้อหุ้นบริษัทอะไร ซึ่งสำหรับคนเงินน้อยๆ คงเลือกซื้อได้ไม่กี่ตัว ขณะที่การซื้อกองทุนหุ้นเหมือนกับการซื้อหุ้นได้หลายๆ ตัวในคราวเดียวกัน แต่จะรู้ราคาซื้อขายเมื่อสิ้นวันเท่านั้น

ดังนั้น อีทีเอฟ จึงเป็นเหมือนกับเราซื้อหุ้นได้หลายๆ ตัวพร้อมๆ กัน แบบเดียวกับกองทุนหุ้น (ที่ลงทุนอ้างอิงกับดัชนีหุ้น) แต่เป็นการซื้อขายกันในตลาดหลักทรัพย์ฯเหมือนกับหุ้น

แต่อีทีเอฟไม่ได้มีแค่หุ้นในประเทศอย่างเดียว ยังสามารถลงทุนหุ้นต่างประเทศได้ด้วย นอกจากนี้ ยังมีอีทีเอฟลงทุนในสินทรัพย์ประเภทอื่นๆ ได้อีก เช่น อีทีเอฟทองคำ ซึ่งทำให้เราสามารถซื้อขายทองคำได้เหมือนกับว่า เป็นหุ้นตัวหนึ่ง

Active vs Passive

นอกจากการแบ่งกองทุนตามประเภทของสินทรัพย์ที่ลงทุนแล้ว ยังสามารถแบ่งกองทุนออกเป็น 2 กลุ่ม ตามวิธีบริหารจัดการ โดยกลุ่มหนึ่งจะเรียกว่า “Active Fund” และอีกกลุ่มหนึ่งเรียกว่า “Passive Fund”

กองทุนที่มีการบริหารแบบ Active

ผู้จัดการกองทุนจะศึกษา วิเคราะห์ และเลือกสินทรัพย์ที่จะลงทุน มีการซื้อขายทำกำไรในจังหวะเวลาที่เหมาะสม โดยมีเป้าหมายที่จะสร้างผลตอบแทนให้มากกว่าผลตอบแทนของดัชนีอ้างอิง

อย่างไรก็ตาม ผลการดำเนินงานของกองทุนที่มีวิธีการบริหารแบบนี้จะ “แพ้” หรือ “ชนะ” ดัชนีอ้างอิง ก็ขึ้นอยู่กับฝีมือของผู้จัดการกองทุน รวมทั้งภาวะตลาดในแต่ละช่วง

กองทุนที่มีการบริหารแบบ Passive

การลงทุนของกองทุนกลุ่มนี้ไม่ต้องการผลดำเนินงานที่ “ชนะ” ดัชนีอ้างอิง แต่ต้องการเพียงแค่ผลตอบแทนที่ “ใกล้เคียง” กับดัชนีอ้างอิง เพราะฉะนั้นจึงลงทุนเลียนแบบดัชนีที่อ้างอิง เช่น กองทุนที่ต้องการผลตอบแทนเท่ากับดัชนี SET50 ก็จะกระจายการลงทุนในหุ้นที่อยู่ในกลุ่ม SET50

แม้จะดูเหมือนว่า กองทุนที่มีการบริหารแบบ Passive จะไม่มีทางชนะกองทุนที่มีวิธีการบริหารแบบ Active แต่ในบางช่วงเวลา โดยเฉพาะในเวลาที่ภาวะตลาดไม่ดี Passive Fund สามารถเอาชนะ Active Fund ได้อย่างสบายๆ

ก่อนตัดสิน ซื้อกองทุนรวม

ถ้านับข้อดีของกองทุนรวมได้มากขนาดนี้ ก็น่าจะทำให้มนุษย์เงินเดือนตกหลุมรักกองทุนรวมได้บ้าง แต่ขอให้คิดถึง 3 เรื่องต่อไปนี้ ก่อนที่จะเริ่มเดินหน้าลุย

1. นโยบายลงทุนและเงื่อนไข

อย่างที่เห็นกันแล้วว่า กองทุนรวมสามารถลงทุนได้หลากหลายขนาดไหน เพราะฉะนั้นก่อนจะตัดสินใจลงทุนต้องแน่ใจว่า “รู้จัก” กองทุนที่จะลงทุนเป็นอย่างดีแล้ว

วิธีการทำความรู้จักก็ไม่ยาก แค่รู้ว่า

- มีนโยบายการลงทุนในสินทรัพย์ใดบ้าง รายละเอียดการลงทุนเป็นอย่างไร
- มีวิธีการบริหารจัดการแบบไหน
- มีความเสี่ยงอยู่ในระดับใด (ก.ล.ต. จัดระดับความเสี่ยงของกองทุนรวมเอาไว้ 8 ระดับ เริ่มจากระดับ 1 เสี่ยงน้อยสุด ไปจนถึงระดับ 8 เสี่ยงมากที่สุด)
- มีสภาพคล่องหรือไม่ เพราะบางกองทุนสามารถซื้อขายได้ทุกวัน แต่บางกองทุนซื้อแล้วขายไม่ได้จนกว่าจะครบกำหนด และถ้าขายแล้วอีกกี่วันถึงจะได้รับเงิน

เพราะแม้ว่าจะเป็นกองทุนประเภทเดียวกัน แต่จะมีนโยบายปลีกย่อยที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ แต่ละกองทุนอาจจะมีเงื่อนไขเฉพาะของแต่ละกองทุน เพราะฉะนั้นต้องศึกษาให้รู้จักและเข้าใจเสียก่อน เพื่อจะได้ประเมินได้ว่าเราจะสามารถยอมรับเงื่อนไขพิเศษเหล่านั้นได้หรือไม่

สิ่งเหล่านี้สามารถศึกษาได้จาก **"หนังสือชี้ชวน"** ซึ่งบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) จะเตรียมเอาไว้ให้นักลงทุนศึกษารายละเอียดของกองทุน

แต่ถ้าเห็นตัวหนังสือเยอะข้อมูลมากๆ แล้วตาลายรู้สึกคล้ายจะเป็นลม อย่างน้อยที่สุดก็ขอให้อ่าน **"หนังสือชี้ชวนส่วนสรุป"** ก็ยังดี หรืออ่านแล้วก็ยังไม่แน่ใจว่า เข้าใจถูกต้องหรือไม่ก็สามารถโทรศัพท์ไปสอบถามเจ้าหน้าที่ของ บลจ. โดยตรงได้เลย

เพราะหากเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิด หรือหลายอย่างไม่เป็นไปอย่างที่หวังจะได้ไม่ตกใจและยืดอกพกความมั่นใจบอกกับใครๆ ว่า "เรารู้อยู่แล้ว"

2. ผลตอบแทน

การลงทุนในกองทุนรวม จะให้ผลตอบแทนได้ 2 แบบ คือ กำไรจากการดำเนินงานและเงินปันผล (บางกองทุนอาจจะบอกว่า ไม่มีนโยบายจ่ายเงินปันผล แต่จะขายหน่วยลงทุนให้เราแบบอัตโนมัติเมื่อกองทุนมีกำไรถึงระดับหนึ่ง ซึ่งวิธีการนี้ทำให้เรามีรายได้เข้ามาสม่ำเสมอเหมือนกับการจ่ายเงินปันผล แต่ไม่ต้องเสียภาษีปันผล 10%)

เพราะฉะนั้นก่อนจะตัดสินใจลงทุนควรจะรู้ว่า เราต้องการผลตอบแทนรูปแบบไหน และกองทุนที่คิดจะเข้าไปลงทุนจะให้ผลตอบแทนตามที่เราหวังไว้ได้หรือไม่

แม้ว่าจะมีคำเตือนเอาไว้ว่า **"ผลตอบแทนในอดีตไม่ใช่เครื่องยืนยันผลตอบแทนในอนาคต"** แต่ก็อดไม่ได้ที่จะขอดูผลดำเนินงานที่ผ่านมาของกองทุนสักนิดเพื่อความสบายใจว่ากองทุนที่เรากำลังจะหอบเงินไปให้เขาบริหารจัดการมีผลงานดีแค่ไหน

การตัดสินว่ากองทุนไหนผลงานดีหรือไม่ดี ต้องใช้การเปรียบเทียบ

อย่างแรก คือ เปรียบเทียบกับดัชนีมาตรฐาน (Benchmark) ของกองทุนนั้นว่า ทำได้ดีกว่าหรือแย่กว่า เช่น กองทุนหุ้นไทย ก็จะใช้ดัชนีหุ้นไทยเป็นตัวเปรียบเทียบ ถ้ากองทุนไหนทำกำไรได้ดีกว่าก็ถือว่าใช้ได้

อย่างที่สอง คือ เปรียบเทียบกับกองทุนอื่นๆ ที่มีนโยบายการลงทุนเหมือนกัน แต่ต้องแน่ใจว่าเป็นกองทุนที่มีนโยบายแบบเดียวกันจริงๆ ถึงจะยุติธรรม และถ้านำกองทุนมาเรียงลำดับจากกองทุนที่ให้ผลตอบแทนมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด กองทุนที่มีผลงานอยู่ใน 25% แรกก็ถือว่าใช้ได้

อย่างที่สาม เปรียบเทียบกับผลงานในอดีตของกองทุนเอง เพื่อดูว่าสามารถทำผลงานที่ดีได้แบบคงเส้นคงวาหรือไม่ มีความสม่ำเสมอหรือไม่ เพราะสิ่งนี้จะช่วยยืนยันได้ว่า ผู้จัดการกองทุนมีฝีมือจริง ไม่ได้กำไรเพราะโชคช่วย

เราสามารถหาข้อมูลเปรียบเทียบทั้ง 3 อย่างได้จาก www.morningstarthailand.com และ www.aimc.or.th

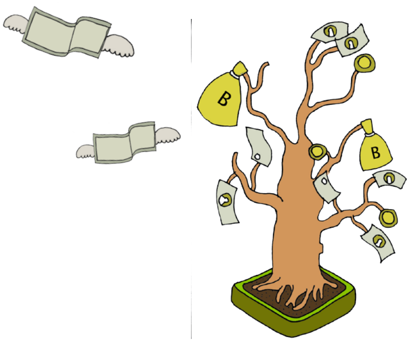
การตัดสิน ต้องใช้ การเปรียบเทียบ

3. ค่าธรรมเนียมต่างๆ

ในต่างประเทศนักลงทุนจะให้ความสำคัญกับ "ค่าใช้จ่าย" ของกองทุนเป็นอย่างมาก เพราะกองทุนในต่างประเทศคิดค่าธรรมเนียมต่างๆ ค่อนข้างสูง แต่กองทุนไทย แม้ว่าจะกำหนดเพดานค่าธรรมเนียมเอาไว้สูง แต่คิดค่าธรรมเนียมไม่สูงเท่าที่กำหนดไว้

แม้ว่า ค่าธรรมเนียมจะน้อยนิด แต่ก็มีผลต่อผลตอบแทนที่เราจะได้รับ ในกรณีที่เป็นกองทุนประเภทเดียวกัน มีนโยบายการลงทุนเหมือนกัน กองทุนที่คิดค่าธรรมเนียมสูงก็อาจจะได้ผลตอบแทนน้อยกว่าก็ได้ (แต่ไม่เสมอไป)

ค่าธรรมเนียม หรือ ค่าใช้จ่ายสำหรับการลงทุนในกองทุนรวม มี 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ ค่าธรรมเนียมที่เก็บจากกองทุน และค่าธรรมเนียมที่เก็บจากนักลงทุน

- ค่าธรรมเนียมที่เก็บจากกองทุน เป็นค่าที่ธรรมเนียมรายการใหญ่สุดในประเภทนี้ คือ ค่าบริหารจัดการกองทุน หรือค่าจ้างผู้จัดการกองทุน ซึ่งจะคิดตามความยากง่ายในการลงทุน
    - กองทุนหุ้นจะสูงกว่ากองทุนตราสารหนี้
    - กองทุนหุ้นต่างประเทศจะสูงกว่ากองทุนหุ้นในประเทศ
    - กองทุนที่บริหารแบบ Active จะสูงกว่าแบบ Passive

  และจะเรียกเก็บไม่ว่ากองทุนจะกำไรหรือขาดทุน แต่เราแทบจะไม่รู้สึกว่ามีค่าใช้จ่ายส่วนนี้อยู่ เพราะผลดำเนินงานของกองทุนที่เราเห็นถูกหักค่าใช้จ่ายนี้ไปแล้ว
- ค่าธรรมเนียมที่เก็บจากนักลงทุน ได้แก่ ค่าธรรมเนียมในการซื้อขาย สับเปลี่ยน หรือโอนย้ายไป บลจ.อื่น เพราะฉะนั้นถ้าเราไม่ใช่นักลงทุนที่ชอบซื้อๆ ขายๆ ก็ไม่ต้องเป็นห่วงมากนัก

นอกจากนี้ ในบางช่วงเวลา เช่น การเปิดขายกองทุนครั้งแรก บลจ.ก็จะไม่เก็บค่าธรรมเนียมการซื้อ แต่บางกองทุนอาจจะกำหนดค่าธรรมเนียมการขายหน่วยลงทุนไว้สูงกว่าค่าธรรมเนียมซื้อ เพราะอยากให้เป็นนักลงทุนระยะยาว

ถ้าคิดจะลงทุนในกองทุนรวม ไม่ว่าจะเป็นกองทุนอะไร หรือแม้แต่สินทรัพย์ประเภทอื่นๆ ก็ควรจะซื้อเพราะเราคิดว่า เหมาะสมกับตัวเรา อย่าซื้อเพียงเพราะมีเจ้าหน้าที่สาวสวยออดอ้อน "ช่วยหนูหน่อย หนูกำลังจะทำยอด" (จริงๆ แล้ว คนขายกองทุนที่เป็นมืออาชีพน่าจะเลิกใช้มุกนี้กับลูกค้าไปแล้ว)

นอกจากนี้ หลังจากตัดสินใจลงทุนไปแล้ว แม้ว่าจะมีมืออาชีพมาช่วยเราลงทุน แต่เราก็ต้องคอยติดตามผลการลงทุนอยู่เสมอ เพราะเงินลงทุนเป็นของเรา และดอกผลที่จะเกิดจากการลงทุนก็เป็นของเราเช่นกัน

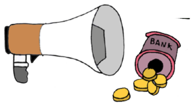
เราสามารถติดตามข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ได้ในเว็บไซต์ของแต่ละ บลจ. โดยเข้าไปดูข้อมูล **"สรุปสาระสำคัญของกองทุน" (Fund Fact Sheet)** ในนั้นจะบอกข้อมูลของกองทุนในช่วงที่ผ่านมา ตั้งแต่นโยบายการลงทุน สินทรัพย์ที่ลงทุน ผลการดำเนินงานของกองทุน และค่าธรรมเนียม

ลงทุนไม่มาก แต่รวยได้ไม่ยาก

ตัวก็เตรียมแล้ว แต่ถ้าต้องตัดสินใจซื้อๆ ขายๆ ทำกำไรด้วยตัวเอง ก็ไม่แน่ใจว่าจะไหวไหม สตางค์ก็เตรียมแล้ว แต่ติดขัดนิดเดียว ตรงที่มีสตางค์อยู่นิดเดียวนี่ล่ะ แล้วแบบนี้จะไหวไหม ใจก็เตรียมแล้ว แต่ก็หวั่นๆ อยู่ว่าเมื่อเวลาที่ต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์ไม่คาดคิด ก็ไม่รู้ว่าจะไหวไหม

ถ้าเป็นแบบนี้ แนะนำ **"สุดยอดกลยุทธ์การลงทุน"** ที่เรียกว่า **การลงทุนแบบเฉลี่ยต้นทุน** (Dollar Cost Averaging หรือ DCA) คือ การลงทุนในจำนวนเงินเท่าๆ กัน (จะมากหรือน้อยก็ไม่ว่ากัน) แต่ต้องลงทุนเป็นประจำ อย่างสม่ำเสมอตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ อาจจะเป็นสัปดาห์ละครั้ง เดือนละสองครั้ง หรือเดือนละครั้งก็ได้

สุดยอดกลยุทธ์ DCA นี้ จะช่วยขจัดทุกปัญหาที่ทำให้เราลังเลที่จะลงทุนออกไปจนหมด เพราะ...

1. กลยุทธ์ DCA ทำให้เราไม่ต้องคอยติดตามภาวะตลาด หรือสถานการณ์การลงทุนตลอดเวลา จึงไม่ต้องมีความรู้เรื่องการลงทุนจนถึงขั้นเซียน เพราะไม่ว่าเวลาไหน ตลาดจะเป็นอย่างไร ราคาจะขึ้นหรือลงไปแค่ไหน เราก็ทำเพียงอย่างเดียว คือ ลงทุน ลงทุน และลงทุน ตามเวลาที่กำหนดไว้

2. กลยุทธ์ DCA ไม่จำเป็นต้องใช้เงินมากในการลงทุนแต่ละครั้ง โดยเฉพาะถ้าเป็นการลงทุนในกองทุนรวม ใช้เงินเริ่มต้นขั้นต่ำ 1,000 บาท เท่านั้นซึ่ง ตอนนี้ บลจ.แทบทุกแห่งมีบริการให้นักลงทุนใช้กลยุทธ์ DCA ในการลงทุน (แต่อาจจะมีชื่อเรียกต่างกันไป)

นอกจากนี้ ยังใช้กลยุทธ์นี้ในการลงทุนสินทรัพย์อื่นได้อีก เช่น หุ้นหรือทองคำ เพราะในปัจจุบันมีโบรกเกอร์บางแห่งเปิดให้ลงทุนแบบเฉลี่ยต้นทุน ด้วยเงินจำนวนมาก

3. กลยุทธ์ DCA ทำให้ไม่กลัวว่าจะซื้อของแพง เพราะเมื่อลงทุนไปอย่างต่อเนื่อง ราคาที่เราซื้อหรือลงทุนไปทั้งหมดก็จะ "เฉลี่ยต้นทุน" ให้เราเอง (ตามชื่อกลยุทธ์) เพราะเวลา "ของถูก" เราก็จะซื้อของนั้นมาตุนไว้มากๆ แต่ถ้าของแพงเราก็ซื้อของนั้นได้น้อยลง

ตัวอย่างเช่น การลงทุนหุ้น ABC แบบเฉลี่ยต้นทุน โดยวางแผนจะลงทุนเดือนละ 2,000 บาท

- เดือนแรก ราคาอยู่ที่หุ้นละ 8 บาท จะซื้อได้ 250 หุ้น
- เดือนที่สอง ราคาหุ้นตกลงมาเหลือ 5 บาท จะซื้อหุ้นได้ 400 หุ้น
- เดือนที่สาม ราคากลับมาอยู่ที่ 8 บาท จะซื้อได้ 250 หุ้น
- เดือนที่สี่ ราคาขึ้นไปอยู่ที่หุ้นละ 10 บาท จะซื้อเพียง 200 หุ้น

เพราะฉะนั้นเท่ากับว่า ใน 4 เดือน ที่ผ่านมา เรามีหุ้นอยู่ 1,100 หุ้น โดยใช้เงินลงทุนไปทั้งหมด 8,000 บาท เท่ากับว่า ต้นทุนในการซื้อหุ้น ABC อยู่ที่หุ้นละ 7.27 บาท

เห็นแบบนี้แล้ว ตอนหุ้นตกเราอาจจะดีใจ เพราะได้ซื้อหุ้นราคาถูกได้มากขึ้น

4. กลยุทธ์ DCA ช่วยเราสร้างวินัยการลงทุน (ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการลงทุน) ได้โดยไม่รู้ตัวจากการที่เราลงทุนเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ ไม่ต้องรู้ว่าภาวะตลาดจะเป็นแบบไหน ไม่สนใจราคาว่า จะถูกหรือแพง

5. กลยุทธ์ DCA ทำให้มนุษย์เงินเดือนรวยแบบอัตโนมัติ เพราะการลงทุนแบบนี้สามารถทำได้ง่ายมาก ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในกองทุนรวม หุ้น หรือทองคำ เพราะ บลจ. และโบรกเกอร์จะมีระบบที่ทำให้การลงทุนเป็นแบบอัตโนมัติ เราแทบจะไม่ต้องทำอะไรเลย

เพียงแค่ไปเปิดบัญชีกับ บลจ. หรือโบรกเกอร์ ที่จะลงทุน แล้วใช้ระบบให้ตัดบัญชีแบบอัตโนมัติ ตามจำนวนเงิน และระยะเวลาที่เราต้องการ ซึ่งเมื่อถึงเวลาที่ตั้งไว้ ระบบจะตัดเงินตามจำนวนที่กำหนดออกไปลงทุนให้เราทันที

เพราะฉะนั้นจึงแนะนำให้ตัดเงินจากบัญชีเงินเดือนจะสะดวกมากที่สุด และตั้งเวลาลงทุนในวันที่เงินเดือนออก เพราะทันทีที่เงินเดือนโอนเข้าบัญชี เราจะหักออกไปลงทุนทันที ตามสูตร มนุษย์เงินเดือนเป๊ะ นั่นคือ “ออมก่อน เหลือแล้วค่อยใช้”

นอกจากนี้ การลงทุนยังจะสะดวกมากขึ้น ถ้าเปิดใช้บริการทางอินเตอร์เน็ตเพิ่มเข้าไปด้วย เพราะเราสามารถปรับเปลี่ยนคำสั่งได้ตลอดเวลา

ถ้าลงทุนตามกลยุทธ์ DCA แบบไม่ขาดตกบกพร่อง มนุษย์เงินเดือนก็รวยได้ไม่ยาก

วางแผนอย่างดี ‘ภาษีเป็นศูนย์’

เงินเดือน กับ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นของคู่กัน เพราะเงินเดือนออกเมื่อไร ถูกหักภาษีไว้ทันที เห็นตัวเลขที่ถูกหักในแต่ละเดือนแล้วก็ปวดใจ เพราะเงินเดือนที่มีน้อยอยู่แล้วพอถูกหักก็ยิ่งน้อยลงไปอีก และเมื่อเงินเดือนมากขึ้นยิ่งถูกหักภาษีมากขึ้น

แต่ไม่ว่าจะเงินเดือนมาก หรือเงินเดือนน้อย ถ้า **“วางแผนภาษี”** อย่างดี ก็ทำให้ **“ภาษีเป็นศูนย์”** ได้ทั้งนั้น

ตัวอย่างการใช้สิทธิลดหย่อนภาษี 100%

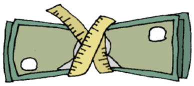
มนุษย์เงินเดือน ก.
มีรายได้เดือนละ 30,000 บาท หรือปีละ 360,000 บาท
หักค่าลดหย่อนส่วนตัว 30,000 บาท
หักค่าใช้จ่าย 60,000 บาท
เหลือรายได้สุทธิ 270,000 บาท
ถ้าไม่ใช้สิทธิลดหย่อนภาษีอื่นๆ จะเสียภาษี 6,000 บาท
แต่หากใช้สิทธิลดหย่อนภาษี ภาษีจะลดจนเหลือ 0 บาท

ใช้สิทธิลดหย่อน	จำนวน	เงินได้สุทธิ	เสียภาษี	ภาษีที่ประหยัดได้	
				บาท	%
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	7,200	262,800	5,640	360	6.00
เงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 5% ของรายได้	18,000	244,800	4,740	900	15.96
ลงทุนกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF)	25,000	219,800	3,490	2,150	38.12
ลงทุนกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF)	25,000	194,800	2,240	3,400	60.28
จ่ายเบี้ยประกันชีวิต	10,000	184,800	1,740	3,900	69.15
จ่ายเบี้ยประกันบำนาญ	10,000	174,800	1,240	4,400	78.01
ดอกเบี้ยเงินกู้ซื้อบ้าน	20,000	154,800	240	5,760	96.00
บริจาคเพื่อการศึกษา 1% ของรายได้	3,600	147,600	0	6,000	100.00

หมายเหตุ: คำนวณจากอัตราภาษีปี 2556

เพราะฉะนั้นอย่าลังเลที่จะวางแผนภาษีเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด ตาม 3 ขั้นตอน ต่อไปนี้

1. ประเมินรายได้ทั้งปี

ก่อนจะเริ่มวางแผนภาษี จะต้องรู้ก่อนว่า ปีนี้เราจะต้องเสียภาษีประมาณเท่าไร และสามารถใช้สิทธิลดหย่อนได้เท่าไร เพราะสิทธิลดหย่อนบางอย่างจะให้สิทธิโดยอ้างอิงจากรายได้

และเพราะมนุษย์เงินเดือนมีรายได้ที่ค่อนข้างแน่นอน สามารถประเมินรายได้ทั้งปีได้แม่นยำ (กว่าคนที่ไม่มีเงินเดือน) จึงทำให้การวางแผนภาษีทำได้ง่ายขึ้น

อัตราภาษี

รายได้สุทธิ	อัตราภาษี
0-150,000	ยกเว้น
150,001-300,000	5%
300,001-500,000	10%
500,001-750,000	15%
750,001-1,000,000	20%
1,000,001-2,000,000	25%
2,000,001-4,000,000	30%
มากกว่า 4,000,000	35%

ภาษีที่ต้องจ่าย

รายได้ต่อเดือน	ต้องเสียภาษี (บาท)
20,000	0
30,000	6,000
40,000	16,500
50,000	29,000
80,000	89,000
100,000	142,500

หมายเหตุ: คำนวณภาษีจากรายได้สุทธิต่อปี (รายได้ต่อปี หักค่าลดหย่อนส่วนตัว 30,000 บาท และค่าใช้จ่าย 60,000 บาท)

ที่มา : กระทรวงการคลัง

จากตารางอัตราภาษีสำหรับปีภาษี 2556 คนที่มีเงินเดือน หรือรายได้ น้อยกว่า 20,000 บาท ไม่ต้องเสียภาษี แต่ถ้ารายได้ขยับขึ้นมาเป็นเดือนละ 30,000 บาท โดยไม่มีค่าลดหย่อนอื่นๆ เลย นอกจากค่าลดหย่อนส่วนตัว และค่าใช้จ่ายส่วนตัว มนุษย์เงินเดือนคนนี้จะต้องเสียภาษีเท่ากับ 6,000 บาท สำหรับรายได้ในปี 2556

2.
ใช้สิทธิลดหย่อนเต็มที่

แต่ถ้าต้องการลดภาษีให้เหลือศูนย์ ต้องรู้ก่อนว่า เราสามารถใช้สิทธิลดหย่อนอะไรได้บ้าง และใช้สิทธิได้เท่าไร

นอกจากนี้ เราไม่จำเป็นต้องใช้สิทธิให้ครบทุกประเภทก็ได้ แต่เลือกเฉพาะที่เหมาะกับเรา และทำให้การวางแผนภาษีนี้เกิดประโยชน์มากที่สุด

คนดี... ภาษีลด

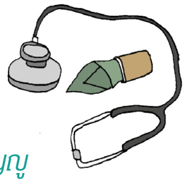
แม้ว่าการเป็นคนดีจะไม่ต้องการสิ่งตอบแทน แต่สรรพากรเห็นค่าของคนดี เลยตอบแทนด้วยการให้สิทธิลดหย่อนภาษีแบบจัดเต็ม

เลี้ยงดูพ่อแม่

สำหรับลูกกตัญญูที่เลี้ยงดูพ่อแก่แม่เฒ่า (พ่อแม่อายุ 60 ปีขึ้นไป และมีรายได้คนละไม่เกิน 30,000 บาทต่อปี) สามารถนำค่าอุปการะเลี้ยงดูมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้คนละ 30,000 บาท แต่ต้องเป็นพ่อแม่ที่แท้จริง หรือหากเป็นลูกบุญธรรม ก็ต้องเป็นบุตรบุญธรรมที่มีการจดทะเบียนรับรองอย่างถูกต้องตามกฎหมายแล้วเท่านั้น หรือจะเป็นพ่อแม่ของสามีหรือภรรยาก็ได้ ในกรณีที่ภรรยาหรือสามีเป็นผู้มีเงินได้เพียงคนเดียว

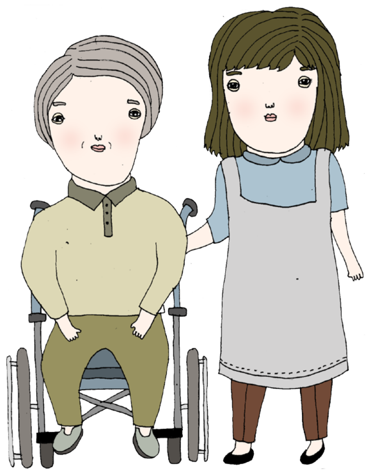
นอกจากนี้ ในกรณีที่พ่อแม่มีลูกหลายคน ลูกจะใช้สิทธิลดหย่อนได้แค่คนเดียวเท่านั้น ห้ามใช้สิทธิลดหย่อนซ้ำกัน เพราะฉะนั้นการใช้สิทธิจะต้องมีหลักฐานรับรองการอุปการะเลี้ยงดู และต้องระบุเลขบัตรประจำตัวประชาชนของพ่อแม่ที่นำมาใช้สิทธิลงไปในแบบที่ยื่นภาษีเงินได้ด้วย

ประกันลูกกตัญญู

แต่ถ้าลูกกตัญญูที่พ่อแม่ยังไม่เข้าวัยเกษียณ และมีเงินได้ไม่เกิน 30,000 บาทในปีภาษีนั้นๆ สามารถซื้อ "ประกันลูกกตัญญู" ซึ่งเป็นประกันสุขภาพไว้คุ้มครองเผื่อพ่อแม่เจ็บไข้ และนำเบี้ยประกันมาลดหย่อนภาษีได้ (แต่ต้องมีหนังสือรับรองจากบริษัทประกัน) โดยลดหย่อนได้ตามที่จ่ายจริง แต่รวมเบี้ยประกันของพ่อและแม่แล้วต้องไม่เกิน 15,000 บาท

นอกจากนี้ ลูกหลายคนสามารถร่วมกันทำประกันให้กับพ่อหรือแม่ได้ โดยเฉลี่ยเบี้ยประกันไปตามส่วนของผู้มีเงินได้ ตามที่จ่ายเบี้ยไปจริง แต่ต้องไม่เกิน 15,000 บาท เช่นกัน

อุปการะคนพิการ

คนใจดีที่อุปการะเลี้ยงดูคนพิการ (ที่มีรายได้ไม่เกิน 30,000 บาทในปีภาษี) ไม่ว่าผู้พิการคนนั้นจะเป็นพ่อแม่ของเรา พ่อแม่ของคู่สมรส คู่สมรส ลูก หรือแม้แต่คนที่ไม่ใช่ญาติพี่น้อง สามารถหักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพได้คนละ 60,000 บาท โดยที่ผู้พิการนั้นต้องมีบัตรประจำตัวตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการและเรามีชื่อเป็นผู้ดูแลในบัตรประจำตัว

นอกจากนี้ จะต้องมีใบรับรองแพทย์และหนังสือรับรองการเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูคนพิการด้วย

บริจาค 1 ได้ถึง 2

เงินที่บริจาคให้กับสาธารณกุศล สนับสนุนการกีฬา สามารถนำมาหักลดหย่อนภาษีได้เท่ากับจำนวนที่จ่ายจริง แต่ถ้าเป็นการบริจาคเพื่อสนับสนุนการศึกษาสามารถหักลดหย่อนได้ 2 เท่าของจำนวนเงินที่ได้จ่ายไปจริง หรือที่เรียกว่า **“ให้ 1 แต่ได้ถึง 2”** แต่ทั้งหมดต้องไม่เกิน 10% ของเงินคงเหลือหลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนอื่นๆ แล้ว

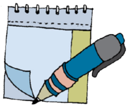
เพราะฉะนั้นหลังจากการบริจาคแล้ว อย่าลืมเก็บใบเสร็จเอาไว้ให้ดี และที่สำคัญในการบริจาคเพื่อสนับสนุนการศึกษา ในใบเสร็จจะต้องระบุว่า “เงินบริจาคเพื่อ....(ข้อ 1-3)...เพื่อสนับสนุนการศึกษา ตามพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ 420) พ.ศ. 2547” ซึ่งให้เป็นส่วนกลางของสถานศึกษา โดยต้องเป็นการบริจาคเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในรายการต่อไปนี้ คือ

1 จัดหาหรือจัดสร้างอาคาร อาคารพร้อมที่ดิน หรือที่ดิน ให้แก่สถานศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษา

2 จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษา แบบเรียน ตำรา หนังสือวิชาการ สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตลอดจนวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

3 จัดหาครู อาจารย์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา การประดิษฐ์ การพัฒนา การค้นคว้า หรือการวิจัย สำหรับนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาของสถานศึกษา

วางแผนเกษียณ... มีของแถม

คนที่เตรียมตัวและเตรียมเงินไว้สำหรับใช้จ่ายหลังเกษียณของตัวเอง โดยการลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และประกันแบบบำนาญ นอกจากจะมั่นใจได้ว่า **“แก่ไปไม่จน”** แล้ว ในระหว่างนี้ยังได้สิทธิลดหย่อนภาษีเป็นของแถมอีกด้วย

กองทุน RMF

เงินลงทุนในกองทุน RMF จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามที่จ่ายจริง สูงสุดไม่เกิน 15% ของเงินได้ในแต่ละปี แต่เมื่อนับรวมกับเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) และประกันแบบบำนาญแล้ว ต้องไม่เกิน 500,000 บาท

นอกจากนี้ เมื่อลงทุนไปแล้วก็ต้องทำตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ คือ ต้องลงทุนต่อเนื่องทุกปี โดยลงทุนขั้นต่ำอย่างน้อย 3% ของรายได้ในแต่ละปี หรือ 5,000 บาท แล้วแต่ว่าจำนวนใดจะน้อยกว่า แต่ไม่ต้องซื้อทุกปีก็ได้ แต่อย่างน้อยต้องซื้อแบบปีเว้นปี นอกจากนี้ ต้องถือหน่วยลงทุนจนอายุครบ 55 ปี และต้องลงทุนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่ซื้อหน่วยลงทุนครั้งแรก

ถึงจะต้องลงทุนกันยาวนาน แต่ไม่ต้องกลัวเรื่องความเสี่ยง เพราะสามารถเลือกลงทุนในสินทรัพย์ได้หลายประเภท ตั้งแต่กองทุนตลาดเงินที่มีความเสี่ยงต่ำไปจนถึงการลงทุนในตลาดหุ้นที่มีความเสี่ยงสูง เพื่อให้เหมาะกับบุคลิกและระยะเวลาที่จะเกษียณอายุของแต่ละคน

ประกันบำนาญ

เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ ที่จ่ายไปในแต่ละปีสามารถนำมาลดหย่อนภาษีได้สูงสุดถึง 300,000 บาท (ถ้าไม่ได้ใช้สิทธิลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิตแบบอื่น) แต่ต้องไม่เกิน 15% ของเงินได้พึงประเมิน และเมื่อรวมกับเงินได้ที่จ่ายเข้ากองทุนประเภทเดียวกันอื่นๆ เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กบข. กองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมาย และเงินลงทุนกองทุน RMF แล้วจะต้องไม่เกิน 500,000 บาท

แต่ "ประกันชีวิตแบบบำนาญ" ที่จะนำมาลดหย่อนภาษีจะต้องเป็นแบบประกันที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่น มีระยะเวลาเอาประกันภัย 10 ปีขึ้นไป และเริ่มจ่ายเงินบำนาญตั้งแต่อายุ 55 ปีขึ้นไป จนถึงอายุไม่ต่ำกว่า 85 ปี โดยในกรมธรรม์ต้องมีวงเล็บไว้ด้วยว่าเป็น "บำนาญแบบลดหย่อนได้" และใบเสร็จรับเงินเบี้ยประกันต้องระบุไว้อย่างชัดเจนว่า เป็น "เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ สามารถลดหย่อนภาษีได้ตามกฎกระทรวงการคลัง"

ลงทุน... กำไร 2 ต่อ

สำหรับนักลงทุนคงจะหาการลงทุนดีๆ แบบนี้ไม่ได้อีกแล้ว เพราะถ้าลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) ที่ได้สิทธิลดหย่อนภาษี ก็เหมือนได้กำไรทันทีที่ลงทุน แถมยังมีโอกาสกำไรจากกองทุนอีกด้วย นอกจากนี้ นักลงทุนที่ได้รับเงินปันผลจากหุ้น ยังไม่ควรมองข้าม **"เครดิตภาษีเงินปันผล"** เพราะอาจจะทำให้ได้เงินเพิ่มขึ้น

กองทุน LTF

เงินลงทุนในกองทุน LTF สามารถนำไปลดหย่อนภาษีได้ตามจำนวนเงินที่ลงทุนไป แต่ต้องไม่เกิน 15% ของเงินได้ในแต่ละปี และสูงสุดไม่เกิน 500,000 บาท โดยเมื่อลงทุนไปแล้วต้องถือไว้อย่างน้อย 5 ปีปฏิทิน ถึงจะสามารถขายคืนหน่วยลงทุนได้ โดยไม่เสียสิทธิประโยชน์ทางภาษี

เครดิตภาษีเงินปันผล

ถ้าเป็นผู้ถือหุ้นบริษัทที่จ่ายเงินปันผลจะรู้ดีว่า เงินปันผลที่ได้รับจะถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย 10% ทั้งๆ ที่กำไรที่นำมาแบ่งเป็นเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้นนั้นถูกหักภาษีนิติบุคคลไปแล้วรอบหนึ่ง จึงเท่ากับว่า เป็นการจ่ายภาษีซ้ำซ้อน

ฉะนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีบุคคลธรรมดามีสิทธิที่จะได้รับคืนภาษีที่ถูกหักไปแล้ว หรือเรียกว่า “เครดิตภาษีเงินปันผล” โดยใน “หนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย” จะระบุไว้ชัดเจนว่า เงินปันผลที่ได้รับมานั้น ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายไปเท่าใด สามารถนำไปเครดิตภาษีเงินปันผลได้ในอัตราเท่าไร เป็นจำนวนเงินกี่บาท และจำนวนไหนที่นำมาเครดิตภาษีไม่ได้

อย่างไรก็ตาม ก่อนจะตัดสินใจว่า จะขอเครดิตภาษีเงินปันผล ควรจะลองคำนวณเพื่อเปรียบเทียบว่า ระหว่างการนำรายได้จากเงินปันผลมาคำนวณรวมกับรายได้อื่นๆ จะทำให้ต้องเสียภาษีมากขึ้นหรือไม่ เพราะในบางกรณีอาจจะฐานภาษีสูงขึ้น ต้องเสียภาษีในอัตราที่สูงขึ้นไปด้วย

ทำประกัน... **มีเงินคืน**

ถ้าทำประกันชีวิตที่มีระยะเวลาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป (รวมทั้งการฝากเงินออมประเภทสงเคราะห์ชีวิตและครอบครัว) สามารถนำเบี้ยประกันมาลดหย่อนภาษีได้ตามที่จ่ายไปจริง โดยส่วนแรกหักได้ 10,000 บาท ส่วนที่เกิน 10,000 บาท จะหักได้ไม่เกินเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย แต่ไม่เกิน 90,000 บาท

เพราะฉะนั้น รวมๆ กันแล้ว ก็มักจะบอกกันว่า ซื้อประกันชีวิตสามารถหักลดหย่อนได้ไม่เกิน 100,000 บาท

ซื้อบ้าน... **ได้ลดหย่อน**

สำหรับคนที่ยังต้อง “ผ่อนบ้าน” สามารถนำดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อที่อยู่อาศัย ไม่ว่าจะเป็นการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารที่อยู่อาศัย โดยจำนองอาคารที่ซื้อหรือสร้างเป็นประกันการกู้ยืม มาหักลดหย่อนค่าใช้จ่ายได้ตามจำนวนเงินที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 100,000 บาท

ในกรณีที่ผู้มีเงินได้หลายคนร่วมกันกู้ยืม สามารถนำไปหักลดหย่อนได้ทุกคน แต่ต้องเฉลี่ยๆ กันไป โดยรวมกันแล้วไม่เกินจำนวนที่จ่ายจริง และไม่เกิน 100,000 บาทเช่นกัน

รวมรายการหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับปี 2556

รายการหักลดหย่อน	จำนวนเงินสูงสุด (บาท)
ผู้มีเงินได้	30,000
สามีหรือภรรยาของผู้มีเงินได้	30,000
บุตร คนละ 15,000 บาท ไม่เกิน 3 คน	45,000
การศึกษาบุตร คนละ 2,000 บาท ไม่เกิน 3 คน	6,000
เบี้ยประกันชีวิตมีกำหนดเวลาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	100,000
+ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) / กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ + ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) ไม่เกิน 15% ของเงินได้ + เบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ ไม่เกิน 15% ของเงินได้ ไม่เกิน 200,000 บาท	500,000
ค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) ไม่เกิน 15% ของเงินได้	500,000
ได้จ่ายเป็นดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารที่อยู่อาศัย	100,000
เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม	7,200
ค่าลดหย่อนบิดามารดา ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป และรายได้ไม่เกินปีละ 30,000 บาท คนละ 30,000 บาท (สูงสุด 4 คน เพราะสามารถใช้สิทธิได้ทั้งบิดามารดาของผู้มีเงินได้หรือคู่สมรส)	120,000
เบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดา (ที่มีรายได้ไม่เกินปีละ 30,000 บาท)	15,000
ค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการ	60,000
เงินสนับสนุนเพื่อการศึกษา ลดหย่อนได้ 2 เท่าของจำนวนเงินที่ได้จ่ายไปจริง	ไม่เกิน 10% ของเงินได้สุทธิ
เงินบริจาค	ไม่เกิน 10% ของเงินได้สุทธิ

ที่มา : กรมสรรพากร

3. แจ้งรายการลดหย่อนให้บริษัทรู้

จริงๆ แล้วการวางแผนลดหย่อนภาษีก็น่าจะสิ้นสุดที่เมื่อรู้แล้วว่า จะใช้สิทธิอะไรได้บ้าง จะใช้สิทธิได้เท่าไร และเดินหน้าตามแผนที่วางไว้ แต่เพื่อให้มนุษย์เงินเดือนได้ประโยชน์สูงสุด ต้องนำแผนที่วางไว้ไปแจ้งให้บริษัท หรือ ฝ่ายบุคคลของบริษัทรับรู้ด้วย โดยการแจ้งแบบรายการหักลดหย่อน (ล.ย. 01)

เพราะโดยทั่วไปแล้ว บริษัทจะคำนวณภาษีตามฐานเงินเดือน หักด้วยรายการลดหย่อน แล้วจึงมาทยอยหักภาษีออกจากเงินเดือนตามอัตราที่เราต้องจ่าย เพราะฉะนั้นถ้าเราไม่แจ้งว่า เรามีรายการหักลดหย่อนอะไรบ้าง บริษัทก็จะหักเฉพาะรายการลดหย่อนพื้นฐาน เช่น ค่าใช้จ่ายส่วนตัว

แต่ถ้าเราแจ้งรายการลดหย่อนที่เราวางแผนว่าจะทำเพิ่มเติม บริษัทจะคำนวณรายการพวกนั้นเข้าไปด้วย และทำให้ถูกหักภาษีลดลงด้วย เพราะฉะนั้นแทนที่จะต้องไปรอเงินคืนภาษีปีละครั้ง เราก็เหมือนได้ภาษีคืนมาทุกเดือน

และถ้าแจ้งไปแล้ว แต่ไม่สามารถทำได้อย่างที่วางแผนไว้ เราก็ไม่ต้องกังวลมากนัก เพียงแต่เตรียมเงินที่จะต้องจ่ายภาษีเพิ่มเอาไว้เท่านั้น

สำหรับการยื่นแบบ ภ.ง.ด. 91 (มีรายได้จากเงินเดือนเพียงอย่างเดียว) หรือ ภ.ง.ด. 90 (มีรายได้พิเศษอื่นๆ ด้วย) กรมสรรพกรกำหนดให้เริ่มยื่นแบบฯ ได้ตั้งแต่ ม.ค. – มี.ค. ในปีถัดไป แต่ถ้าทดลองคำนวณแล้วพบว่ามีสิทธิได้เงินภาษีคืน อย่ารอช้า รีบยื่นแบบฯ ตั้งแต่เดือน ม.ค. ทันทีเพราะจะทำให้ได้เงินคืนเร็วกว่าไปจ่ายช่วงปลายเดือน มี.ค. ที่จะมีคนมาจ่ายจำนวนมาก

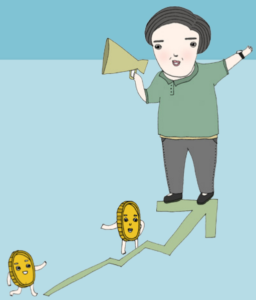
และถ้าจะให้ดี ควรจะยื่นแบบฯ ทางอินเตอร์เน็ต เพราะนอกจากจะสะดวกแล้ว ยังได้เงินคืนเร็วมาก เพียงแต่เรารวบรวมเอกสารต่างๆ ที่เป็นหลักฐานสำหรับการยื่นแบบฯเอาไว้ให้พร้อม เผื่อเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรขอให้ส่งเอกสารไปประกอบการพิจารณา

นอกจากนี้ เพื่อให้ได้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอย่างเต็มที่เราต้องติดตามข้อมูลข่าวสารอยู่เสมอ เพราะในแต่ละปีสิทธิลดหย่อนภาษีอาจจะแตกต่างกันไป บางปีอาจจะมีรายการพิเศษเพิ่มขึ้นมา หรือบางรายการอาจจะมีระยะเวลาจำกัด

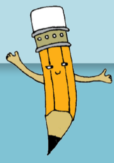

สรุปทิ้งท้าย

Lesson
02
ลงทุนเพิ่มค่า

- การลงทุนง่ายนิดเดียว
- แค่ออมเดือนละพันบาท เงินงอกงามกลายเป็น ล้านบาท ถ้าลงทุนนานพอด้วยผลตอบแทนที่มากพอ
- ปลวกแทะไม้ เงินเฟ้อแทะเงิน (ดอกเบี้ยเงินฝากพ่ายเงินเฟ้อราบคาบ)
- ตราสารหนี้ เสี่ยงน้อย ผลตอบแทนน้อย, หุ้นเสี่ยงมากหน่อย แต่มีโอกาสได้ผลตอบแทนมากกว่า
- ลงทุนอย่างมีเป้าหมาย เหมือนมีแผนที่นำทาง ถ้ายังกลัวๆ กล้าๆ อย่าลงทุนหุ้นมากเกินไป
- อย่าใส่ไข่ในตะกร้าเดียวกัน เพราะถ้าบังเอิญ โชคร้ายไข่ตกแตกหมดจะอดกิน เงินลงทุนก็เหมือนกัน
- จัดสรรเงินลงทุนให้เหมาะกับตัวเอง
- บัญชีแคชบาลานซ์ จุดเริ่มต้นการลงทุนของนักลงทุนมือใหม่
- กองทุนรวม ตอบทุกโจทย์ของมนุษย์เงินเดือน : มีหลากหลาย ให้มืออาชีพช่วยกระจายลงทุน ใช้เงินน้อย และซื้อง่ายขายคล่อง
- ลงทุนไม่มาก แต่รวยได้ไม่ยาก ด้วยการลงทุนเป็นประจำแบบเฉลี่ยต้นทุน (DCA)
- 3 ขั้นตอนประหยัดภาษี : ประเมินรายได้ ใช้สิทธิลดหย่อน บอกให้ฝ่ายบุคคลรู้

Lesson 03

วางแผนก่อนแก่

อะไรนะ! “แก่” หรอ ไม่จริงใช่ไหม

คิดถึงวันนั้นแล้วขนลุก เพราะผิวก็จะเหี่ยว หน้าก็จะมีรอยตีนกา ผมก็จะหงอก หัวอาจจะล้าน เผลอๆ พุงอาจจะพลุ้ย และอะไรๆ ก็ไม่แจ่มไม่แจ๋วเหมือนตอนเป็นหนุ่มสาว

แต่ถ้าเรื่องแค่นี้ทำให้ขนลุกได้แล้วล่ะก็ ต้องบอกว่า เรื่องน่ากลัวที่สุดของการเป็นคนแก่ คือ **แก่ และ ไม่มีกิน**

เพราะหลังจากเกษียณอายุ มนุษย์เงินเดือนอย่างเราๆ จะไม่ได้เห็นสลิปเงินเดือน จะไม่มีเงินโอนเข้าบัญชีตอนสิ้นเดือนอีกแล้ว

แล้วเราจะหาเงินมาใช้จ่ายในอีก 20-30 ปีที่เหลือ

เพราะตอนนี้เราอยู่ในยุคคนพันธุ์อึด ไม่รู้ว่าแก่ง่ายหรือไม่ แต่ที่แน่ๆ คือ “ตายช้า”

คนไทย
มีอายุเฉลี่ย 74 ปี

จากสถิติปี 2556 คนไทยมีอายุเฉลี่ย 74 ปี โดยผู้ชายจะมีอายุเฉลี่ย 71 ปี ผู้หญิงอายุยืนกว่านั้น เพราะอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 78 ปี ซึ่งถ้าเป็นเมื่อ 30 ปี ก่อน คนไทยอายุก็จะอยู่ราวๆ 65 ปีเท่านั้น

ไม่อยากจะคิดเลยว่า ในอีก 30 ปีข้างหน้า คนไทยอาจจะอายุยืนกันไปถึงกี่ปี

และยิ่งอายุยืนมากขึ้น ก็แปลว่ามีเวลาให้ใช้เงินนานขึ้น ทั้งๆ ที่แทบจะไม่มีแรงออกไปหารายได้อีกแล้ว และงานที่เหมาะกับผู้สูงวัยก็มีอยู่ไม่มาก

ไหนจะค่าหมอ ค่ายา และค่าใช้จ่ายตามประสาคนแก่อีกสารพัด และที่สำคัญ คือ ยิ่งแก่ ค่าใช้จ่ายพวกนี้ยิ่งมากขึ้นตามไปด้วย

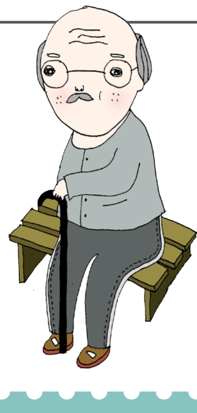
ถ้าใครหวังว่า จะมีลูกหลานคอยดูแล ก็อาจจะต้องคิดกันใหม่ เพราะในเวลานั้น เชื่อได้เลยว่า หันซ้ายหันขวาก็จะเจอแต่คนแก่เหมือนๆ กัน เพราะเราแต่งงานช้า มีลูกช้า มีลูกน้อย หรือไม่มีเลย

ดังนั้น คนที่ไม่เคยคิดเรื่องการเตรียมตัวสำหรับชีวิตหลังเกษียณจนกระทั่งจวนเจียนเวลาใกล้เกษียณ พวกเขาจะใช้ชีวิตในบั้นปลายด้วยความยากลำบาก โดยเฉพาะถ้าเป็นคนแก่ที่ไม่มีลูกหลานคอยดูแล

ไม่เชื่อลองไปถามคนที่เกษียณไปแล้วว่า ถ้าพวกเขาย้อนเวลากลับไปได้ พวกเขาอยากกลับไปแก้ไขอะไรในชีวิตตัวเองบ้าง

ในสหรัฐอเมริกามีการสำรวจเรื่องนี้ และพบว่า 5 เรื่องแรก ที่คนวัยเกษียณในสหรัฐอเมริกาอยากย้อนเวลากลับไปทำมากที่สุด คือ

1. อยากย้อนเวลากลับไปเตรียมเงินเอาไว้สำหรับใช้จ่ายในวัยเกษียณ
2. อยากย้อนเวลากลับไปวางแผนการลงทุนและจัดพอร์ตการลงทุนที่เหมาะสม
3. อยากย้อนเวลากลับไปศึกษาเงื่อนไขเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวกับการเกษียณ
4. อยากย้อนเวลากลับไปกำหนดรูปแบบผลตอบแทนหลังเกษียณ ให้สอดคล้องกับการใช้ชีวิตในปัจจุบัน
5. อยากย้อนเวลากลับไปเป็นหนุ่มสาวอีกครั้งจะได้ทำงานหาเงินมาเป็นทุนสำรองสำหรับวัยเกษียณให้มากขึ้น

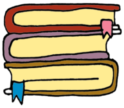

แต่ที่น่าเสียดาย คือ ไม่มีใครย้อนเวลากลับไปแก้ไขสิ่งที่ผ่านไปแล้วได้

เพราะฉะนั้น ในวันนี้ที่เรายังมีงานทำ ยังมีแรงหารายได้ ต้องไม่ละเลยเรื่องวางแผนการเงินเพื่อชีวิตวัยเกษียณ

5 ขั้นตอน สร้างสุขวัยเกษียณ

นับว่า ยังโชคดีที่เรายังมีเหลือเวลาอีกตั้งหลายปีกว่าจะถึงวัยเกษียณ เพราะยังพอให้มีเวลาวางแผนเตรียมความพร้อมสำหรับชีวิตหลังเกษียณ และกำหนดได้ว่าชีวิตเกษียณของเราจะเป็น "เกษียณสุข" หรือ "เกษียณทุกข์"

แต่ก็ประมาทไม่ได้ เพราะถ้ามัวแต่ลั้นลากับความสุขในปัจจุบันเพียงอย่างเดียว ความหวังที่จะเกษียณสุขอาจจะกลายเป็นเกษียณทุกข์แบบไม่รู้ตัวก็ได้ โดยเฉพาะคนที่อายุยังน้อยๆ เริ่มทำงานมาไม่กี่ปีก็มักจะคิดว่าเร็วไปไหมที่จะเก็บเงินเพื่อการเกษียณ

จริงๆ แล้วไม่มีคำว่า เร็วเกินไปสำหรับการวางแผนเพื่อการเกษียณ และไม่มีคำว่า ยากเกินไปที่จะสร้างสุขในวัยเกษียณ แค่ถามคำถามง่ายๆ 2-3 ข้อ และทำตามขั้นตอน 5 ขั้นตอน ต่อไปนี้

1. อยากจะเกษียณเมื่อไร

โดยทั่วไปแล้ว มนุษย์เงินเดือนมักจะถูกขีดเส้นอายุเกษียณเอาไว้ที่ 60 ปี แต่ถ้าถามคนส่วนใหญ่ในสมัยนี้ ใครๆ ก็อยากจะ "เกษียณเร็ว" กันทั้งนั้น หลายคนถึงกับตั้งเป้าหมายว่า จะเกษียณจากงานประจำตั้งแต่อายุ 40 ปี

แล้วเราเคยถามตัวเองหรือไม่ว่า เราต้องการจะทำงานไปจนถึงอายุเท่าไร อยากจะเกษียณจากงานประจำตอนไหน อยากจะเกษียณเร็ว หรืออยากจะเกษียณช้า

คำถามนี้จะทำให้รู้ว่า เรายังมีเวลาทำงานเก็บเงินอีกนานแค่ไหน เช่น ตอนนี้เราอายุ 30 ปี คิดว่าจะทำงานไปเรื่อยๆ จนถึงอายุ 60 ปี เท่ากับว่า เรามีเวลาทำงานเก็บเงินไปอีก 30 ปี

2. คาดว่าจะมีชีวิตอยู่ไปอีกกี่ปี หลังจากเกษียณ

ด้วยการแพทย์สมัยใหม่ทำให้คนอายุยืนมากขึ้น โดยสถิติแล้วคนไทยมีอายุขัยเกิน 70 ปี แต่ก็ต้องประเมินจากปัจจัยส่วนตัวของแต่ละคนด้วย เช่น อายุขัยเฉลี่ยของคนในครอบครัว สุขภาพร่างกายของตัวเราเอง และพฤติกรรมการใช้ชีวิต

ทั้งหมดนี้น่าจะทำให้เรามีชีวิตหลังเกษียณไปได้อีกสักกี่ปี บางคนอาจจะ 20 ปี 25 ปี แต่บางคนก็คาดว่าน่าจะอยู่ต่อไปได้อีกสัก 30 ปี ซึ่งช่วงเวลาที่เหลือเองจะเป็นช่วงเวลาที่ต้องใช้เงิน โดยที่ไม่มีเงินเดือนอีกแล้ว

เพราะฉะนั้นถ้าไม่มีการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณที่ดีพอ อาจทำให้การมีอายุยืนกลายเป็นเรื่องเศร้าก็ได้

3. ชีวิตหลังเกษียณจะเป็นอย่างไร และต้องใช้เงินเท่าไร

เมื่อตอบตัวเองได้แล้วว่า อยากจะเกษียณจากงานประจำเมื่ออายุเท่าไร และจะมีอายุยืนไปกี่ปี คำถามต่อมา คือ แล้วชีวิตหลังเกษียณของเราจะเป็นอย่างไร “คุณภาพชีวิต” จะเป็นเหมือนเดิมหรือไม่ จะจับจ่ายใช้สอยได้คล่องมือเหมือนเมื่อตอนยังทำงานอยู่ได้ไหม

ถ้าถามกูรูด้านการวางแผนการเงินก็จะบอกว่า ถ้าต้องการจะรักษามาตรฐานการใช้ชีวิตหลังเกษียณเอาไว้ให้ได้พอๆ กับช่วงก่อนเกษียณ เราจะต้องมีเงินไว้ใช้จ่ายสักประมาณ 70% ของค่าใช้จ่ายเดือนสุดท้ายก่อนจะเกษียณ

แต่ในความเป็นจริงบางคนอาจจะต้องใช้เงินมากกว่าตอนที่ยังไม่เกษียณเสียอีก เพราะปัญหาด้านสุขภาพ เพราะฉะนั้นถ้าไม่มีสวัสดิการด้านสุขภาพก็อาจจะต้องเตรียมเงินไว้ถึง 110% ของรายจ่ายในวัยเกษียณ

ที่นี้ลองมาประมาณการกันว่า ถ้าต้องการคุณภาพชีวิตแบบเดิมจะต้องมีค่าใช้จ่ายหลังเกษียณเท่าไร

จำนวนเงินที่ควรจะมี ณ วันที่เกษียณ = ค่าใช้จ่ายต่อปีหลังเกษียณ x จำนวนปี

วิธีการคำนวณง่ายๆ คือ ให้ประเมินว่า ค่าใช้จ่ายเดือนสุดท้ายก่อนเกษียณว่า อยู่ที่เท่าไร และถ้าต้องการใช้เงินเพียงแค่ 70% ของค่าใช้จ่ายเดือนสุดท้าย จะคิดเป็นเงินเท่าไร

70% ของค่าใช้จ่ายในปัจจุบัน

จากนั้นให้นำจำนวนเงินที่จะใช้จ่ายในแต่ละเดือน มาคูณด้วย 12 เดือน จะได้เป็นตัวเลขค่าใช้จ่ายใน 1 ปี แล้วจึงคูณด้วยจำนวนปีที่คาดว่าจะมีชีวิตอยู่หลังเกษียณ

ค่าใช้จ่ายเดือนสุดท้ายก่อนเกษียณ x 70% x 12 = จำนวนเงินที่คาดว่าต้องใช้ใน 1 ปี

จากนั้น

จำนวนเงินที่คาดว่าต้องใช้ใน 1 ปี x จำนวนปีที่คาดว่าจะมีชีวิตอยู่หลังเกษียณ = จำนวนเงินที่ต้องเตรียมไว้ใช้ในวัยเกษียณ

เช่น คาดว่า ค่าใช้จ่ายเดือนสุดท้ายในชีวิตการทำงานประจำจะอยู่ที่ 70,000 บาท เท่ากับว่าในแต่ละเดือนหลังเกษียณเราจะใช้เงินประมาณ 50,000 บาท (70,000 x 70% = 49,000 ประมาณเป็น 50,000 บาท) และคูณด้วย 12 เท่ากับ 600,000 บาทต่อปี (50,000 x 12 = 600,000 บาท) โดยคาดว่า จะมีอายุต่อไปอีก 20 ปี จึงนำ 600,000 บาท คูณด้วย 20 จะเท่ากับ 12,000,000 บาท (600,000 x 20 = 12,000,000 บาท)

ถ้าวันนี้เรากำลังจะเกษียณ เรามีเงิน 12,000,000 บาท อยู่ในกระเป๋าแล้วหรือยัง ?

อย่าเพิ่งตกใจกับตัวเลขนี้ เพราะนี่เป็นแค่การคำนวณแบบคร่าวๆ โดยที่ยังไม่ต้องคิดถึงเงินเฟ้อ เพราะถ้าคิดถึงเรื่องเงินเฟ้อเข้าไปด้วย จำนวนเงินที่ต้องเตรียมไว้ใช้หลังเกษียณจะมากกว่านี้อีก

จากตารางจำนวนเงินที่ต้องใช้หลังเกษียณ ซึ่งคาดว่าอัตราเงินเฟ้อจะอยู่ที่ปีละ 4% จะเห็นว่าถ้าเราต้องการใช้เงินเดือนละ 50,000 บาท ไปอีก 20 ปี เราจะต้องใช้เงินทั้งหมด 18,500,000 บาท (ตกใจกว่าเดิมอีกเห็นไหม)

จำนวนเงินที่ต้องใช้หลังเกษียณ
ปรับด้วยอัตราเงินเฟ้อ 4%

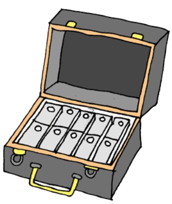
ค่าใช้จ่ายต่อเดือนหลังเกษียณ	จำนวนปีหลังเกษียณ			
	10 ปี	15 ปี	20 ปี	25 ปี
10,000 บาท	1.4 ล้านบาท	2.4 ล้านบาท	3.6 ล้านบาท	5.0 ล้านบาท
20,000 บาท	2.9 ล้านบาท	4.9 ล้านบาท	7.1 ล้านบาท	10.2 ล้านบาท
30,000 บาท	4.4 ล้านบาท	7.4 ล้านบาท	11.1 ล้านบาท	15.5 ล้านบาท
40,000 บาท	5.9 ล้านบาท	9.9 ล้านบาท	14.8 ล้านบาท	20.0 ล้านบาท
50,000 บาท	7.4 ล้านบาท	12.4 ล้านบาท	18.5 ล้านบาท	25.9 ล้านบาท

4. ประมาณการรายได้หลังเกษียณ

แต่ก่อนจะไปเริ่มวางแผนเกษียณต้องรู้ก่อนว่า เรามี “หน้าตัก” หรือ มีเงินออมสำหรับวัตถุประสงค์นี้อยู่แล้วเท่าไร ทั้งที่เป็นการออมโดยตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจ เพราะหลายคนถูกบังคับให้ออมเพื่อวัยเกษียณโดยไม่เต็มใจ เช่น การถูกหักเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพของบริษัท

นอกจากจะต้องรู้จำนวนเงินหน้าตักแล้ว จะต้องรู้ด้วยว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากเงินก้อนนี้จะเป็นเท่าไร เพราะเงินออมและผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้นี้จะเป็นแหล่งรายได้ให้กับเราในวัยเกษียณ

คำถามนี้เป็นคำถามที่ไม่ได้ยากเกินไป แต่คำตอบอาจจะทำร้ายจิตใจใครหลายคน โดยเฉพาะคนที่ไม่เคยคิดเรื่องการออมมาก่อน เพราะคำตอบที่ได้มันอาจจะเป็น “ศูนย์” ก็ได้

5. วางแผนการออมตั้งแต่วันนี้

หลังจากรู้ว่าเราจะต้องใช้เงินเท่าไรในช่วงชีวิตหลังเกษียณ และจำนวนเงินออมที่มีอยู่ตอนนี้มีอยู่เท่าไร ก็นำมาหักลบกันเพียงเท่านี้ก็จะรู้ว่า เราก็จะรู้ว่าต้องเก็บเงินเพิ่มอีกเท่าไร และจะวางแผนการออมที่เหมาะสมได้อย่างไรในระยะเวลาที่ยังทำงานอยู่

เริ่มจากการวางแผนว่า ในแต่ละเดือนเราควรจะออมเงินเป็นจำนวนเท่าไร จะออมเงินผ่านช่องทางใดบ้าง และคาดว่าจะได้รับผลตอบแทนมากน้อยแค่ไหน

ตรงนี้เองที่ทำให้การเริ่มต้นตั้งแต่อายุยังน้อยจะได้เปรียบกว่าคนที่มาเริ่มเมื่ออายุมากแล้ว เพราะสามารถออมเงินด้วยจำนวนไม่มากนักและยังสามารถนำเงินออมนี้ไปลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง เช่น หุ้น เพื่อคาดหวังผลตอบแทนที่สูงขึ้นได้

จำนวนเงินที่ออมเพื่อการเกษียณที่เหมาะสม

อายุที่เริ่มต้นออม	เงินออมรายเดือน (%ของเงินเดือน)
เริ่มทำงาน - 39 ปี	10% - 15%
40 - 49 ปี	20% - 25%
50 - 54 ปี	45% - 50%
55 - 59 ปี	80% - 85%

จากตารางจะเห็นว่า หากเราเริ่มต้นออมเงินเพื่อการเกษียณอายุตั้งแต่อายุยังไม่ถึง 40 ปี เราสามารถออมเพียงแค่ 10 - 15% ของรายได้ในแต่ละเดือนก็น่าจะเพียงพอแล้ว แต่หากปล่อยให้ล่วงเลยจนมาเริ่มต้นออมเมื่ออายุ 40 ปี จะต้องเพิ่มสัดส่วนเงินออมขึ้นไปถึง 20 - 25% และต้องเพิ่มสัดส่วนเป็น 45 - 50% ถ้ามาเริ่มเมื่ออายุ 50 - 54 ปี

และถ้ามาเริ่มเมื่ออายุ 55 - 59 ปี ก็แทบจะต้องกันรายได้เกือบทั้งหมดในแต่ละเดือนมาไว้เป็นเงินออมเพื่อชีวิตหลังเกษียณ หรือ ประมาณ 80 - 85% ของรายได้

ลองคิดดูเล่นๆ สมมติว่า ณ ตอนนี้เราอายุ 24 ปี และต้องการจะออมเงินไว้เพื่อเกษียณตอนอายุ 60 โดยการนำเงินออมไปลงทุนและได้รับอัตราผลตอบแทนที่ 10% ต่อปี ซึ่งเงินหลังเกษียณอายุที่เราต้องการจะมีคือ 18,500,000 บาท หากเราเริ่มออมเงินตั้งแต่อายุเท่านี้เท่ากับว่าเราจะมีระยะเวลาออมเงินทั้งสิ้น 36 ปี และนั่นทำให้เราออมเงินเพียงเดือนละประมาณ 4,400 บาท เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สามารถคิดได้จาก

จำนวนเงินที่ต้องการในอนาคต	18,500,000 บาท
อัตราผลตอบแทน	0.83% ต่อเดือน หรือ ร้อยละ 0.0083
จำนวนเดือนที่ออม (จนถึงเกษียณอายุ)	432 เดือน (60 ปี - 24 ปี × 12 เดือน)
จำนวนเงินออมต่อเดือน (PMT)	$18{,}500{,}000 = PMT \times \frac{(1+1)^n - 1}{i}$ $= PMT \times \frac{(1+0.0083)^{432} - 1}{0.0083}$ $= PMT \times \frac{36.056 - 1}{0.0083}$ $= PMT \times \frac{35.056}{0.0083}$ $PMT = \frac{18{,}500{,}00 \times 0.0083}{35.056}$ $= 4{,}397.68$

ก้าวที่สำคัญ
คือ
“การเริ่มต้น”

ซึ่งถ้าตอนนั้น เงินเดือนของเราคือ 30,000 บาท เท่ากับว่าเราจะเก็บเงินออมเพียง 15% ของรายได้ เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายสำหรับเกษียณ

เมื่อมีแผนการออมเงินเพื่อวัยเกษียณที่ชัดเจนแล้ว จากนี้ไปคือ ก้าวที่สำคัญ เพราะมันคือ **“การเริ่มต้น”** ซึ่งการวางแผนที่ดี แต่ไม่มีการเริ่มต้นก็ไม่มีประโยชน์

และถ้าคิดว่า การเริ่มต้นทำได้ยากแล้ว การรักษาวินัยในการออมอาจจะยากกว่า เพราะหลายคนเริ่มต้นไปได้ระยะหนึ่งก็มันจะมี “เหตุขัดข้อง” ทำให้แผนการออมเพื่อวัยเกษียณสะดุดอยู่เรื่อย

เพราะฉะนั้นต้องตั้งสติให้ดี ทำใจให้มั่นคง โดยเฉพาะเมื่อเห็นตัวเลขเงินออมเพื่อวัยเกษียณเติบโตเป็นเงินก้อนใหญ่ อย่าหวั่นไหวใจอ่อนยอมถอนเงินออมออกมาใช้จ่ายเสียก่อนที่จะถึงเวลาแก่

ท่องไว้ให้ขึ้นใจว่า เราต้องเดินหน้าต่อไปให้สุดทาง อย่ายอมแพ้ (ใจตัวเอง) อย่างเด็ดขาด

วิธีการหนึ่งที่ช่วยให้มนุษย์เงินเดือน **“ออมต่อไปไม่หยุด”** คือ การออมอย่างสม่ำเสมอ โดยการตัดบัญชีเงินเดือนทุกเดือน เพื่อรักษาวินัยการออม

นอกจากนี้ ในระหว่างทางที่เดินหน้าตามแผนการออมควรจะทบทวนและปรับปรุงแผนการออม อย่างน้อยๆ ปีละ1 ครั้ง เพื่อจะได้รู้ว่า เราสามารถออมได้ตามแผนที่วางไว้หรือไม่ หรือควรจะปรับปรุงแผนการออมอย่างไรบ้าง

สำหรับคนที่เดินหน้าตามแผนการออมมาระยะหนึ่งแล้ว ยังรู้สึกว่า ห่างไกลความเป็นจริงก็อย่าเพิ่งตกใจ (จนเกินไป) เพราะอย่างน้อยยังพอมีทางออกอยู่บ้าง โดยการปรับปรุงแผนการเกษียณเล็กๆ น้อยๆ เช่น

กำหนดเวลาเกษียณให้ช้าลง : โดยจากเดิมเราอาจจะตั้งความหวังที่จะเกษียณเมื่ออายุ 55 ปี อาจจะต้องเลื่อนออกไปเป็น 60 ปี หรือ 75 ปี เพื่อเพิ่มระยะเวลาในการออมเงินให้นานขึ้น

เพิ่มเงินออมให้มากขึ้น : อาจจะต้องหารายได้พิเศษเพิ่มขึ้นก็จะทำให้เราสามารถออมเงินได้มากขึ้น หรืออาจจะประหยัดมากขึ้นในวันนี้ เพื่อให้มีกินมีใช้ในวันข้างหน้า

ลดมาตรฐานการใช้ชีวิต : แทนที่จะใช้ชีวิตในมาตรฐานแบบเดิม ซึ่งต้องมีเงิน 70% ของค่าใช้จ่ายเดือนสุดท้าย ก็อาจจะต้องปรับลดจำนวนเงินที่คาดว่าจะใช้ต่อเดือนลง หรืออาจจะวางแผนย้ายไปอยู่ในที่ที่มีค่าครองชีพต่ำลง มีค่าใช้จ่ายน้อยลง

หาผลตอบแทนให้มากขึ้น : จากจำนวนเงินออมที่มีอยู่เดิม แทนที่จะฝากไว้ในบัญชีออมทรัพย์ที่ให้ดอกเบี้ยน้อยก็อาจจะต้องเริ่มขยับขยายมาหาการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนมากขึ้น อย่างไรก็ตามต้องพิจารณาความเหมาะสมในประเด็นอื่นๆ ด้วย เช่น เมื่ออายุมากขึ้นเข้าใกล้เกษียณมากขึ้น ก็ไม่ควรนำเงินออมไปลงทุนที่มีความเสี่ยงสูงเกินไป

ข้อผิดพลาด 7 ประการ ในการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ

1 เริ่มวางแผนช้าเกินไป ซึ่งคนทั่วไปมักจะเริ่มคิดเรื่องการวางแผนเกษียณเมื่ออายุ 41-50 ปี ซึ่งช้าเกินไป

2 มั่นใจเกินไป ทั้งๆ ที่ไม่เคยวางแผนเพื่อการเกษียณ แต่กลับมั่นใจว่าคุณภาพชีวิตหลังเกษียณจะใกล้เคียงหรือดีกว่าปัจจุบัน

3 ขาดความรู้ความเข้าใจที่เหมาะสม โดยเฉพาะเรื่องความเสี่ยงในการลงทุนและผลกระทบจากเงินเฟ้อ

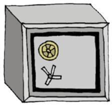
4 ประมาณค่าใช้จ่ายหลังเกษียณน้อยเกินไป

5 ประมาณอายุขัยเฉลี่ยน้อยเกินไป ทำให้ออมเงินไว้ไม่เพียงพอและมีโอกาสที่เงินออมจะหมดก่อนที่จะสิ้นอายุขัย

6 ออมเงินไว้น้อยเกินไป

7 ต้องการเกษียณอายุก่อนกำหนด แต่ไม่ได้วางแผนการเงินสำหรับหลังเกษียณ

แหล่งเงินได้ หลังเกษียณ

ถ้าใครยังมึนๆ งงๆ ไม่รู้ว่า จะไปหาเงินตั้งหลายล้านมาจากไหน ไว้ใช้ในวัยเกษียณ ให้เวลาทำใจสักครู่ จากนั้นก็สูดหายใจเข้าลึกๆ แล้วมาดูกันว่า หลังเกษียณเราจะมีรายได้มาจากไหนได้บ้าง

1. เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ไม่ต้องคิดมาก ไม่ต้องเตรียมตัว ไม่ต้องวางแผน เพราะอย่างน้อยที่สุดผู้สูงอายุทุกคนก็จะมีสิทธิได้รับ “เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ” ที่ภาครัฐจะจ่ายให้กับคนที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป โดยจะจ่ายแบบรายเดือน ในอัตราที่กำหนดไว้ในแต่ละช่วงอายุ

อายุ 60 – 69 ปี ได้รับเดือนละ 600 บาท
อายุ 70 – 79 ปี ได้รับเดือนละ 700 บาท
อายุ 80 – 89 ปี ได้รับเดือนละ 800 บาท
อายุ 90 ปีขึ้นไป ได้รับเดือนละ 1,000 บาท

คงไม่ต้องถามว่า เงินจำนวนนี้จะพอเลี้ยงตัวเองในวัยชราหรือไม่

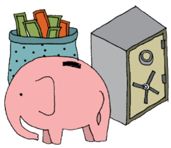

2. กองทุนประกันสังคม

ในฐานะ “ลูกจ้าง” ไม่ว่าจะเป็นลูกจ้างของบริษัทเล็กๆ หรือ บริษัทใหญ่ๆ อย่างน้อยจะต้องมี “ประกันสังคม”

ส่วนใหญ่เรามักจะเข้าใจแค่ว่า ประกันสังคมมีประโยชน์แค่สามารถใช้บริการรักษาพยาบาลฟรีเวลาเจ็บป่วยเท่านั้น แต่จริงๆ แล้ว ในจำนวนเงินที่เราและนายจ้างช่วยกันจ่ายสมทบให้กองทุนประกันสังคมนั้น ส่วนหนึ่งถูกแบ่งออกไปเป็นเงินออมเพื่อวัยเกษียณ

วันที่เราเกษียณ (ในความหมายของประกันสังคม คือ เมื่อเรามีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์) เราจะมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ ซึ่งแบ่งเป็น 2 แบบ คือ บำนาญ และบำเหน็จ

เงินบำนาญชราภาพ

สิทธิรับเงินบำนาญชราภาพ จะเกิดเมื่อเราจ่ายเงินสบทบเข้ากองทุนประกันสังคมครบตามเงื่อนไข คือ

จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า 180 เดือน (เท่ากับ 15 ปี) ไม่ว่าระยะเวลา 180 เดือนนั้น จะติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม

ถ้าครบตามเงื่อนไขนี้ เราจะได้เงินบำนาญชราภาพเป็นรายเดือนในอัตรา 20% ของค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย (สูงสุดไม่เกิน 15,000 บาท) แต่ถ้าจ่ายเงินสมทบมากกว่า 180 เดือน ได้รับเงินเพิ่มอีก 1.5% ต่อระยะเวลาการจ่ายเงินสมทบทุก 12 เดือน

ตัวอย่างเช่น ถ้าเราได้เงินเดือนเดือนละ 15,000 บาทมาตลอด และส่งเงินสมทบมาแล้ว 20 ปี อายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ และความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง จะได้รับบำนาญเดือนละ 4,125 บาท ไปตลอดชีวิต

เงินบำเหน็จชราภาพ

วิธีการคำนวณ

ส่วนแรก คือ ช่วง 15 ปีแรกที่ส่งเงินสมทบ ได้เงินบำนาญ 20% ของรายได้เฉลี่ย

ส่วนที่สอง คือ ช่วง 5 ปีหลัง จะได้เงินบำนาญเพิ่มอีก 7.5% ของรายได้เฉลี่ย (1.5% × 5 ปี)

รวมเป็นอัตราเงินบำนาญ 27.5% ของ 15,000 บาท = 4,125 บาท/เดือน

นอกจากนี้ ในกรณีที่ผู้ประกันตนที่ได้รับเงินบำนาญชราภาพเสียชีวิตภายใน 60 เดือน นับแต่เดือนที่มีสิทธิได้รับเงินบำนาญชราภาพ ทายาทจะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพจำนวน 10 เท่าของเงินบำนาญรายเดือน

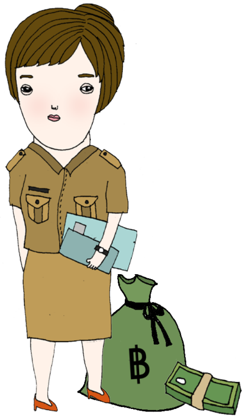
แต่ถ้าจ่ายเงินสมทบไม่ครบ 180 เดือน และความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง และมีอายุครบ 55 ปีบริบูรณ์หรือเป็นผู้ทุพพลภาพ หรือถึงแก่ความตาย จะได้สิทธิรับเงินบำเหน็จชราภาพ โดยแบ่งเป็น 2 กรณี คือ

- กรณีจ่ายเงินสมทบต่ำกว่า 12 เดือน ให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายสมทบเข้ากองทุน

- กรณีจ่ายเงินสมทบ ตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป ให้จ่ายเงินบำเหน็จชราภาพเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนและนายจ้างจ่ายสมทบเข้ากองทุนพร้อมผลประโยชน์ตอบแทน ตามที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด

แต่แม้ว่า จะมีเงินบำเหน็จหรือบำนาญจากประกันสังคมก็ยังวางใจไม่ได้ เพราะนี่เป็นเพียงแค่ "สวัสดิการขั้นพื้นฐาน" สำหรับอาชีพลูกจ้าง ซึ่งถือว่า เป็นจำนวนที่เล็กน้อยมาก เมื่อเทียบกับมาตรฐานชีวิตหลังเกษียณในแบบที่เราฝันไว้

3. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

เป็นโชคดีอีกอย่างหนึ่งของการเป็นมนุษย์เงินเดือน คือ "กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ" สำหรับพนักงานบริษัทเอกชน หรือ "กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ" (กบข.) สำหรับข้าราชการ เพราะทั้งสองกองทุนนี้ ถือเป็นความใจดีของนายจ้าง ที่ตั้งกองทุนขึ้นมาเพื่อให้ลูกจ้างได้มีเงินออมไว้ใช้ในยามเกษียณ โดยนอกจากเราออมด้วยตัวเองแล้ว นายจ้างจะช่วยออกเงินให้อีกส่วนหนึ่งด้วย

สำหรับข้าราชการ จะต้องสะสมเงินเข้ากองทุนเดือนละ 3% ของเงินเดือน (สามารถออมเงินสะสมส่วนเพิ่มได้อีก 1 - 12% และเมื่อรวมกับเงินสะสมปกติแล้วไม่เกิน 15% ของรายได้) และรัฐบาลจะสมทบให้อีก 3% เท่าๆ กัน

หากเป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เราสามารถเลือกได้ว่า จะออมเงินไว้ในกองทุนเดือนละกี่เปอร์เซ็นต์ของเงินเดือน ซึ่งมีตั้งแต่ 2-15% และนายจ้างจะช่วยสมทบเงินให้ไม่น้อยกว่าส่วนที่เราสะสมด้วยตัวเอง

แต่ไม่ใช่ "มนุษย์เงินเดือน" ทุกคนจะโชคดี เพราะไม่ใช่บริษัททุกแห่งที่จะมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ดังนั้น หากโชคดีได้อยู่ในองค์กรที่มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ก็อย่าลังเลที่จะสมัครเป็นสมาชิกกองทุน และถ้าจะให้ดีถ้ามีอัตราการจ่ายเงินสะสมให้เลือก ก็ควรจะเลือกสะสมในอัตราที่สูงที่สุด เพราะนอกจากจะเป็นการออมเพื่อวัยเกษียณแล้ว เรายังเหมือนได้เงินเดือนเพิ่มขึ้นจากการสมทบของนายจ้างอีกด้วย

ถ้าเราเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ที่สะสมเงินเข้ากองทุนนี้ตั้งแต่อายุ 25 ปี โดยสะสม 3% ของเงินเดือน เดือนละ 20,000 บาท และนายจ้างสมทบให้ 3% โดยสมมติว่าเงินเดือนเพิ่มปีละ 5% และกองทุนได้ผลตอบแทนเฉลี่ย 4%

ในวันที่เราอายุครบ 60 ปี เราจะมีเงินในกองทุนประมาณ 1.2 ล้านบาท

กรณีเป็นข้าราชการที่เป็นสมาชิกกองทุน เมื่อเกษียณอายุ สามารถเลือกรับบำเหน็จ หรือบำนาญก็ได้ โดยมีทางเลือกดังนี้

ทางเลือก	เงินที่จะได้รับ	เงื่อนไข
บำนาญ	$\frac{\text{เงินเดือนเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย} \times \text{อายุราชการ}}{50}$	≤ 70% ของเงินเดือนเฉลี่ย
บำเหน็จ	เงินเดือนเดือนสุดท้าย × อายุราชการ	ตามเงื่อนไขของราชการ

สำหรับหลายคนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กลับกลายเป็นกับดัก เพราะเมื่อคิดว่า มีเงินออมอยู่ในกองทุนนี้แล้วก็มักจะชะล่าใจ ไม่คิดถึงการออมในรูปแบบอื่นเพิ่มเติม ซึ่งในท้ายที่สุด เงินจากกองทุนอาจจะไม่มากพอสำหรับชีวิตหลังเกษียณก็ได้

Employee's Choice คือ คำตอบ

แทบไม่น่าเชื่อว่า เงินเดือนจำนวนไม่มากนักที่ถูกหักออกไปออมไว้ในเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพทุกๆ เดือนจะมีจำนวนรวมกันได้มากขนาดนี้

แต่พอเหลือบไปเห็น "ผลตอบแทน" ในแต่ละปี กลับทำให้หัวใจหล่นไปอยู่ที่ตาตุ่ม เพราะเงินแทบจะไม่งอกเงยขึ้นมาเลยในแต่ละปี และแทบไม่ต้องไปคิดถึงเรื่องการเอาชนะเงินเฟ้อเลย แค่ชนะดอกเบี้ยเงินฝากก็เก่งแล้ว และเชื่อว่า กองทุนสำรองเลี้ยงชีพส่วนใหญ่ก็คงอยู่ในสภาพเดียวกัน

นั่นเพราะกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นเงินออมของคนทั้งบริษัท ทำให้คณะกรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพต้องระมัดระวังในการกำหนดนโยบายลงทุน ที่ "ปลอดภัยไว้ก่อน" เพื่อเน้นรักษาเงินต้นและอาจจะมีการลงทุนในหุ้นอยู่บ้าง แต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น จึงทำให้ผลตอบแทนที่ออกมาไม่ประทับใจ "วัยรุ่น" เท่าไร

เพราะฉะนั้นคงจะดีกว่า ถ้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ จะเปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนได้มีสิทธิเลือกนโยบายการลงทุนที่เหมาะกับตัวเอง หรือ ได้ลงทุนในแบบที่ตัวเองต้องการ เพราะเราแต่ละคนมีความชอบ มีความเชื่อ และมีปัจจัยส่วนตัวที่แตกต่างกัน ซึ่งนำไปสู่รูปแบบการลงทุนที่แตกต่างกันด้วย

คงไม่มีใครสามารถกำหนดรูปแบบการลงทุนของตัวเราได้ดีเท่ากับตัวเราเอง เพราะฉะนั้นคงจะดีถ้าเราได้เลือกการลงทุนสำหรับการเกษียณที่เหมาะกับตัวเราด้วยตัวเราเอง ซึ่งในปัจจุบันกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสามารถเปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนเลือกนโนบายการลงทุนได้เองโดยผ่านโครงการที่ชื่อว่า Employee's Choice

เมื่อได้โอกาสเลือกนโยบายการลงทุนที่เหมาะกับตัวเราแล้ว หลายคนก็เริ่มมีคำถามว่า **"แล้วเราเหมาะกับนโยบายการลงทุนแบบไหน"** จะเลือกลงทุนอะไรดี

1. ศึกษาและทำความเข้าใจนโยบายการลงทุน แต่ละนโยบายที่เราสามารถลงทุนได้ เช่น แต่ละนโยบายลงทุนอะไร มีความเสี่ยงมากแค่ไหน ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมามีผลตอบแทนเป็นอย่างไร และข้อมูลที่สำคัญอื่นๆ

2. ทำแบบประเมินความเสี่ยง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาเลือกนโยบาย หรือเลือกแผนการลงทุนที่บริษัทจัดการจัดทำไว้ว่าเราควรเลือกลงทุนอะไร

3. เลือกนโยบาย หรือแผนการลงทุนที่กองทุนมีให้เลือก หรือจัดสัดส่วนการลงทุนเองตามระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

4. ลงนามยืนยันการเลือกนโยบาย หรือสัดส่วนการลงทุน เพื่อส่งให้บริษัทจัดการไปดำเนินการลงทุนตามที่สมาชิกเลือกต่อไป

การเลือกนโยบายการลงทุน หรือจัดสัดส่วนการลงทุนให้เหมาะสมกับตัวเราเองเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะหากเราเลือกนโยบายที่ไม่เหมาะสมอาจจะทำให้เงินสำหรับการเกษียณก้อนนี้ไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ เช่น

ถ้าลงทุนที่มีความเสี่ยงสูงเกินไป ทั้งๆ ที่อยู่ในช่วงใกล้เกษียณแล้ว อาจจะทำให้ขาดทุนจำนวนมากจนเงินมีไม่พอใช้ในวัยเกษียณ

ถ้าลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำเกินไป ทั้งๆ ที่อายุยังไม่มาก อาจจะทำให้ได้ผลตอบแทนน้อยเกินไป เงินงอกเงยได้น้อยไม่เพียงพอสำหรับวัยเกษียณ

เพราะฉะนั้นสิ่งสำคัญในการเลือกลงทุนในแบบ Employee's Choice คือ **"อย่าทำตามใคร"**

4. กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF)

กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ หรือ RMF เป็นกองทุนที่ออกแบบมาเพื่อช่วยสร้างวินัยในการออมระยะยาว ไว้เป็นรายได้หลังเกษียณอีกแหล่งหนึ่ง โดยการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เราเริ่มออมและเดินหน้าออมอย่างจริงจัง

เพราะฉะนั้น ในแผนการออมเพื่อการเกษียณ แทนที่จะไปออมหรือลงทุนในช่องทางอื่นควรจะคิดถึงการลงทุนในกองทุน RMF เป็นอันดับแรก เพราะนอกจากจะได้ออมตามแผนแล้วยังได้สิทธิลดหย่อนภาษีเป็นของแถมอีกด้วย

แต่การลงทุนใน RMF ที่จะได้สิทธิลดหย่อนภาษีจะต้องเป็นการลงทุนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้

เงื่อนไขการลงทุน RMF ให้ได้สิทธิลดหย่อนภาษี

- ต้องลงทุนไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง และต้องไม่ระงับการซื้อหน่วยลงทุนเกินกว่า 1 ปีติดต่อกัน (ยกเว้นกรณีไม่มีเงินได้ในปีภาษีนั้น ก็ไม่ต้องลงทุน)
- ต้องลงทุนไม่น้อยกว่า 3% ของเงินได้ในแต่ละปี หรือไม่น้อยกว่า 5,000 บาท (แล้วแต่ว่าจำนวนใดจะต่ำกว่า)
- ต้องลงทุนสูงสุดไม่เกิน 15% ของเงินได้ในแต่ละปี โดยเมื่อรวมกับเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และเบี้ยประกันแบบบำนาญแล้วไม่เกิน 500,000 บาท ต่อปี
- ต้องลงทุนไปจนอายุครบ 55 ปี และลงทุนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี นับตั้งแต่วันที่ลงทุนครั้งแรก

การลงทุนในกองทุน RMF ก็มีให้เลือกหลากหลายนโยบาย ทั้งตลาดเงิน ตราสารหนี้ หุ้น และสินทรัพย์ทางเลือกอื่นๆ เช่น อสังหาริมทรัพย์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้เราสามารถปรับเปลี่ยนนโยบายการลงทุนให้เหมาะกับแต่ละช่วงวัยได้

5. ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์

จริงๆ แล้ว การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ เป็นการออมเพื่อวัตถุประสงค์ใดก็ได้ เพราะเป็นการออมระยะยาว ที่แม้ว่าจะให้ผลตอบแทนไม่มากนัก เมื่อเทียบกับการออมและการลงทุนประเภทอื่น แต่จุดเด่นของประกันคือ เราจะสามารถมีเงินออมได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แม้ว่าเราจะเสียชีวิตไปก่อน

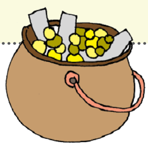
ผลตอบแทนหรือเงินปันผลที่จะได้จากการทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ มีอยู่หลายอย่าง เช่น

1. เงินคืนระหว่างชำระเบี้ย คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของทุนประกัน มีทั้งเงินคืนทุกปี ทุก 2 ปี ทุก 3 ปี แล้วแต่เงื่อนไขกรมธรรม์ ซึ่งนำมาใช้เป็นรายได้ในวัยเกษียณได้

2. ดอกเบี้ย หรือผลตอบแทน กรณีที่ไม่รับเงินคืนระหว่างชำระเบี้ย บริษัทประกันจะให้ดอกเบี้ยเหมือนกับการฝากประจำไว้กับธนาคาร ซึ่งอัตราจะแตกต่างกันไปแล้วแต่เงื่อนไขของบริษัทแต่ละแห่ง

3. เงินจ่ายคืนเมื่อสัญญาสิ้นสุด ซึ่งเป็นเงินก้อนใหญ่ที่จะได้รับเมื่อครบสัญญา

นอกจากนี้ เบี้ยประกันยังสามารถนำไปหักลดหย่อนภาษีเงินได้ สำหรับเบี้ยประกันชีวิตที่มีระยะเวลาประกัน 10 ปีขึ้นไป สูงสุด 100,000 บาท

6. ประกันชีวิตแบบบำนาญ

ประกันชีวิตแบบบำนาญเป็นประกันรูปแบบใหม่สำหรับประเทศไทย เพราะสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ประกาศหลักเกณฑ์และอัตราเบี้ยประกันภัยออกมาเมื่อต้นปี 2553

กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบบำนาญจะต่างจากประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ที่เราคุ้นเคยกัน เพราะประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์จะจ่ายผลประโยชน์เป็นเงินก้อนเมื่อครบกำหนดสัญญา (อาจจะมีเงินปันผลระหว่างทางบ้างเล็กน้อย) แต่ถ้าเป็นประกันชีวิตแบบบำนาญจะทยอยจ่ายผลประโยชน์เป็นงวดๆ หลังจากเราอายุ 55 ปี หรือ 60 ปี แล้วแต่แบบของกรมธรรม์

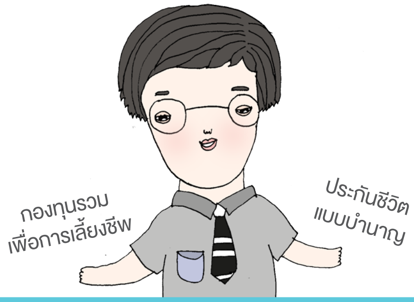
เพราะฉะนั้นประกันชีวิตแบบบำนาญจึงเป็นการรับประกันว่า เราจะมีรายได้ประจำ สม่ำเสมอ และต่อเนื่องหลังจากที่เกษียณอายุแล้ว

โดยที่เราสามารถแบ่งช่วงเวลาของประกันชีวิตแบบบำนาญออกเป็น 2 ช่วง คือ “ช่วงก่อนรับเงินบำนาญ” ซึ่งจะเป็นช่วงที่เรามีหน้าที่จ่ายเบี้ยประกัน จ่ายไปเรื่อยๆ ไม่มีผลตอบแทนระหว่างทาง ไม่มีการจ่ายเงินปันผล และช่วงเวลานี้จะไปสิ้นสุดเมื่อวันที่เราเกษียณอายุ

ช่วงเวลานับจากวันที่เกษียณอายุหรือปีที่ครบเวลาในการจ่ายเบี้ยประกันจะเรียกว่า “ช่วงรับเงินบำนาญ” ซึ่งเป็นช่วงเวลาแห่งการเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ เพราะนับจากวันนี้ไปจนถึงอายุ 85 ปี เป็นอย่างน้อย บริษัทประกันมีหน้าที่จ่ายเงินบำนาญให้เรา

นอกจากนี้ หากต้องการนำเบี้ยประกันแบบบำนาญไปลดหย่อนภาษี จะต้องซื้อกรมธรรม์ที่มีความคุ้มครองตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และต้องระบุให้ชัดเจนว่าเป็น “ประกันแบบบำนาญที่ใช้สิทธิหักลดหย่อนได้”

กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ vs ประกันชีวิตแบบบำนาญ เลือกซื้ออะไรดี

ทั้งกองทุน RMF และ ประกันชีวิตแบบบำนาญ ต่างเป็นการออมเพื่อการเกษียณเหมือนกัน ได้สิทธิลดหย่อนภาษีแบบเดียวกัน อยากจะออมทั้งสองอย่างก็เกรงว่าจะเกินกำลัง แล้วทีนี้จะเลือกแบบไหนต้องพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้

1. ความคุ้มครอง

ข้อดีข้อหนึ่งของประกันชีวิตแบบบำนาญ ก็เหมือนกับประกันอื่นๆ คือ ให้ความคุ้มครองกรณีที่เราเสียชีวิตก่อนจะครบกำหนดตามกรมธรรม์ ทายาทจะได้เงินประกันจำนวนนี้ไป แต่ถ้าเป็นกองทุน RMF ทายาทจะได้รับเฉพาะเงินที่เราลงทุนไปบวกกับผลตอบแทนที่งอกเงยขึ้นมาเท่านั้น

2. รายได้หลังเกษียณ

เมื่อเราอายุครบ 55 ปี เราจะสามารถขายหน่วยลงทุนกองทุน RMF ได้ โดยไม่ผิดเงื่อนไขทางภาษี โดยที่เราจะขายออกมาให้ได้เป็นเงินก้อน หรือทยอยขายก็ได้ แต่ถ้าเป็นประกันแบบบำนาญ จะเริ่มจ่ายเงินบำนาญเป็นรายงวดตามที่กำหนดไว้

3. โอกาสที่เงินจะงอกเงย

กองทุน RMF มีให้เลือกหลากหลายนโยบาย เราสามารถเลือกลงทุนที่มีโอกาสให้ผลตอบแทนได้มากกว่า โดยเฉพาะหากเริ่มวางแผนเกษียณตั้งแต่อายุยังไม่มาก เพราะทำให้ลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูงขึ้นได้

4. ความสามารถในการหารายได้

เงื่อนไขในการลงทุนของกองทุน RMF คือ ต้องลงทุนไม่น้อยกว่า 3% ของรายได้ หรือ 5,000 บาท และในปีที่ไม่มีรายได้ก็สามารถพักการลงทุนได้ แต่ถ้าเป็นประกันชีวิตแบบบำนาญ ที่ต้องชำระเบี้ยประกันเป็นรายปี ทำให้ไม่สามารถหยุดจ่ายเบี้ยได้

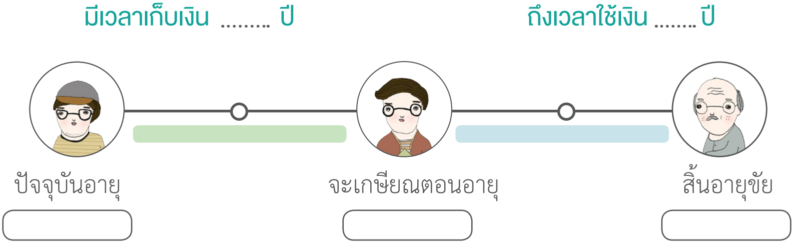

อีกไกลแค่ไหน กว่าจะใกล้ (เป้าหมาย)

ถ้าถามว่า ตอนนี้มีเงินออมสำหรับเกษียณไว้สักเท่าไรแล้ว ก็พอจะบอกได้ แต่ที่ไม่แน่ใจ คือ ไม่รู้ว่าจะมากพอสำหรับวัยเกษียณจริงๆ หรือไม่ หรืออีกไกลแค่ไหนกว่าที่เงินออมของเราจะเข้าใกล้เป้าหมายที่วางไว้

คำตอบนี้หาได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก เพียงแค่คลิกเข้าไปที่เว็บไซต์ www.tsi-thailand.org แล้วเข้าไปที่ TSI Financial Tool หัวข้อ “ออมเท่าไรพอใช้เกษียณ”

จากนั้นกรอกข้อมูลต่างๆ ลงไป ทั้งอายุ รายได้ แหล่งเงินออมเพื่อการเกษียณ และผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ เรียบร้อยแล้วกดปุ่ม “ประมวลผล” ระบบจะบอกได้ทันทีว่าเรามีเงินออมเพียงพอที่จะใช้ในวัยเกษียณแล้วหรือยัง (ไม่รวมเงินบำนาญ) และที่พิเศษกว่านั้น คือ ถ้าเรายังมีไม่มากพอจะต้องออมเพิ่มขึ้นอีกเดือนละเท่าไร

เงินเดือนปัจจุบัน	.... บาท/เดือน
ค่าใช้จ่ายปัจจุบัน	.... บาท/เดือน
เงินสะสมเพื่อเกษียณอายุที่มีอยู่ตอนนี้	.... บาท
อัตราผลตอบแทนจากการออม/ลงทุนก่อนเกษียณ	.... % ต่อปี

หลังเกษียณต้องการใช้เงินเดือนละ	.... บาท/เดือน
ต้องการเหลือเงินไว้เป็นมรดก	.... บาท
อัตราเงินเฟ้อ	.... % ต่อปี
อัตราผลตอบแทนจากการออม/ลงทุนหลังเกษียณ	.... % ต่อปี

ทีนี้ได้เวลาลุ้นระทึกกันแล้วว่า ตอนนี้เรามีเงินพอแล้วหรือยัง และถ้าผลออกมาว่า ยังไม่พอต้องรีบเดินหน้าวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณทันที เพราะการวางแผนเกษียณไม่ใช่เรื่องของคนใกล้เกษียณ แต่เป็นเรื่องของพวกเรา “วัยทำงาน” ทุกคน และถ้ารอให้ใกล้เกษียณก็อาจจะสายเกินไป

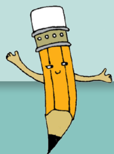
สรุปทิ้งท้าย

Lesson
03

วางแผนก่อนแก่

- เตรียมตัวเกษียณ
  ตั้งแต่วันแรกที่เริ่มทำงาน
- ไม่มีคำว่าเร็วเกินไปสำหรับการวางแผน
  เพื่อการเกษียณ
- ยิ่งเริ่มต้นออมเงินเพื่อเกษียณช้า
  ยิ่งต้องออมมากขึ้น
- เดินหน้าแล้วอย่าถอยหลัง อย่านำเงินออม
  เพื่อเกษียณไปใช้ก่อนเกษียณ
- แค่เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ยังไม่พอ
  ต้องลงทุนเพิ่ม

บทส่งท้าย

จริงๆ แล้ว เป็นมนุษย์เงินเดือนแสนจะสบาย

ถึงเวลาเงินเดือนออกก็จะมีเงินโอนเข้ามานอนในบัญชี ไม่ต้องลุ้น (ยกเว้นแต่ว่า โชคไม่ดีไปเป็นมนุษย์เงินเดือนในบริษัทที่ฐานะการเงินง่อนแง่น ที่อาจจะมีจ่ายบ้าง หยุดบ้าง)

แถมยังเป็นรายได้แบบคงที่ สม่ำเสมอ ทำให้การบริการจัดการเงินในกระเป๋าทำได้ง่าย (จะมียากอยู่อย่างเดียว คือ กรณีที่รายได้ไม่พอรายจ่าย)

เพราะฉะนั้นถ้าเราเป็นมนุษย์เงินเดือนที่อยู่ในองค์กรที่มั่นคง ไม่มีปัญหาด้านการเงิน และเงินเดือนของเรามากพอ ก็คงไม่แปลกอะไรที่เราจะรู้สึกสบายๆ กับการเป็นมนุษย์เงินเดือน

มนุษย์เงินเดือนแบบ "น้องเฟิร์น" สาวช่างช้อป ก็เลยมีเพื่อนร่วมอุดมการณ์เต็มไปหมด

นอกจากนี้ มนุษย์เงินเดือนยังเป็นที่รักของเจ้าหนี้ ทำให้มีแนวโน้ม **"เป็นหนี้ง่าย"** โดยเฉพาะหนี้บัตรเครดิต สินเชื่อบุคคล เพราะฉะนั้นถ้าเผลอตัวเผลอใจไปนิดเดียวก็อาจติดกับดักอยู่ในวงจรหนี้ ที่กว่าจะรู้ตัวก็ยากจะแก้ไข

ในขณะที่ มนุษย์เงินเดือนแบบ "พี่แบงก์" หนุ่มชอบโชว์ ก็มีอยู่ไม่น้อย

ถ้าถามเรื่องเงินพวกเขาไม่ได้เดือดร้อนเลยสักนิด เพราะขอแค่มีกินมีใช้ไปทุกเดือน มีเก็บออมเล็กน้อยให้พออุ่น ใจ แต่ถ้าถามเรื่องลงทุนพวกเขาจะส่ายหน้าไม่เพราะคิดว่า ไม่จำเป็นและไม่สนใจ

แต่ไม่ว่า จะเป็นน้องเฟิร์น พี่แบงก์ หรือกลุ่มเพื่อนมนุษย์เงินเดือน คงจะมีแค่ไม่กี่คนที่คิดถึงชีวิตตอนแก่ เพราะฉะนั้นไม่ต้องถามถึงการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ ขอแค่ชีวิตสบายๆ ในวันนี้ก็ดีพอแล้ว

บางที ความสบายๆ และความเคยชินกับเงินเดือนประจำที่เข้ามาแบบสม่ำเสมอก็เป็นดาบสองคม เพราะมันอาจจะทำให้เรา "วางใจ" กับรายได้มากเกินไป และหลายคนถึงกับ **"ติดกับดักความสบาย"** ในการเป็นมนุษย์เงินเดือน จนลืมคิดถึงความไม่แน่นอนในอนาคตและมองข้ามการวางแผนการเงิน

โดยเฉพาะมนุษย์เงินเดือนหน้าใหม่ ที่ยังไม่เคยผ่านวิกฤตรุนแรงจนต้องเจอกับภาวะเลิกจ้างกะทันหัน

ลองสมมติดูว่า ถ้าวันหนึ่งเราตื่นขึ้นมาแล้วไม่มีงานทำ ไม่มีเงินเดือน เปิดกระเป๋าไม่เจอเงิน กดเอทีเอ็มเห็นตัวเลขแค่หลักร้อยหลักพัน... วันนั้นชีวิตเราจะเป็นอย่างไร

เพราะฉะนั้น **"เงินทองต้องวางแผน"**

ถ้ามีหนี้ต้องเร่งจัดการให้เรียบร้อย

จากนั้นเดินหน้าออมเงินให้ได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

พร้อมๆ กับศึกษาและหาช่องทางการลงทุนเพื่อให้เงินออมเพิ่มค่า

และที่ขาดไม่ได้ คือ การวางแผนเตรียมพร้อมสำหรับวัยเกษียณ

เราสามารถเริ่มต้นได้ง่ายๆ โดยใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ เพราะตอนนี้ "ทุกอย่าง" อยู่ในสมาร์ทโฟน อยู่ในอินเตอร์เน็ต ทำให้การออม โดยเฉพาะการออมแบบอัตโนมัติทำได้ง่ายและสะดวกมาก

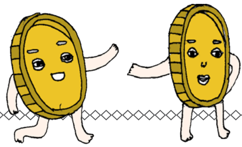
และออมแบบไม่รู้ไม่เห็นไปสักพักเราจะรู้สึกมีความสุขกับเงินออมที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพราะเผลอแป๊บเดียวเงินก็งอกเงย มีเงินเก็บเป็นแสน

ทีนี้เราก็มาเริ่มปฏิบัติการ ท.ท.ท. หรือ ทำ ทัน ที กันได้เลย

แม้ว่า เราจะมุ่งมั่นตั้งใจไปให้ถึงเป้าหมายทางการเงินที่วางไว้ แต่อย่ากดดันตัวเองจนชีวิตไม่เป็นสุข

บางที
ความสบาย
และความเคยชิน
ก็เป็นเหมือน
ดาบสองคม

เราจะได้ยินบ่อยๆ ว่า **เงินกับความสุขเป็นคนละเรื่องกัน** หรือ ไม่ก็เงินไม่สามารถซื้อความสุขได้ เพราะฉะนั้นถ้าต้องเลือกก็ขอเลือกที่จะมีความสุขมากกว่าที่จะเลือกเงิน

แต่เราไม่จำเป็นต้องเลือกระหว่าง เงิน กับ ความสุข เพราะเราสามารถมีเงินและมีความสุขไปได้พร้อมๆ กัน

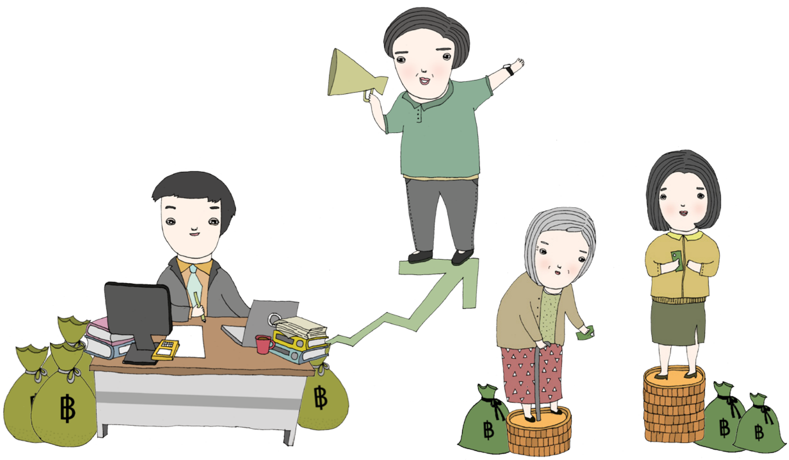
จริงอยู่ที่ เงินไม่สามารถซื้อความสุขทุกอย่างได้ เพราะเงินไม่สามารถซื้อสุขภาพที่ดี เงินไม่สามารถซื้อความรักความเข้าใจในครอบครัวได้

แต่เงินเป็นเครื่องมือที่ทำให้เราซื้ออาหารที่อยากกิน ซื้อของที่อยากได้ ซื้อบ้านที่เหมาะสม มีเงินรักษาเวลาเจ็บป่วย ทำให้ชีวิตสะดวกสบายมากขึ้น และช่วยให้คลายความวิตกกังวลไปได้หลายๆ เรื่อง

คนที่มีเงินมากไม่ได้หมายความว่า จะมีความสุขมาก และมีเงินมากก็ไม่ได้หมายความว่าจะมีความทุกข์มาก

ขณะที่มีเงินน้อยไม่ได้หมายความว่า จะมีความสุขน้อย และมีเงินน้อยก็ไม่ได้ หมายความว่าจะมีความทุกข์น้อย

เพราะฉะนั้นไม่ต้องถึงกับร่ำรวยเป็นอภิมหาเศรษฐี ขอแค่มั่งคั่งและมั่นคงในแบบของเรา มีความสุขในแบบของเรา แล้วเราจะเป็น **"มนุษย์เงินเดือนที่มีความสุข"**

To Do List

- ◯ **ออมก่อน ใช้ที่เหลือ:**
  เงินเดือนออกเมื่อไรหักเงินออกไปออมหรือลงทุนก่อนเสมอ
- ◯ **ใช้จ่ายตามจำเป็น :**
  ตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น รายจ่ายฟุ่มเฟือยออกไป
- ◯ **จดบันทึกรายรับรายจ่าย :**
  จดไว้ติดตามพฤติกรรมทางการเงิน เงินหายไปไหนจะได้รู้
- ◯ **สำรองเงินเผื่อฉุกเฉิน :**
  มีเงินออมเผื่อไว้ 3-6 เท่าของรายจ่ายในแต่ละเดือน
- ◯ **ไม่ก่อหนี้เกินกำลัง :**
  ไม่มีหนี้สบายที่สุด แต่ถ้ามีหนี้ภาระผ่อนต่อเดือนไม่ควรเกิน 50% ของรายได้
- ◯ **พร้อมรับความเสี่ยง :**
  ทำประกันภัย และประกันชีวิต ตามความเหมาะสม
- ◯ **ลงทุนเพิ่มค่าเงินออม :**
  เพิ่มโอกาสที่ทำให้เงินงอกเงยได้มากกว่าและเร็วกว่าแค่ฝากธนาคาร
- ◯ **ใช้สิทธิลดหย่อนภาษีเต็มที่ :**
  เพื่อลดภาระภาษีที่ต้องจ่าย
- ◯ **วางแผนก่อนแก่ :**
  เตรียมพร้อมสำหรับชีวิตหลังเกษียณ ตั้งแต่วันที่ยังมีงานทำ
- ◯ **อาชีพเสริมเพิ่มรายได้ :**
  หาช่องทางเพิ่มรายได้จากความชอบและทักษะที่มีอยู่

LTF & RMF

LTF & RMF
LTF & RMF

SET

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

www.set.or.th

คู่มือ

เงินทองต้องวางแผน
ตอน มนุษย์เงินเดือน ก็มั่งคั่งได้

